

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica

| maj 2019

| št. 82

| 5300 izvodov

| brezplačno

PROSLAVA OB OBČINSKEM
PRAZNIKU 2019

USPEŠNO OBUJEN OBIČAJ
VIZITE NA BISTRIŠKEM

PRVA OBLETNICA ODPRTJA
PARTIZANSKE BOLNICE ZALESJE

Pred vami je majska številka občinskega glasila Bistriški odmevi, v kateri si boste prebrali vse o dogajanju na občinskem prazniku, ki ga praznujemo 4. junija. Najprej smo prisostvovali komemoraciji v Kilovčah, nato pa smo se udeležili še osrednje proslave v Veliki dvorani Doma na Vidmu. Letos je občinska priznanja prejelo kar devet nagrajencev. Kaj so ob tej priložnosti povedali, si preberite na naslednjih straneh.

Vsako leto se delegacija iz Občine Ilirska Bistrica udeleži komemoracije v vasi Lipa na Hrvaškem. Tudi letos so se poklonili spominu na nedolžne žrtve na slovesnosti *Lipa pamti*.

Za praznik dela smo se povzpeli na idiličen Kozlek in skupaj proslavili prosti dan. Letos je bilo še posebej slovesno, saj je *Planinska skupina Podgora* obeležila tri desetletja od ustanovitve in 25 let od otvoritve koč na Kozleku.

Občina Ilirska Bistrica je slovesno obeležila prvo obletnico odprtja *rekonstruirane Partizanske bolnice Zalesje*, ki je v Brkinih med drugo svetovno vojno uspešno kljubovala sovražniku in skrbela za dobrobit partizanov in domačinov. V ta namen so pripravili pohod in kolesarsko turo do Zalesja.

V sodelovanju s Slovensko vojsko je Občina Ilirska Bistrica pripravila seznanitev vojaških obveznikov z vojaško obveznostjo in tako uspešno obudila običaj vizite na Bistriškem. Posebna paša za oči so bili vojaška oprema, oklepnik in vojaški kamion, mladi pa so si ob tej priložnosti lahko ogledali predstavitev dela in opreme gasilcev, reševalcev in policistov.

Slovenski in hrvaški organi so uspešno dokazali, da ob klicu na pomoč kljub državni meji dobro sodelujejo. Dokazali so, da je ob nenadnem srčnem infarktu bolj smiselno in učinkovitejše transportirati ponesrečenca v bližnjo reško bolnišnico kot tvegati več kot uro dolg prevoz do ljubljanskega kliničnega centra.

Drage občanke in občani!

25. junija praznujemo dan državnosti. Ob tej priložnosti vam v uredništvu Bistriških odmevov iskreno čestitamo in želimo prijetno praznovanje!

Tjaša Kaluža,
odgovorna urednica Bistriških odmevov

Vaše prispevke za junijsko številko pričakujemo najpozneje do 15. junija 2019 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Vsa reklamna sporočila, plakate in vabila na delavnice nam pošljite v wordovih dokumentih, da se lahko lektorsko pregledajo.

OBČINSKI PRAZNIK	
Proslava ob občinskem prazniku	3
Komemoracija v Kilovčah	11
AKTUALNO	
Prva obletnica odprtja Partizanske bolnice Zalesje	12
Uspešno obujen običaj vizite na Bistriškem	16
Prvomajsko srečanje na Kozleku	18
Lipa pamti: »Preteklosti ne smemo pozabiti!«	20
OBČINSKI ODMEVI	
Razpis za letovanje Duga uvala	22
Kopalni avtobus v Moščeničko Drago	25
ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV	
Sedemdeset let organizirane predšolske vzgoje	26
Alfa Romeo je način življenja	28
Poletna muzejska noč na gradu Prem	30
Trideset let zaključka osnovne šole	32
VARSTVO OKOLJA	
JP Komunala prejelo certifikat	33
Ločevanje odpadkov v vrtcu	34
SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE	
Uspešen preizkus sodelovanja med slovenskimi in hrvaškimi organi ob klicu na pomoč	36
Tudi dojenčki telovadijo	38
VGC junij	40
KULTURA	
Izsanjane podobe v Pavlovčevi galeriji	43
Potovanje treh dežel	44
150-letnica Tabora na Kalcu	46
ŠOLSTVO IN ŠPORT	
Nisem pel zaman	52
Bistriški maturanti odplesali svojo četvorko	54
Mednarodni turnir ekip u13 iz štirih držav odlično uspel	56
NAPOVED DOGODKOV	
Koledar dogodkov	59
RAZVEDRILO	
Nagradna križanka Bistriških odmevov	60

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Adrijana Kocjančič, Špela Barba, Maja Uljan, Stanislav Zver, Anja Zidar in Nevenka Ujčić | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc | **Oblikovanje:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Grafična priprava in tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5330 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Jožica Vidmar, Ivanka Bratovič, Patricija Dodič, Tjaša Pecman Poles, Stojan Spetič, Andrej Udovič, Branko Česnik, Urša Strle, Tamara Urbančič, Matej Grahor, Sabina Stambulić Pugelj, Mateja Kakež, Tjaša Kaluža, Foto Atelje Maraž, JP Komunala Ilirska Bistrica d.o.o., DU Ilirska Bistrica, NK Bistrc, KK Plama pur, DSO Ilirska Bistrica, GŠ Ilirska Bistrica, KŠIB, Literarno društvo Ilirska Bistrica, Knjižnica Makse Samsa, KŠIB, OŠ TT Knežak, OŠ AŽ Ilirska Bistrica, Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica, Gimnazija Ilirska Bistrica, KK Oldersi, ŠD Freia. | **Fotografija na naslovnici:** Tjaša Kaluža

PROSLAVA OB OBČINSKEM PRAZNIKU 2019

Na slavnostni prireditvi ob prazniku Občine Ilirska Bistrica, ki ga občani praznujemo 4. junija, so v Veliki dvorani Doma na Vidmu na sobotni večer, 1. junija 2019, podelili občinska priznanja letošnjim nagrajencem. Plaketo Občine Ilirska Bistrica za gospodarstvo je prejela družba Tomex, d. o. o., Ilirska Bistrica, Plaketo za kulturo Marija Štrancar, Plaketa za družbene dejavnosti je šla v roke Matiji Vičiču, Plaketo za šport pa je dobil Košarkarski klub Plasma-pur Ilirska Bistrica. Spominske plakete Občine Ilirska Bistrica so prejeli: Mešani pevski zbor Avgust Šuligoj – Društvo upokojencev Ilirska Bistrica, Društvo za varstvo in vzgojo ptic Snežnik Ilirska Bistrica, Mirko Boštjančič, Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica in Ansambel Snežnik. Slavnostni govornik, župan Emil Rojc, je v svojem nagovoru občanom izrazil zadovoljstvo ob vidnem napredku občine.

Plakete za presežke v letošnjem letu sta podelila bistriški župan Emil Rojc in predsednik Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ter občinski svetnik Marjan Tavčar.

Dobitnik priznanja za gospodarstvo podjetje **Tomex, d. o. o., Ilirska Bistrica**, ki je bilo ustanovljeno leta 1990 kot eno prvih zasebnih podjetij v Občini Ilirska Bistrica, se pretežno ukvarja s prodajo vseh vrst svežega in zmrznjenega mesa, rib, mesnih izdelkov in drugih

proizvodov, še vedno pa podjetje del prihodkov ustvari s proizvodnjo in prodajo žive perutnine za nadaljnjo rejo. V podjetju opravljajo tudi storitve skladiščenja, hlajenja in zamrzovanja blaga za uporabnike, ki nimajo hladilnic. Podjetje Tomex, d. o. o., Ilirska Bistrica je svojo dejavnost uspešno razširilo tudi na gostinstvo, kjer pridobiva nova znanja in izkušnje za višjo kvaliteto storitev.

Marija Štrancar, ki je bila nagrajena s priznanjem za kulturo, je na podgrajski

osnovni šoli negovala svojo ljubezen do materinščine, ki jo je izžarevala in prenašala na svoje učence s predanostjo in potrpežljivostjo. Njena ljubezen do materinščine pa se ni ustavila pred šolskim pragom. Leta 2005 je izdala knjigo *Frk, čez drn – Frk, čez drn*, ki predstavlja pravo zakladnico jezikovno-narečnih in folklornih pripovedi ter etnološkega gradiva z območja Brkinov in Čičarije. Marija Štrancar je v svojem okolju še vedno aktivna, saj pomaga pri ohranjanju pustne maske škorumatov, sestavlja povezovalna besedila za kulturne prireditve, rada pa bi uredila tudi ljudsko gradivo pripovedovanih narečnih zgodb, ki so še vedno v njenem predalu.

Plaketo za družbene dejavnosti je prejel **Matija Vičič**, ki je v vasi Podstenje in *Krajevni skupnosti Topolc* sodeloval pri vseh infrastrukturnih gradnjah in dejavnostih, kot so: gradnja kanalizacije in vodovoda v Podstenjah in na Topolcu, polaganje telefonskih kablov na področju Prema, Mereč in Podstenj, rekonstrukcija ceste Podstenje–Podtabor, gradnja mrliške vežice v Podstenjah in popravilo poljskih poti v Merečah in Podstenjah. Poleg aktivnosti v okviru vaške in krajevne skupnosti je na čelu gospodarskega sveta Župnije Ilirska Bi-

strica, ki pripravlja in vodi obnovitvena dela na župnijski cerkvi sv. Petra.

Plaketo za šport je dobil **Košarkarski klub Plama-pur Ilirska Bistrica**. V Ilirski Bistrici se košarka igra vse od leta 1937. Košarkarski klub z imenom *TVD Partizan Ilirska Bistrica* pa je bil ustanovljen leta 1950, ki se je leta 1962 preimenoval v *Košarkarski klub Lesonit* in le-ta je uradno prenehal z delovanjem leta 1982. Leta 1996 je bil po 14 letih premora ustanovljen *Košarkarski klub Ilirska Bistrica*, ki je bil kmalu zatem preimenoval v *Košarkarski klub Plama-pur Ilirska Bistrica*. *Košarkarski klub Plama-pur* je že sedem sezon stabilen drugoligaš z 250 člani, ki tekmujejo v kar 16 različnih kategorijah.

Prva spominska plaketa je odšla v roke **Ansambla Snežnik**. Začetki ansambla segajo v leto 1982, ko sta Jože Jenko in Ivan Kompan skupaj s kitaristom Francem Matjevcem ustanovila *Trio Jožeta Jenka*. Jožetu in Ivanu se je leta 1995 pridružil Danilo Čekada in kot *Ansambl Snežnik* so izdali pet zgoščenk. Pe-

smi poudarjajo lepoto domačih krajev, opevajo običaje in navade ter nosijo slovensko narodnozabavno glasbo v srca številnih ljubiteljev glasbe doma in po svetu. Ansambel redno sodeluje na prireditvah, kot so: *Prijatelji, ostanimo prijatelji*, *Festival narodnozabavne glasbe Števerjan* in *Vurberk*, redno pa gostujejo tudi na radijskih postajah in v televizijskih hišah po vsej državi ter popestrijo številne kulturne prireditve v občini.

Za sedemdeset let organizirane predšolske dejavnosti je **Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica**, ki je dobil ime po partizanski materi iz osrčja Brkinov, prejel Spominsko plaketo Občine Ilirska Bistrica. Skozi leta je deloval v različnih stavbah in ustanovah, vedno pa si je prizadeval za dobrobit predšolskih otrok in ustvarjanje spodbudnega okolja za njihov razvoj. Skozi svoje dolgoletno delovanje je Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica poudarjal pomen zgodnjih let v otrokovem življenju in nepogrešljivo vlogo vrta pri tem. Prispeval je k razvoju predšolske pedagoške prakse in

ustvarjal spomine na prostore otroštva mnogih generacij.

Tretji dobitnik spominske plakete **Mirko Boštjančič** je član sveta *Krajevne skupnosti Hrušica* od leta 1995, na čelu katere je bil kar 16 let. Aktivno je sodeloval pri pokopališkem odboru in imel pomembno vlogo pri asfaltiranju igrišč in parkirišča. V času njegovega predsedovanja je vas dobila nov vaški dom in mrliško vežico, asfaltirane vaške poti, urejeno kanalizacijo s čistilno napravo, širokopasovni internet, občinski prispevek in ekološki otok. Mirko Boštjančič je oseba z veliko pozitivne energije, ki goji neizmerno ljubezen do svojega kraja, in prav ta ljubezen je dala krila njegovi ustvarjalnosti in vztrajnosti za realizacijo številnih uspešnih projektov v dobrobit celotne skupnosti.

Društvo za varstvo in vzgojo ptic Snežnik Ilirska Bistrica si je spominsko plaketo prislužilo za 40-letnico obstoja in aktivnega dela. Društvo je leta 1983 uspešno organiziralo republiško razstavo ptic v kletkah, ki ji je sledilo še

veliko društvenih razstav in dve državni tekmovanji. Člani so se uspešno udeleževali tekmovanj na društvenih, regijskih, mednarodnih, državnih in svetovnih prvenstvih ter osvojili veliko medalj in pokalov. Vrhunec uspeha društva, ki je včlanjeno v *Zvezo društev gojiteljev ptic Slovenije*, predstavlja 6 medalj s svetovnih prvenstev in dve kolajni z evropskih prvenstev. Svoje znanje o varstvu ptic v naravi člani društva pridno delijo tudi z mlajšo generacijo.

Krog dobitnikov spominskih plaket je sklenil **Mešani pevski zbor Avgust Šuligoj – Društvo upokojencev Ilirska Bistrica**, ki je bil ustanovljen leta 1984. Od ustanovitve zbora je v njem delovalo preko 80 pevk in pevcev, ki so na številnih nastopih prepevali vse od ljudskih do umetnih pesmi. Zbor je četrto stoletja vodil Dimitrij Grlj, od leta 2010 pa njegovo delo nadaljuje Anamarija Surina. Pod njunim vodstvom je zbor prepeval v domači občini in na revijah: *Primorska poje*, *Srečanjih pevskih zborov Tabor Šentvid pri Stični*, zastopali so primorske upokojenske pevske zборе na državnih

srečanjih, nastopali pa so tudi na F3ŽO v Cankarjevem domu in gostovali na Hrvaškem.

USPEŠEN ZAGON GOSPODARSTVA NA BISTRIŠKEM

Čeprav je razvoj občine v dobršni meri odvisen od nas samih – tako od občanov kot od občinske uprave – se ne moremo izogniti dejstvu, da je tudi Občina Ilirska Bistrica del državnega, evropskega in svetovnega spleta dogodkov in gospodarskih tokov. Kot je uvodoma povedal bistriški župan Emil Rojc, so ti trenutno ugodni, kar se kaže tudi v investicijah, ki jih izvajajo gospodarski subjekti v občini. Kot je zagotovil, Občina Ilirska Bistrica sledi interesom občinskega gospodarstva na več področjih: »V prvi vrsti moram omeniti sprejem odloka za prostorsko ureditev občine, s katerim smo umestili gospodarska in turistična središča,« je pojasnil župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc.

V bistriški občini so bile v preteklosti uspešno umeščene industrijska cona poleg obvoznice, cona na področju bi-

vših trnovskih vojašnic in industrijska cona v Plami. »Za infrastrukturno ureditev con smo namenili več kot tri milijone evrov občinskega in v večjem delu tudi evropskega denarja. V industrijski coni poleg obvoznice pričanja z investicijo šest podjetnikov, trije od obstoječih pa so napovedali večjo širitev. Ravno tako imamo nove investicije in širitve proizvodnje tudi v coni Plama. Ob vlaganjih v širitev gospodarstva je pomembno, da nismo pozabili na obstoječe podjetnike v trnovski coni v okviru bivših vojašnic. Že ime pove, da so tamkajšnje proizvodne hale nastale na prostoru, ki ni bil namenjen gospodarski dejavnosti, zato tudi pogoji za proizvodnjo niso bili ravno najboljši. Z zaključkom investicije v kanalizacijo, vodovod, javno razsvetljavo in ureditev povezovalnih cest pa se bodo tudi njihovi pogoji za delo bistveno izboljšali. Pohvale vreden je tudi razvoj industrijske cone na območju nekdanje tovarne Javor na Baču, kjer je šest podjetnikov z lastnimi sredstvi zagatalo lastno industrijsko cono,« je poudaril župan Emil Rojc.

PRIČETEK GRADNJE TEŽKO PRIČAKOVANE POVEZOVALNE CESTE V TRNOVEM

Občina Ilirska Bistrica je v letošnjem letu podpisala tripartitno pogodbo z Direkcijo RS za infrastrukturo in s Petrolom za ureditev tako imenovane

»tankovske ceste« v vrednosti več kot dva milijona evrov. Projekt predstavlja drugo fazo izgradnje obvoznice in obsega umestitev krožišča poleg Petrolove črpalke, izgradnjo povezovalne ceste med Vilharjevo in Šercerjevo cesto ter izgradnjo krožišča na vhodu v sosesko S-13. »Izgradnja druge faze obvoznice bo dodatno razbremenila promet skozi mesto in omogočila izgradnjo heliporta, ki bo imel direktno povezavo na novo zgrajeno cesto. Trenutno helikopter v primeru reševalne akcije pristane na neprimernem prostoru na nogometnem igrišču poleg doma starejših občanov. Heliport bo dobrodošla pridobitev tako za civilno prebivalstvo kot za potrebe civilne zaščite in Slovenske vojske,« je pomen pridobitve izpostavil župan Rojc.

OBČINA ILIRSKA BISTRICA JE PRIPRAVILA DVA PROJEKTA, S KATERIMA RAČUNA NA DENAR IZ EU

Za namen črpanja evropskih sredstev so na občini pripravili kar dva infrastrukturna projekta, za katera trenutno potekajo pogajanja z državo in vzhodno kohezijsko regijo. Pri projekt je Vodovod Ilirska Bistrica – Rodik, ki ga Občina Ilirska Bistrica pripravlja skupaj z Občinama Divača in Hrpolje – Kozina, drugi projekt pa zajema ureditev kanalizacije v mestu Ilirska Bistrica.

»Projekt vodovoda obsega izgradnjo vodarne, vodovodno povezavo med vodarno v Ilirski Bistrici in priklop v Rodiku na Kraški vodovod in izgradnjo novega vodovoda za oskrbo naselji ob državni meji, ki se trenutno napajajo preko hrvaškega ozemlja. Z realizacijo projekta načrtujemo bistveno zmanjšanje vodne izgube in obenem odpravo težav s pogostim prekuhavanjem vode,« je rešitev problema povečane motnosti pitne vode v času deževja predstavil župan Rojc.

»Ureditev kanalizacije s pridobitvijo evropskih sredstev je za Ilirsko Bistrico pomembna iz dveh razlogov. Prvi je Evropska direktiva, ki od naše države zahteva več kot 98-odstotno priključenost na kanalizacijsko omrežje za vsa naselja z več kot dva tisoč prebivalci, kar Ilirska Bistrica ne izpolnjuje. Drugi razlog je, da pri urejanju ulic več kot 50 % stroška predstavlja infrastruktura, kot sta vodovod in kanalizacija. S pridobitvijo evropskih sredstev, bi postala prepotrebna ureditev ulic, kot so: Župančičeva, Vodnikova, Gubčeva in druge, dosegljiva za občinski proračun,« je zagotovil župan Rojc.

Vrednost omenjenih dveh projektov znaša krepko čez dvajset milijonov evrov, njuna realizacija pa bi za občino pomenila izredno veliko pridobitev in za državo uspešno črpanje evropskega denarja. Župan je pojasnil, zakaj je naša država pri črpanju sredstev razmeroma

neuspešna: »Razlog je v tem, ker sistem delitve ne daje prednosti občinam s pripravljenimi projekti pred tistimi, ki projektov nimajo in za katere vemo, da sredstev ne bodo mogle porabiti.«

PODGRAJSKI OTROCI KMALU V NOVI ŠOLI IN VRTCU, OBČANI PA K ZDRAVNIKU V NOVIH PROSTORIH

Občina Ilirska Bistrica namenja veliko sredstev za potrebe kulture, športa, socialne in zdravstva. »Zato nameravamo letos začeti z gradnjo prizidka k obstoječemu zdravstvenemu domu, s čimer se bo

kapaciteta razpoložljivih prostorov skoraj podvojila. V preteklih štirih letih pa smo naredili velik korak pri oskrbi naših najmlajših in zelo sem vesel, da bomo v letošnjem letu predali v uporabo nov objekt šole in vrtca v Podgradu,« je ponosno zaključil župan.

PESTER KULTURNI PROGRAM – UGLASBENA POEZIJA DRAGOTINA KETTEJA IN OTROŠKA FOLKLORA

Ob 120. obletnici smrti bistriškega rojaka in velikana slovenske poezije Dragotina Ketteja je Zdravko Pleše uglasbil

tri Kettejeve pesmi: *Noč na poljani*, *Tam križpoti* in *Čevljarček*, ki jih je predstavil v družbi svoje komorne skupine *Ensemble Contemporanea 21*, *Moške vokalne skupine Hruški fanti* in *Komornega dekliškega zbora Vox Ilirica*. Posebej za to priložnost zbrani glasbeniki so s skupnim nastopom poudarili pomembnost naših korenin, jezika, izročila in kulturne dediščine ter se na poseben način poklonili Kettejevi poeziji, ki je večna in neprecenljiva.

Za presenečenje večera pa so poskrbeli posebni gosti iz Bosne in Hercegovine, ki so se prijazno odzvali na povabilo župana Emila Rojca. *KUD Ašik Kaldrma* iz *Velike Kladuše* se je bistriškemu občinstvu prvič predstavilo v mesecu marcu ob Dnevu kulture in športa društva Jug, ko se člani društva, ki izvirajo iz držav bivše skupne republike, predstavijo s svojo tradicionalno literaturo, pesmijo, plesom in kulinariko. *KUD Ašik Kaldrma* se je občinske slovesnosti, ki jo je vodila Tjaša Kaluža, udeležilo z otroško folklorna skupino, ki se je predstavila s spletom tradicionalnih plesov, značilnih za področje Velike Kladuše, in navdušila zbrano občinstvo, ki je mlade plesalce nagradilo z bučnim aplavzom. ●

PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA PODROČJE GOSPODARSTVA
ZA LETO 2019

TOMEX, D. O. O., ILIRSKA BISTRICA

Direktor Andrej Tomšič: »Zahvaljujem se za priznanje, ki smo ga dobili. Hvala celotni ekipi Tomex! Hvala vsem!« ●

PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA PODROČJE KULTURE
ZA LETO 2019

MARIJA ŠTRANCAR

Marija Štrancar: »Najlepša hvala za lepa besede in hvala za priznanje. Skozi življenje sta me vodili dolžnost in odgovornost do sebe in do skupnosti, v kateri živim. Pred pol stoletja mi je prav Občina Ilirska Bistrica podelila štipendijo, da sem

se lahko sploh šolala. Še danes imam v spominu te čudovite ljudi z občine: nekdanjo županjo Mirko Cek, gospoda Valenčiča in zelo prijazno ter materinsko gospo Olgo Balajić. Hvala lepa!« ●

PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA PODROČJE DRUŽBENIH
DEJAVNOSTI ZA LETO 2019

MATIJA VIČIČ

Matija Vičič: »Za priznanje se zahvaljujem predlagatelju in Občini Ilirska Bistrica. To priznanje pa ni samo moje, ampak je tudi od vseh vaščanom, krajanov,

sodelavcev in prijateljev. Upam, da bomo še naprej tako uspešno sodelovali. Hvala vsem!« ●

KOŠARKARSKI KLUB PLAMA-PUR ILIRSKA BISTRICA

Predsednik Tomaž Slavec: »Lep pozdrav! V imenu Košarkarskega kluba Plama-Pur Ilirska Bistrica mi je v čast ob tako bogati tradiciji kluba prejeti to priznanje! Hvala Občini Ilirska Bistrica za priznanje in pomoč, ki jo daje klubu vsa leta. Ob tej priložnosti bi se zahvalil vsem, ki kakor koli pomagajo pri delovanju kluba in so

to počeli v preteklosti. Mnogi med njimi so danes z nami. Poleg košarke je eno od osnovnih poslanstev našega kluba zdrav razvoj mladine v našem mestu. Tako uspešno razvijamo vrednote, ki jim bodo prišle prav ne le v športu ampak tudi na njihovi življenjski poti. Hvala!« ●

Danilo Čekada: »Spoštovani gostje! Povedati kaj na kratko o tem ansamblu, ni možno. Pa bom vseeno kratek. Vse velike zadeve se začnejo z majhnimi koraki. Hvala našim soprogam, ki potrpijo z

SPOMINSKA PLAKETA

ANSAMBEL SNEŽNIK

nami in bodo še morale potrpeti. V imenu ansambla Snežnik, bi se zahvalil predlagateljem in vsem tistim, ki so se spomnili, da nam za našo prehojeno pot podelijo to izredno častno priznanje, ki bo pika na »i« ostalim priznanjem, ki jih imamo! Zelo smo veseli, da je prišlo do tega trenutka! Najlepša vam hvala!« ●

SPOMINSKA PLAKETA

MIRKO BOŠTJANČIČ

Mirko Boštjančič: »Dober večer vsem skupaj in hvala lepa za tole plaketo! Zahvalil bi se Občini Ilirska Bistrica, mojim

vaščanom, članom krajevne skupnosti in vsem, ki ste pomagali, da sem osvojil to priznanje! Hvala vsem!« ●

SPOMINSKA PLAKETA

VRTEC JOŽEFE MASLO ILIRSKA BISTRICA

Ravnateljica Ingrid Fatur: »V imenu kolektiva Vrtca Jožefe Maslo Ilirska Bistrica bi se rada zahvalila občini za prejeto priznanje. Zahvalila pa bi se tudi vsem za-

poslenim, ki že sedem desetletij soustvarjamo zgodovino naše ustanove in predano skrbimo za predšolske otroke ter dvigamo kakovost predšolske pedagogike. V zadnjem času je se vedno bolj krepila spoznanje, da je otrokov zgodnji razvoj zelo pomemben in da je spodbudno okolje, ki ga ustvarimo v otroštvu, izjemnega pomena. Zato so pomembni kvalitetni predšolski

programi, materialni in kadrovski pogoji, ki jih omogočamo, in seveda visoko izobraženi vzgojitelji, ki so po drugi strani tudi človeško topli. Vsi ti pogoji lahko ustvarijo varen in bogat prostor, kjer se mlade generacije krepijo in oblikujejo v trdne odrasle ljudi, ki so ustvarjalni in znajo sodelovati med seboj. Takšen vrtec si želimo in ga tudi vsak dan ustvarjamo. Hvala!« ●

SPOMINSKA PLAKETA

DRUŠTVO ZA VARSTVO IN VZGOJO PTIC SNEŽNIK ILIRSKA BISTRICA

Predsednik Jože Rolih: »Spoštovani gospod župan in vsi zbrani! Zahvaljujem se za priznanje, ki bo lepa vzpodbuda za nadaljnje delovanje našega društva. 40 let delovanja je lepa doba in če je društvo tako uspešno, kot je bilo do sedaj, je plaketa res zaslužena. Upam, da se bo članstvo v našem društvu iz sedanjih 15 znova

povzpelo na 30 in bomo lahko spet obudili prireditve v naši občini, ki smo jih opustili zaradi majhnosti. V lanskem letu smo osvojili dve medalji na svetovnih prvenstvih in 18 odličij na državnem prvenstvu. Smo majhni, a uspešni, sedaj pa bomo delali na tem, da postanemo številčnejši. Hvala!« ●

SPOMINSKA PLAKETA

MEŠANI PEVSKI ZBOR AVGUST ŠULIGOJ – DRUŠTVO UPOKOJENCEV ILIRSKA BISTRICA

Predsednica Breda Poljšak: »V imenu pevskega zbora upokojencev se zahvaljujem vsem, ki so pripomogli k podelitvi tega priznanja. V teh 35-ih letih smo ogromno nastopali in še vedno se veselimo novih

pevskih nastopov. Zahvaljujem se za priznanje in istočasno v naše vrste pozivam nove pevce! Veseli bomo, če boste prišli. Dobrodošli!« ●

KOMEMORACIJA V KILOVČAH

Občinski in borčevski poklon vsem padlim.

»Ljudje, ki so se med vojno in po njej vrnili na domačo grudo, so obudili življenje in začrtali razvojno pot tega območja za prihodnja desetletja. To jim zagotovo ne bi uspelo, če jih v tistem težkem, s kančkom upanja zaznamovanem obdobju neposredno po koncu največje svetovne morije, kar jim je bilo kdaj priča sodobno človeštvo, ne bi spremljala skupna misel, in porušeni temelji zgraditi in obnoviti domove ter vzpostaviti toplo, ljudem prijazno lokalno okolje,« je dejal slavnostni govornik komemoracije in župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc, ki je v nadaljevanju izpostavil pomembnost kakovostne za-

snove, ki je pomembna za nadaljnjo rast in razvoj: »Temelje, ki jih je postavila takratna generacija, generacije pred njo in tiste, ki so sooblikovale podobo naše občine vse do današnjih dni, je potrebno ohranjati, poleg tega pa postavljati nove gradnike in mejnike, ki bodo omogočili razvoj občine v prihodnje in zagotovili ustrezno bivalno okolje za naše in prihodnje rodove. Naša odgovornost je, da nanje prenašamo zavest o skupni pripadnosti občini, saj bomo le na ta način sposobni skupaj preseči politična razhajanja in zastaviti razvojno narav-

nane cilje, ki morajo biti prioriteta pred ideološkimi razlikami. V naši občini smo dokazali, da je to mogoče.»

Občina Ilirska Bistrica praznuje občinski praznik 4. junija v spomin na hude zločine, ki so se dogajali med 4. in 5. junijem 1942 leta. Takrat so se na območju reške doline in Brkinov naši predniki spopadli z italijansko okupatorsko vojsko. »Patrulja brkinske čete je 4. junija napadla italijansko vojaško posadko v Merečah in se tako pogumno postavila za svoje ideale. V znak maščevanja so fašisti še istega dne požgali sedem vasi: Kilovče, Ratečevo Brdo, Doljno in Gornjo Bitnjo, Mereče, Podstenje in Podstenjšek. Zgorele so 103 hiše od skupno 131 naseljenih. V Jerandovi ogradi pod Kilovčami so ustrelili 28 talcev, okrog 400 prebivalcev pa izselili in razporedili po raznih krajih v severni Italiji,« je namen srečanja zgodovinsko umestil predsednik Združenja za vrednote NOB Ilirska Bistrica Stanislav Zver.

Na te tragične dogodke tudi danes opominja napis na spomeniku padlim talcem pod Kilovčami, ki je posvečen spominu »na strašen dan, ko ste odšli od nas v temo po luč za novi čas« in ob katerem je v soboto, 1. junija 2019, ob 16. uri potekala komemoracija. Žrtvam sta se poklonili občinska delegacija z županom Emilom Rojcem in Milivojem Kalužo ter bistriška borčevska organizacija s Stanislavom Zverom in Sonjo Rojc.

Uradni del programa, ki ga je vodila Tjaša Kaluža, je z recitalom Minattijevega Kurirja popestrila Karmen Ličan, za glasbeni nastop pa so z ubranim petjem poskrbele članice kulturnega društva Ženski pevski zbor Prem. ●

PRVA OBLETNICA ODPRTJA PARTIZANSKE BOLNICE ZALESJE

Partizanska bolnica pod Ostrožnim Brdom je simbol upora, tovarštva in srčnosti ter s svojim plemenitim delom predstavlja svetel zgled današnjim generacijam. Na slovesnosti ob prvi obletnici njenega delovanja sta zbrane nagovorila bistriški župan Emil Rojc in poslanec Matjaž Nemec.

»Partizanske bolnice so imele v času NOB izreden pomen tako za moralo borcev, kot za fizično kondicijo partizanskih enot. Do leta 1942 so partizanske enote svoje ranjene borce s terenskimi aktivisti največkrat skrivoma prepeljale v civilne bolnišnice, ali pa so jih puščale na terenu pri zanesljivih ljudeh. Z nastankom večjih partizanskih formacij je prihajalo do napadov na utrjene sovražnikove postojanke, kar je povečalo tudi število ranjencev, za katere je bilo potrebno poskrbeti. Posledica je bila nastanek skritih partizanskih bolnic, s čimer so lahko bojne enote ohranjale manevrsko sposobnost,« je pomen partizanskih bolnišnic uvodoma predstavil župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc.

Partizanska bolnica Zalesje je bila ena od mnogih partizanskih bolnic, ki so reševale življenja in utrjevale partizanski duh. »Čeprav imamo danes neskončno več, kot so imeli naši starši v času NOB, pa nam vendarle nečesa primanjkuje.

Primanjkuje nam tistega duha, ki so ga imeli mladi fantje in dekleta, ki so sebe imenovali partizani. Prav zato moramo z lastnim primerom svojim otrokom pokazati NOB kot so ga doživljali ljudje v času, ko svoboda ni bila podarjena, ampak izborjena. Mladi raziskovalci iz Osnovne šole Rudija Mahniča - Brkinca iz Pregarij so v svoji brošuri z naslovom Partizanska bolnica Zalesje zbrali nič koliko pripovedovanj osebja bolnice, ranjencev, ki so se zdravili v Zalesju, in domačinov, ki so z bolnico živeli, zanje skrbeli in varovali njeno skrivnost. Zgodbe, ki opisujejo amputacije na operacijski mizi iz dveh zabojev, so pretresljive in za današnji čas nemogoče. Srce bolnice je bil zdravnik dr. Magomed Gadžijev s partizanskim imenom Mišo. Njegovemu znanju in iznajdljivosti je mogoče pripisati izredno pozitivno statistiko zdravljenja bolnikov in ranjencev. Seveda noben posameznik ne more biti uspešen, če za njim ne stoji-

jo tovariši, ki ga podpirajo v njegovem boju in Mišo, doma iz takratne Sovjetske zveze, je podporo dobil prav v brkinskih ljudeh,« je posebnost domače partizanske bolnišnice izpostavil župan Emil Rojc.

Pregarski učenci so v svoji brošuri o Bolnišnici Zalesje iz leta 2002 v svojo zaključno misel zapisali: »Bolnišnica danes živi le še v srcih ljudi, ki so bili z njo na tak ali drugačen način povezani, nas pa na ta del zgodovine spominja le siv kamen, ki stoji na mestu, kjer je nekoč stala Bolnišnica Zalesje.« Čeprav včasih menimo, da

se siv kamen ne bo nikoli prelevil v naše sanje, tokrat ni bilo tako, saj je 11. maja 2019 potekala proslava 1. obletnice delovanja obnovljene Bolnice Zalesje. »Občina Ilirska Bistrica je ena redkih, ki je v času samostojne Slovenije zmogla in imela dovolj poguma izpeljati projekt rekonstrukcije partizanske bolnice, oziroma kot jo mi imenujemo, naše Bolnice Zalesje.

Kompleks obsega dve baraki in zemljanko, ki so zgrajene po pričevanju, ter spominsko sobo, ki je umeščena v stari šoli. Seveda ko govorim o vlogi občine pri postavitvi bolnice, še zdaleč ne mislim zgolj občinskih struktur, ampak je potrebno vedeti, da so pri tem sodelovali tako domačini iz Ostrožnega Brda, učenci Osnovne šole Rudija Mahniča - Brkinca, Zveza borcev za vrednote NOB in veliko posameznikov, ki so na tak ali drugačen način pomagali obuditi spomin na čas narodnoosvobodilne vojne, v katerem je bolnica delovala. Ob spominu na te dogodke mi je posebej v čast, da se lahko za pričevanja zahvalim zavednim ljudem, ki so v času delovanja bolnice za njeno delovanje tvegali svoja življenja. O svojih spominih nam lahko še vedno veliko povedo borec Brkinske čete Lojze Maslo, intendant Bolnice Zalesje Jože Petkovšek, Emil Fabjančič, ki je sodeloval pri gradnji bolnice in vaščanke Ostrožnega Brda, ki so v vasi skrbele za oskrbo ranjencev: Antonija Volk, Amalija Počkaj, Kristina Zahar, Kristina Trebec in Amalija Gustinčič. Za rekonstrukcijo bolnice je bil neprecenljiv prispevek v slikovnem tekstualnem gradivu, ki ga je prispeval sin zdravnika bolnice Zalesje, dr. Eldar Gadžijev,« je svoj nagovor o zaslužnih za uspešno rekonstrukcijo bolnice sklenil župan Rojc.

PARTIZANSKA BOLNICA ZALESJE JE »GLASNIK VREDNOT«

»Prva obletnica odprtja bolnice je še kako pomembna in posebna in verjamem, da bodo ti kraji v prihodnjih letih postali in že

postajajo več kot le mesto spominov na dogodke vojnega časa. A gre za nekoliko več. Čeprav brez lastnih besed, so ta in ostale partizanske bolnišnice po Sloveniji izjemni glasnik vrednot, ki jih danes še kako potrebujemo in po katerih hrepeni vsa sodobna družba. Govorimo o vrednotah solidarnosti, srčnosti, o empatiji in človečnosti, kajti spomini postanejo modrost le takrat, ko smo kot družba sposobni več desetletij pozneje čutiti sporočilo vrednot in dejanj naših hrabrih rojakov ter to prepoznati in uporabiti za premagovanje današnjih izzivov, ki jih ni malo. Vir narodove zgodovine, še posebej če je ta tako veličastna kot je naša, je mogočna sila, a najprej je treba do tega vira poiskati pot. In mi jo iščemo.

To pot do modrosti sporočil Partizanske bolnišnice Zalesje je utirala volja mnogih domačink in domačinov, da imamo danes priložnost prav tu praznovati prvo obletnico prenovljene bolnišnice. Čestitke domačinom in iskrene čestitke Občini Ilirska Bistrica za to obeležje!« je dejal slavnostni govornik proslave in poslanec Državnega zbora Matjaž Nemec.

Nemec je še posebej izpostavil srčnost vseh, ki so tako dobro skrbeli za ranjence, jih opogumljali in v njih pustili globoko sled. »Gre za poglavje, ki govori o požrtvovalnosti in razdajanju, o človečnosti, empatiji, nudenju pomoči potrebnim. Vsega, kar je vzniknilo in živelo v najtežjih časih in v najbolj skritih kotičkih naše

dežele, ko sta največja bolečina vojnih ran, bolezni in trpljenja z malo sanitetnega materiala, zdravil in ostale nujno potrebne opreme zdravila skrb in ljubezen do sočloveka. Obeležje spominov in dogodkov, povezanih s partizanskimi bolnišnicami, me navdaja s spoštovanjem in občudovanjem ter posebnim upanjem, da je človeštvu ob njegovih največjih tragedijah, ob vseh teh silah sovražnosti in skrajnem trpljenju kljub vsemu, kar prinaša vojna, moč venomer najti tista mala tako ranljiva, a hkrati tako trdoživa zrnja humanosti in človečnosti ter preprostega, a včasih tako težko uresničljivega dejstva biti samo človek. Od vojne trpeči obrazi so v partizanskih bolnišnicah dobivali ne samo pomoč, oskrbo in priložnost za življenje, temveč upanje v človečnost in to je bilo v tistih časih ključno. To je bilo najmočnejše zdravilo, ki je zdravilo ne samo rane premnogih ranjencev v partizanskih bolnišnicah, temveč tudi ostalih, zaradi vojne oropanih mirnega, svobodnega in polnega življenja. »

ZLATA PLAKETA ZZB NOB SLOVENIJE V ROKE ANI TOMŠIČ

Za predano, aktivno in uspešno utrjevanje zgodovinske resnice, vrednot in dosežkov NOB slovenskega naroda, spoštovanje žrtev in ohranjanje kulturne dediščine NOB sta predsednik bistrškega združenja borcev Stanislav

Zver in tajnica združenja Sonja Rojc na slovesnosti podelila zlato plaketo gospe Ani Tomšič. Gospa Tomšič je članica ZZB NOB Slovenije vse od njene ustanovitve leta 1948, dolgoletna aktivna članica Društva TIGR in članica Kluba brigadirjev Slovenskega Primorja.

PESTER ŠPORTNO-KULTURNI PROGRAM »ZALESJE 2019«

Prvo obletnico odprtja Partizanske bolnice Zalesje je obeležil rekreativno

obarvan program, saj so se obiskovalci lahko udeležili pohoda po urejeni poti iz Ostrožnega Brda do Partizanske bolnice Zalesje, kjer so si lahko ogledali vse tri objekte v gozdu in izvedeli, kako je potekalo delo v barakah in zemljanki, vsi kolesarski navdušenci pa so se zbrali na Turistični kmetiji Peternelj v Brcah, od koder so krenili na kolesarsko turo do skritih objektov bolnice in Ostrožnega Brda.

Po končani slovesnosti na Ostrožnem Brdu so vsi udeleženci prisluhnili koncertu Ženskega pevskega zbora *Kombinat*.

PARTIZANSKA BOLNICA ZALESJE

Rekonstruirano Partizansko bolnico Zalesje v Borštu nad Šmagorsko dolino sestavljajo kuhinja, zemljanka in baraka za ranjence. V kuhinji je eno izmed glavnih nevarnosti za izdajo bolnice predstavljal dim, zato so dimnik speljali pod zemljo stran od barake, odprtino pa so zasuli z vejami, da se je dim razpršil. V strmem bregu nedaleč stan so izkopali jamo, jo prekrili z deskami in zakrili z vejami, mahom in listjem. V dobro skriti zemljanki je bilo skrivališče za hudo ranjene in operacijska miza, kjer je zdravnik dr. Magomed Gadžijev v izrednih razmerah izvajal zahtevne operacije. Osrednjo stavbo Partizanske bolnice Zalesje predstavlja baraka za ranjence, v kateri so bili soba za ranjence, soba za zdravnika in prevezovanje, manjše skladišče in zasilna jedilnica.

Na Ostrožnem Brdu je v prostorih nekdanje osnovne šole urejena spominska soba Partizanske bolnice Zalesje in muzejska zbirka 2. svetovne vojne, ki obiskovalcu predstavi, kako je bila organizirana bolnišnica v Brkinih, ki je delovala po načelih sovjetske frontne kirurgije. Zdravljenje v Bolnici Zalesje je bilo zelo uspešno po zaslugi vodje bolnišnice in majorja *Rdeče armade* dr. Magomeda Gadžijeva.

Nad rekonstrukcijo objektov je v času gradnje in v prvem letu delovanja bdel Pokrajinski muzej Koper, enota Ilirska Bistrica, ki je zadolžen za skrb in dopolnjevanje spominske sobe in objektov. Občina Ilirska Bistrica skupaj s Turistično informacijskim centrom Ilirska Bistrica skrbi za promocijo bistriške občine in načrtuje nadaljnji razvoj ponudbe v Brkinih, k temu pa sodi tudi dopolnjevanje spominske zbirke na Ostrožnem Brdu. ●

URNIK

PARTIZANSKA BOLNICA ZALESJE

junij–september

sob., ned. in prazniki: 10.00–18.00

GRAD PREM

junij in september–oktober

pon., sre., čet., pet.: 10.00–14.00

tor.: 11.00–17.00

sob., ned. in prazniki: 10.00–18.00

julij–avgust

vsak dan: 10.00–19.00

USPEŠNO OBUJEN OBIČAJ VIZITE NA BISTRIŠKEM

V petek, 24. maja 2019, ob 10. uri se je 55 vojaških obveznikov iz Občine Ilirska Bistrica seznanilo z vojaško dolžnostjo in tako znova obudilo običaj vizite v domačem kraju. Dogodek sta pripravila Ministrstvo za obrambo in Uprava za obrambo Postojna ob podpori Občine Ilirska Bistrica in Turistično-informacijskega centra Ilirska Bistrica.

»Tradicija nabornih vozov je bila v vaših krajih zelo bogata in je veliko pomenila za celotno občino. Ohranjala je domoljubje in dajala vzpodbudo, saj iz zgodovine vemo, da je krašenje nabornih vozov družilo vse vaščane. Verjamem, da so ti začetki uvod v uspešno ohranjanje tradicije tudi za naprej. Seznanitev vojaških obveznikov pomeni, da so ti fantje v letošnjem letu postali vojaški obvezniki, saj v Sloveniji vojaška obveznost ni ukinjena, temveč je ukinjeno le obvezno služenje vojaškega roka. Ko pa fant postane vojaški obveznik, postane mož,« je ohranitev tradicije naborništva na Bistriškem pozdravil vodja Uprave

za obrambo Postojna Iztok Kokošar.

V imenu Veteranov vojne za Slovenijo je zbrane na igrišču ob Osnovni šoli Dragotina Ketteja nagovoril Danilo Korče, ki ga je izredno razveselil voz iz Beuga kamna, saj tudi sam prihaja z Bača, polkovnik Jani Topolovec pa je izrazil upanje, da se bo žlahtni letnik 2001 v prihodnosti odzval na klic domovine.

»Letos smo se odločili, da bo vizita izpeljana malce drugače kot običajno. Veseli me, da bodo fantje letnika 2001 evidentirani kot naborniki in bodo imeli priložnost

od blizu spoznati vojaško službo,« je

povedal župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc in predstavnikoma nabornikov izročil pršut, ki ga mladi fantje tradicionalno prejmejo na viziti. Uprava za obrambo Postojna je predstavnika obdarila z vojaškim nahrbtnikom, veterani vojne za Slovenijo pa so ju razveselili s knjigo o osamosvojitvi Slovenije.

Po uradni dobrodošlici so se vizitanti odpravili v Veliko dvorano Doma na Vidmu, kjer so se seznanili z dolžnost-

mi in pravicami vojaškega obveznika. Pripadniki Slovenske vojske so fantom letnika 2001 podrobno predstavili možnosti zaposlitve in nadaljnje kariere v službi domovine.

Po predstavitvi vojaške službe je Slovenska vojska nabornikom in ostalim obiskovalcem predstavila vojaško tehniko, oborožitev, opremo, oklepno vozilo in vojaški kamion. Dogodek so s predstavitvami popestrili gasilci iz različnih društev, ki so otrokom in šolarjem predstavili uporabo vodnega topa in jim razkazali vozila ter opremo. Policisti so vabili na ogled merilnika hitrosti, ekipa nujne medicinske pomoči Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica pa je mladim predstavila osnove prve pomoči.

Fantje, ki so si posebej za ta dogodek nadeli bele srajce, na katere so pripeli rožo in pisan trak, so se v družbi deklet njihove generacije na parkirišče pred Kulturno-upravnim središčem Dom na Vidmu pripeljali na bogato okraše-

nih naborniških vozovih. Rože iz krep papirja v barvah slovenske zastave so krasile naborniška vozova z domiselno okrašenima traktorjema. Prva skupina nabornikov je prišla iz Ilirske Bistrice, druga skupina pa iz *Beuga kamna*. Ob zvokih harmonik, trobente in bobna ter petju veselih slovenskih narodnih pesmi in popularnih skladb so se mladi veselo zavrteli.

Tradicija vizite na Bistriškem sega v drugo polovico 18. stoletja, ko so v času

vladavine cesarice Marije Terezije novačili slovenske fante v cesarsko vojsko. Skozi čas se je režim vojaških obveznosti spreminjal, a ne glede na to, kakšen je bil, je vizita odpirala vrata v svet vojaških obveznosti. Čeprav v samostojni Sloveniji obveznega služenja vojaškega roka že dolgo ni več, pa je ohranjanje domače etnološke kulturne dediščine del tradicije, ki jo je vredno ohranjati in negovati. ●

PRVOMAJSKO SREČANJE NA KOZLEKU

Bistričani so praznik dela tradicionalno obeležili na 997 metrih nadmorske višine. Letos je bilo še posebej slovesno, saj je »Planinska skupina Podgora« obeležila tri desetletja od ustanovitve in 25 let od otvoritve Planinske koče na Kozleku.

»Danes in jutri imamo dela prosta dneva, saj obeležujemo delo kot vrednoto. Želimo si, da bi bilo naše delo cenjeno, dobro plačano, in da bi imeli vsi zaposleni dobre pogoje za delo,« je uvodoma povedala predsednica Planinskega društva Snežnik Ilirska Bistrica Darinka Dekleva, ki je v nadaljevanju pohvalila delo članov Planinske skupine Podgora: »Ob tej priložnosti v imenu Planinskega društva Snežnik Ilirska Bistrica iskreno čestitam, se zahvalim in hkrati pohvalim vse aktivne člane Planinske skupine Podgora, ki so del Planinskega društva Snežnik Ilirska Bistrica. Srebrni jubilej oz. 25 let je kot srebrna poroka med kočo in člani Planinske skupine Podgora. Člani so dobri gospodarji, ki lepo skrbijo za kočo, in odlični gostitelji, kar dokazuje že neverjetnih 61 organiziranih prvomajskih srečanj na vrhu Kozleka. Pestra družčina mladih in zrelih dokazuje, da so na pravi poti in želim jim, da z uspešno organizacijo druženj ob koči na Kozleku nadaljujejo tudi v prihodnje.«

»Kozlek je postal pomembna bistriška pohodna destinacija, saj je zelo priljubljena izletniška točka vse dni v letu, ne le na pra-

znični prvi maj. Zanimiv pa ni le Bistričanom, ampak tudi ostalim državljanom Slovenije. Poleg tega velikokrat srečamo veliko planincev iz sosednje Hrvaške, Italije, Avstrije, obiskali pa so nas tudi že nemški kolegi,« je ponosno povedal Marjan Prosen, eden od veteranov, ki so zgradili postojanko na »kočanskem Triglavu« in se pohvalil, da postaja Kozlek vse bolj privlačen tudi za ustvarjalce, ki so Planinski skupini Kozlek poklonili maketo in umetniško sliko koče, lepote hriba pa opeva tudi pesem Stojana Boštjančiča.

Zgodovino oblikovanja Kozleka kot izletniške točke in pesem, ki opeva hribovske lepote, sta predstavili Lara in Nikolina, za dobro zabavo vseh obiskovalcev, ki so se v sončnem vremenu udeležili tradicionalnega prvomajskega druženja, pa so poskrbeli lokalni mladi harmonikarji, ki so z ubranimi melodijami vabili na plesišče.

KRONOLOGIJA DELA PLANINSKE SKUPINE PODGORA NA KOZLEKU

Planinska skupina Podgora je bila ustanovljena 7. julija 1989 na Betuli in je ta-

krat štela okrog 20 članov. Cilj skupine je bila postavitev nove planinske koče na Kozleku. Že istega leta so člani pridobili vsa potrebna soglasja in dokumente, da so lahko pričeli z delom. 1. maja 1990 je bil postavljen temeljni kamen. Od ceste na Sviščake so hodili peš in v nahrbtniku znosili veliko materiala in orodja. Les za kočo so člani dobili tako, da so pogozdovali za Gozdno gospodarstvo Postojna. Konec leta 1992 je postavljena koča dobila še streho nad glavo. Člani Planinske skupine Podgora so prvotno načrtovali otvoritev koče ob 100-letnici Planinske zveze Slovenije leta 1993. Ker pa je v Sloveniji leta 1991 divjala vojna, se je gradnja za nekaj mesecev ustavila, delo pa je upočasnilo tudi pomanjkanje finančnih sredstev.

1. maja 1994 so planinci podgorske skupine pripravili svečano otvoritev koče z bogatim kulturnim programom. Že naslednje leto so pričeli z dozidavo sedanje kuhinje, pod katero so umestili zbiralnik vode in lepo uredili okolico. Leta 1997

so montirali sončne celice, ki kočo oskrbujejo s potrebno električno energijo. Do 10. obletnice obratovanja Planinske koče na Kozleku so markirali poti oziroma steze do nje. Danes na tem območju potekata *Pot kurirjev in vezistov* ter *E-6* od Maribora do Ankarana čez Kozlek in Trpčane–Kozlek. V lanskem letu so člani *Planinske skupine Podgora* znova uredili okolico koče in dodali nove mize s klopmi.

Planinska skupina Podgora ureja in oskrbuje Planinsko kočo na Kozleku že od začetka njene gradnje in otvoritve. Čla-

ni skupine vse nedeljske in praznične dni prostovoljno dežurajo in obiskovalcem Kozleka postrežejo s toplim čajem. Kozlek je tako postal idealna destinacija za popoldanski družinski pohod, ki spodbuja pohodništvo in pomen zdravega gibanja v naravi tako za starejšo kot za mlajšo populacijo. Kozlek je s svojimi 997 metri nadmorske višine postal tradicionalno osrednje prizorišče proslave ob prazniku dela, ki vsako leto na to razgledno točko nad Kočanijo privabi veliko število obiskovalcev, željnih druženja s prijatelji in z ostalimi pohodniki.

Za svoj trud in pomemben prispevek k skupnosti so člani *Planinske skupine Podgora* prejeli bronasti znak *Planinske zveze Slovenije*, častni znak *Poti kurirjev in vezistov*, jubilejno priznanje ob 100-letnici *Planinskega društva Snežnik* in plaketo *Občine Ilirska Bistrica* za področje *družbenih dejavnosti za leto 2018*. ●

KOZLEK

*Ni ne daleč ne visoko,
burja snegu daje roko,
daleč sega ti obzorje,
vrgel kamen bi v morje.*

*Nič ni lepše kot cvetlice,
iz vrbiške so ravnice,
borov gozd in plašne ptice,
mrzel veter ti boža lice.*

*Vonj po travi res je pravi,
dušo in telo ozdravi
in če greš čez vrhe tri,
pod teboj so vse vasi.*

*Ko se vzpenjaš pod oblake,
skoraj ti zmanjka sape,
manjkata še dva koraka,
topel čaj že nate čaka.*

Stojan Boštjančič

LIPA PAMTI: »PRETEKLOSTI NE SMEMO POZABITI!«

Na 75. obletnici opustošenja obmejne vasice v Občini Matulji so se prisotni spomnili, kako krhko je v resnici življenje in kako kruta je lahko vojna. Spominske slovesnosti v Lipi so se udeležili tudi predstavniki bistriške občine, ki so položili venec na spomenik žrtvam.

»Lipa pomni in vsi se moramo spominjati, kaj se je tu zgodilo, ker če pozabimo, bi se lahko ta tragedija ponovila. Moderna Evropa je nastala na temelju antifašističnega boja in tudi Hrvaška je k temu prispevala svoj delež, na kar moramo biti izjemno ponosni. Zavedati se moramo, da je spoštovanje naše preteklosti zelo pomembno, zato smo tudi obnovili muzej v Lipi. Muzej Lipa pamti obiskovalce opominja, da se preteklosti nikoli ne pozabi,« je na osrednji slovesnosti dejal slavnostni govornik in župan Primorsko-goranske županije Zlatko Komadina.

Zločinski nacisti so 30. aprila 1944 na posebej okruten način v nekaj urah mučili in pobili 269 vaščanov Lipe. Med njimi je bilo tudi 96 otrok, starih od 7 mesecev do 18 let. V svojem zločinskem pohodu so pokradli imetje, odtujili vso živino in zažgali 87 stanovanjskih hiš in 85 gospodarskih poslopij.

Spomin na 269 starejših, žensk in otrok, ki so jih Nemci žive sežgali v zadnji hiši

v vasi, še živi in prav na tem mestu, kjer stoji spomenik vsem žrtvam, je potekala tudi osrednja slovesnost ob 75. letnici te nezaslišane morije. Spominu na žrtve se je poleg množice domačinov, svojcev žrtev, predstavnikov Občine Matulji in predstavnikov širšega okoliša Istre in Kvarnerja tradicionalno poklonila tudi delegacija Občine Ilirska Bistrica s predstavniki Zveze združenj borcev za vrednote NOB. Občina Ilirska Bistrica je namreč z Lipo neločljivo povezana, saj so ravno predniki staroste bistriške fotografije Emila Maraža v družinskem Fotoateljeju Maraž v Ilirski Bistrici razvili fotografije omenjenega zverinskega pohoda okupatorjev. Člani družine Maraž so naredili kopije fotografij, ki danes predstavljajo ključni del zbirke Muzeja Lipa pamti in so pomembno pripomogle k identifikaciji žrtev tega zločina. Predstavniki *Hrvaške zveze antifašistov* so pred dvema letoma potomcem družine Maraž podelili posebno priznanje za ohranitev fotografij, ki pričajo o strašnem dnevu v požgani vasi matuljskega zaledja, in tako izkazali posebno

hvaležnost za hvalevredno dejanje, ki je pomagalo osvetliti temačen zgodovinski dogodek v Lipi.

Ob 75. obletnici dogodka je bila v muzeju odprta tudi priložnostna razstava, ki je posvečena spominskim obeležjem, krajem spominov, običajem in kome-morativnim praksam, ki so se preoblikovale skozi leta.

Kot je povedal načelnik Občine Matulji Mario Čiković, nameravajo v Lipi posaditi drevored lip, označiti hiše, ki so bile požgane, in hortikulturno urediti ruševine, ki so ohranjene kot muzejska vrednost ter tako zagotoviti, da spomin na tragično preminule živi naprej. ●

PODATKI ORGANOV UE

KONTAKTNI PODATKI ORGANOV IN JAVNIH ZAVODOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

Občina Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 14 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 11. ure		od 8. ure do 11. ure in od 12. ure do 16.30		od 8. ure do 11. ure		
Upravna enota Ilirska Bistrica Gregorčičeva 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 7.30 do 12. ure in od 13. ure do 17.30		od 8. ure do 13. ure		
Geodetska uprava RS Območna geodetska uprava Koper, Pisarna Ilirska Bistrica Gregorčičeva cesta 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17.30		od 8. ure do 13. ure		
Finančna uprava RS, Finančni urad Postojna, Sektor za davke, Pisarna Ilirska Bistrica Gregorčičeva cesta 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure		od 7. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure				
CSD Primorsko- Notranjska, enota Ilirska Bistrica Gregorčičeva cesta 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure		od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 12. ure		
Zavod za zaposlovanje, Območna služba Koper, Urad za delo Ilirska Bistrica Gregorčičeva cesta 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		
Zavod za zdravstveno zavarovanje, Območna enota Koper, Izpostava Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 25 A 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		

RAZPIS ZA LETOVANJE 2019 – DUGA UVALA

LOKACIJA IN CENA LETOVANJA

Lokacija letovanja: apartma Ladonja št. 16, stopnišče II (6 ležišč)

Cena letovanja na apartma brez turistične takse:

- -32 EUR/dan (uslužbenci Občine Ilirska Bistrica, v nadaljevanju: notranji uporabniki),
- -35 EUR/dan (zunanji uporabniki).

ROK IN KRAJ PRIJAVE ZA LETOVANJE

Rok prijave: od 3. 6. 2019 v času uradnih ur Občine Ilirska Bistrica

Kraj prijave: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, Ilirska Bistrica, soba št. 7 (III. nadstropje) ali tajništvo (II. nadstropje)

NAČIN PLAČILA

Možnost plačila v obliki plačilnih nalogov v največ 3 zaporednih obrokih glede na prijavljeno število dni letovanja, ki jih izda Oddelek za gospodarstvo in finance ob prejemu prijavnice (za notranje uporabnike odtegljaj pri mesečnem obračunu plače), in sicer 1. obrok v mesecu prijavljenega letovanja (plačilo 1. obroka mora biti izvedeno vsaj 8 dni po potrjeni prijavi, v nasprotnem primeru se šteje, da rezervacija ni potrjena).

OSTALI POGOJI LETOVANJA:

- menjava se izvrši zadnji dan med 13.00 in 14.00 uro (oziroma v dogovoru z naslednjim uporabnikom letovanja); vsak uporabnik se je dolžan v roku 24 ur od prihoda prijaviti na recepciji turistične agencije v Dugi Uvali;
- uporabnik/-i počitniškega apartmaja mora/-jo vestno in gospodarno rav-

nati z objekti, napravami in inventarjem;

- uporabnik je dolžan skrbeti za red in čistočo v apartmaju in dosledno upoštevati navodila, ki se nahajajo v posameznih objektih ter splošna navodila, ki veljajo za počitniško naselje;
- uporabnik/-i mora/-jo obvezno izpolniti zapisnik o primopredaji in popisati ugotovljeno stanje ter ob prihodu morebitno povzročeno škodo prijaviti na recepciji ali policiji;
- uporabnik, ki pri vstopu v počitniški apartma ne pregleda stanja objekta, opreme in inventarja ter pomanjkljivosti ne vpiše v zapisnik, je materialno in finančno odgovoren za škodo (plačilni nalog izdan s strani Občine Ilirska Bistrica), ki jo ugotovi uporabnik, ki letuje za njim;
- uporabniku, za katerega se ugotovi, da ob odhodu ni ustrezno očistil objekta, se zaračuna dejanska cena naknadno opravljenega čiščenja, ki pa ni nižja od višine dveh takrat veljavnih cen nočnine;
- če bo za posamezni termin preveč prijav, bo o prioriteti prijavljenih oddala komisija;

- prijavnica in napotnica za letovanje sta na voljo v sprejemni pisarni, tajništvu in sobi št. 7 Občine Ilirska Bistrica;
- napotnico za letovanje (skupaj z izdanimi plačilnimi nalogi) je potrebno pred odhodom na letovanje prevzeti v v sobi št. 7 (III. nadstropje Občine Ilirska Bistrica) ali v tajništvu v času uradnih ur (brez potrjene napotnice ni možen vstop v apartma);
- prednost pri prijavi imajo notranji uporabniki;
- prevzem in vrnitev ključa apartmaja na recepciji turistične agencije v Dugi Uvali.

OPOZORILO:

Gostje, ki se ne bodo prijavili na turističnem uradu v navedenem roku, bodo v primeru kontrole dolžni odmerjeno kazen poravnati sami.

ODPOVED LETOVANJA

V primeru odpovedi letovanja je prijavitelj dolžan plačati celoten znesek, v kolikor si ne poišče zamenjave za prijavljeni termin letovanja. Odpoved je upravičena le v izjemnih primerih (npr.: bolezen, smrt družinskega člana ...) ob predložitvi ustreznega dokazila.

OBJAVA

Občinska spletna stran in občinsko glasilo. ●

Datum: 23. 5. 2019

Številka: 023-4/2019-1

OBČINA ILIRSKA BISTRICA
ŽUPAN
Emil Rojc, l.r.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

DELOVANJE »LOKALNE AKCIJSKE SKUPINE LAS MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM«

»Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom« se je po 12 letih delovanja v občinski stavbi v maju preselilo na novo lokacijo – na Jurčičevo 1 v Ilirski Bistrici. S preselitvijo sta društvo in »Lokalna akcijska skupina med Snežnikom in Nanosom« pridobila dve lepi in prostorni pisarni, kjer bodo zaposleni lažje in kvalitetnejše opravljali svoje delo.

Da bi nove poslovne prostore bolj približali prebivalcem in svojim članom, pripravlja društvo *Dan odprtih vrat*, ki bo potekal v četrtek, 20. 6. 2019, na novi lokaciji, na Jurčičevi ulici 1, Ilirska Bistrica. Od 16. ure dalje vabljeni na predstavitev poslovnih prostorov, projektov LAS in na potopisno predavanje o ogledu dobrih praks na Portugalskem. Za dobro voljo bo poskrbljeno. Vabljeni!

V maju je društvo za potrebe izvajanja projektov LAS zaposlilo novo delovno moč, ki prihaja iz Postojne. Andreja Premrl bo poleg izvajanja projektov poskrbela tudi za povezavo med člani v občinah Postojna in Pivka, zato ste vabljeni k sodelovanju in predstavitvi vaših projektnih idej tudi preko tega kontakta.

V zadnjih mesecih je v društvu potekalo veliko aktivnosti, saj je LAS med Snežnikom in Nanosom partner kar v štirih projektih sodelovanja med LAS-i.

V soboto, 25. 5. 2019, je potekala strokovna ekskurzija, na kateri smo si ogledali primer dobre prakse naših hrvaških sosedov, in sicer LAG Terra Liburna in Flag Vela Vrata. Strokovno ekskurzijo smo pričeli z ogledom Hodnikovega mlina in studia TV Galeja v Ilirski Bistrici. Nadaljevali smo v sončni Opatiji, kjer smo se vkrcali na ladjo in si z morske strani ogledali Frankopanski kaštel, Omišalj, del Krka in Kraljevico. Pod

vodstvom LAG Terra Liburna in Flag Vela Vrata smo v mestu Lovran obiskali galerijo GUC (Kuća lovranskega guca). V zadnjem delu ekskurzije smo v Opatiji obiskali še na novo odprt ameriški botanični vrt.

Učenci kmetijskega krožka OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad, ki poteka v okviru projekta sodelovanja z LAS - Z roko

v roki do kakovostne prehrane, so se 16. maja v Izoli udeležili regijskega tekmovanja *Zlata kuharnica* in dosegli zlato priznanje.

V okviru *Poletne akademije* (13. 5.-17. 5. 2019) smo gostili 40 predstavnikov 9 LAS iz Estonije, Latvije, Portugalske in Slovenije. Cilj akademije je vzpostavitev sodelovanja in priprava skupnih projektov LAS na temo trajnostnega turizma v zaščitene območjih. Skupaj smo si ogledali nekatera zaščitena območja na področju LAS.

23. 5. 2019 je v okviru projekta *Z roko v roki do kakovostne prehrane*, ki je sofinanciran iz *Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja*, potekal ogled dobre prakse šolskih vrtov. Skupaj s predstavniki sodelujočih LAS in občin smo si ogledali šolske vrtove in kmetijske krožke, ki potekajo na OŠ Miroslava Vilharja Postojna, SGLŠ Postojna, OŠ Pivka in na OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica.

Ponudniki iz LAS med Snežnikom in Nanosom so ob *Dnevu biosfernega območja Julijske Alpe* sodelovali na ekološki tržnici v Tolminu, ki je potekala 11. 5. 2019 pod okriljem projekta sodelovanja *Približajmo UNESCOVA biosferna območja prebivalcem*. Ponudniki so bili s prodajo ekoloških izdelkov in pridelkov zelo zadovoljni, zato se nameravamo tržnice naslednje leto spet udeležiti.

V petek, 10. 5. 2019, je v okviru projekta sodelovanja LAS *Približajmo UNESCOVA biosferna območja prebivalcem* potekala strokovna ekskurzija v biosferno območje Obsotelje in Kozjansko. Ekskurzija je bila namenjena ponudnikom našega biosfernega območja Krasa in porečja reke Reke, zato se je ekskurzije udeležilo 21 udeležencev iz LAS med Snežnikom in Nanosom in 19 udeležencev iz LAS Krasa in Brkinov.

V okviru projekta LAS med Snežnikom in Nanosom - *Obležitev 200-letnice rojstva Miroslava Vilharja* – je bila 10. in 12. maja izvedena spevoigra Miroslava Vil-

harja *Jamska Ivanka*. V petek, 10. maja, je bila uprizorjena v Kulturnem domu Postojna, v nedeljo, 12. maja, pa v Krpanovem domu v Pivki. Izvedba v nabito polnih dvoranah je bila vrhunska in je obakrat požela stoječe ovacije.

6. maja je na Gimnaziji Ilirska Bistrica potekala otvoritev fotografske razstave **Čas, ki ga več ni**. V okviru projekta *Vir – izvir* so bile s fotografsko razstavo predstavljene tradicionalne obrti, mlini, žage in vode med Snežnikom in Nanosom. Nastopila je tudi *Ženska pevsko skupina Kalina*.

V torek, 16. 4. 2019, je v Rokodelskem centru DUO Škofja Loka potekala razstava rokodelskih izdelkov iz Postojne, Pivke in Ilirske Bistrice. Na ogled so postavili kreativnost, znanje in domišljijo rokodelcev in oblikovalcev, ki ustvarjajo v objemu dveh večjih gora, kraških jam, presihajočih jezer in burje. Udeležili so se je ustvarjalci iz našega LAS, ki so sodelovali tudi v projektu *Zgodbe rok in krajev*.

Strokovna ekskurzija, namenjena ponudnikom, je v okviru projekta LAS *Z roko v roki do kakovostne prehrane* potekala na Dolenjskem in Kočevskem v soboto, 6. 4. 2019. Udeležilo se je 46 udeležencev iz LAS med Snežnikom in Nanosom in iz LAS Notranjska. Več o ekskurziji na: <http://www.las-snezniknanos.si/novice/187>.

Še nekaj besed o ostalih operacijah SLR. 19. 2. 2019 smo prejeli odločbe s strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja še za 5 operacij 3. poziva. Skupaj je tako potrjenih vseh 10 projektov 3. poziva v skupni vrednosti sofinanciranja 344.272,39 EUR. Še vedno poteka ocenjevanje in izbor operacij iz četrtega javnega poziva za sofinanciranje iz evropskega regionalnega sklada. V začetku junija bo potekala seja UO LAS, na kateri bo sprejet dokončen sklep o izboru operacij.

Več o dogodkih je objavljeno na spletni strani: www.las-snezniknanos.si. ●

Tamara Urbančič

Na podlagi Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Ur. list RS, št. 14/04, 34/04, 62/06, 11/09, 81/11), Javnega razpisa za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem, ki je bil javno objavljen dne 5.11.2018 na spletni strani Občine Ilirska Bistrica ter na podlagi sklepa Občinskega sveta s 3. seje z dne 11.12.2014, Občina Ilirska Bistrica objavlja

PREDNOSTNI LISTI ZA DODELITEV NEPROFITNIH STANOVANJ V NAJEM

Oblikovani sta dve ločeni prednostni listi:

- lista A za udeležence/ke, ki glede na dohodek gospodinjstva po 9. členu Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem niso zavezanci/ke za plačilo lastne udeležbe in varščine in
- lista B za udeležence/ke, ki so glede na dohodek gospodinjstva zavezani/e plačati lastno udeležbo in varščino za dodeljeno stanovanje.

Pravico do dodelitve neprofitnega stanovanja v najem niso pridobili vsi tisti upravičenci, ki niso izpolnjevali pogojev iz Javnega razpisa za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem.

LISTA A

Zap. št.	Prosilec	Točke
1	Ružica Tomažič	580
2	Anka Kvaternik	550
3	Nataša Lazarevič	500
4	Đani Arbanas	440
5	Jožica Majdič	430
6	Darja Hudorovac	420
7	Daniel Bekš	270

LISTA B

Zap. št.	Prosilec	Točke
1	Andrej Koritnik	490

Upravičencem, ki so glede na doseženo višino točk pridobili pravico do dodelitve neprofitnega stanovanja v najem, bo stanovanje dodeljeno na podlagi dokončnega seznama upravičencev, stanovanja pa se bodo dodeljevala postopoma po vrstnem redu uvrščenih, sorazmerno po posameznih listah.

Datum: 10.5.2019

Številka: 19/2018-3-352

Občina Ilirska Bistrica

BISTRŠKI ODMEVI – MAJ 2019

KOPALNI AVTOBUS V MOŠČENIČKO DRAGO

Občina Ilirska Bistrica občane obvešča, da začne **v ponedeljek, 1. julija 2019**, voziti kopalni avtobus v Moščeničko Drago. **Avtobus bo iz avtobusnega postajališča pri Domu na Vidmu odpeljal vsak delovni dan ob 8.00, iz Moščeničke Drage pa se bo vračal ob 17.30.** Vozovnice lahko kupite v prostorih TIC-a v Galeriji Doma na Vidmu eno uro pred odhodom.

Cene vozovnic (z DDV-jem), ki jih subvencionira Občina Ilirska Bistrica, so sledeče:

- otroci do 10 let: 0 EUR (brezplačno) enosmerna; 0 EUR (brezplačno) povratna,
- otroci nad 10 let do vključno 16 let ter dijaki in študenti do 27. leta starosti: 4,00 EUR enosmerna; 6,00 EUR povratna,

- upokojenci: 4,00 EUR enosmerna; 6,00 EUR povratna,
- osebe, ki se ne uvrščajo v prejšnje kategorije: 6,00 EUR enosmerna; 10,00 EUR povratna.

Minimalno število potnikov za jutranji odhod počitniškega avtobusa je 10 potnikov. Maksimalno število potnikov za jutranji odhod ni opredeljeno. ●

Občina Ilirska Bistrica v sodelovanju z RRA Zeleni kras, d. o. o., nudi svojim občanom vrsto podpornih storitev:

- **brezplačno svetovanje** (oblikovanje ali izvedba vaše podjetniške ideje, pomoč pri vzpostavitvi poslovanja, iskanje potrebnih finančnih virov (povratnih in nepovratnih) in podobno),

- **pripravo poslovnih načrtov** in/ali **vlog za prijavo na javne razpise** z različnih področij, pri čemer Občina Ilirska Bistrica subvencionira 70 % cene in zgolj 30 % plača prijavitelj.

Za več informacij se obrnite na:

RRA Zeleni kras, d. o. o., Prečna ulica 1, Pivka

e-mail: jana@rra-zk.si, 05 721 22 48 ali marinka@rra-zk.si, 05 721 22 33

AKTUALNI RAZPISI:

- na Javnem skladu za podjetništvo na voljo vavčerji za spodbujanje digitalizacije podjetij,
- financiranje obratovalnih sredstev in opreme za obdelovalce in predelovalce lesa,
- javni poziv Finančne spodbude za podjetja za nove naložbe v učinkovito rabo in obnovljive vire energije.

KMETIJSKI RAZPISI:

- javna razpisa za ukrep I in II,
- javni razpis za odpravo zaraščanja kmetijskih zemljišč. ●

70 LET ORGANIZIRANE PREDŠOLSKE VZGOJE V ILIRSKI BISTRICI (1949–2019)

Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica v letošnjem letu praznuje 70. obletnico organizirane predšolske dejavnosti. Ustanovljen je bil leta 1949 kot Dom igre in dela. Skozi desetletja je zamenjal različne stavbe in ustanove, znotraj katerih je deloval; vedno pa je imel pred očmi dobrobit in razvoj predšolskih otrok.

VRTCI DO LETA 1949

Otroški vrtci začnejo nastajati v 19. stoletju v Avstro-Ogrski monarhiji. Za ta čas ni podatkov o vrtcih v našem mestu. Leta 1927, v času italijanske okupacije Primorske, se odpre italijanski vrtec (Asilo Villa del Nevoso), najprej v prostorih deške osnovne šole v Trnovem, nato v novozgrajeni stavbi na Župančičevi ulici. V istem času se v prostorih današnje veterinarske postaje odpre porodnišnica in zavetišče za matere in otroke (Casa della madre e del bambino), namenjeno najmlajšim otrokom. Italijanski vrtci, v katerih so otroci morali govoriti italijansko, delujejo do razpada fašistične Italije.

VRTEC NA ŽUPANČIČEVI ULICI ŠTEVILKA 5 – STARI VRTEC

Občina septembra 1949 ustanovi otroški vrtec z nazivom Dom igre in dela. Delovati začne v stavbi starega italijanskega vrtca na Župančičevi ulici številka 5. Iz dokumentacije v arhivu vrtca razberemo, da je leta 1950 stavba dvignjena za eno nadstropje. V spodnjem delu stavbe sta dve igralnici, jedilnica, kuhinja, shramba in garderoba, zgoraj pa stanovanje za vzgojno in tehnično osebje. Leta 1969 se vrtec priključi Osnovni šoli Dragotina Ketteja.

VRTEC NA ŽUPANČIČEVI ULICI ŠTEVILKA 3

Jeseni leta 1972 se vrtec razširi v bližnjo, novozgrajeno montažno stavbo na Župančičevi ulici številka 3. V njej so štiri igralnice, jedilnica, ki je istočasno tudi igralnica, kuhinja, garderobe in sanitarije. Zeleno preddverje in zunanja igrala spodbujajo otroško gibanje in igro na prostem.

VRTEC NA VILHARJEVI CESTI ŠTEVILKA 13 A – TRNOVSKI VRTEC

Junija leta 1977 se odpre nova enota vrtca na Vilharjevi cesti 13 a v Trnovem. Montažna stavba obsega šest igralnic, kuhi-

njo in pralnico. Zaradi povečanega števila oddelkov se vrtec leta 1980 loči od Osnovne šole Dragotina Ketteja in postane samostojna Vzgojno-varstvena organizacija Jožefa Maslo, v spomin partizanski materi iz osrčja Brkinov. Leta 1981 se v trnovskem vrtcu dogradijo še tri igralnice, večnamenski prostor in pisarniški prostori. Vse do poznih devetdesetih let delujeta enoti na Župančičevi ulici in na Vilharjevi cesti, od leta 1997 samo še enota na Vilharjevi cesti. Zaradi upada števila vpisanih otrok se leta 1999 vrtec priključi Osnovni šoli Antona Žnideršiča.

A zgodovina se ponavlja in družin, ki potrebujejo vzgojo in varstvo otrok, je v naslednjem desetletju vedno več, zato je leta 2009 trnovskemu vrtcu dograjena mobilna enota s tremi igralnicami in otroškimi sanitariji. Leta 2010 se vrtec ponovno osamosvoji in postane Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica. Strokovne in otroške moči se krepijo, stavbi pa počasi pešajo moči. S posluhom za potrebe otrok in družin začne občina graditi nov vrtec. Vanj se po štirih desetletjih bivanja v trnovskem vrtcu septembra 2016 vseli štirinajst oddelkov predšolskih otrok. Stavba na Vilharjevi cesti se »upokoji«.

VRTEC NA ROZMANOVI ULICI ŠTEVILKA 25 D

Nova stavba nagovarja otroke s toplimi barvami, mehкими in zaobljenimi linijami ter naravnimi materiali. Ponuja veliko svetlobe, zračnosti in odprtega prostora. Obsega štirinajst igralnic, tri večnamenske prostore, knjižnico, likovno in senzorno sobo ter spremljevalne prostore. S hodnikom je povezana s kuhinjo Osnovne šole Antona Žnideršiča, ki skrbi za prehrano predšolskih otrok. Na zelenih površinah v okolici vrtca so urejena dvorišča in igrišča, ki predstavljajo prostore druženja otrok in odraslih.

Danes v vrtcu skrbimo za dobro počutje in razvoj 260 predšolskih otrok. Z varstvom, vzgojo in izobraževanjem podpiramo otroke in njihove družine. Učimo se poslušati in sprejemati drug drugega, si med seboj zaupati, sodelovati in se

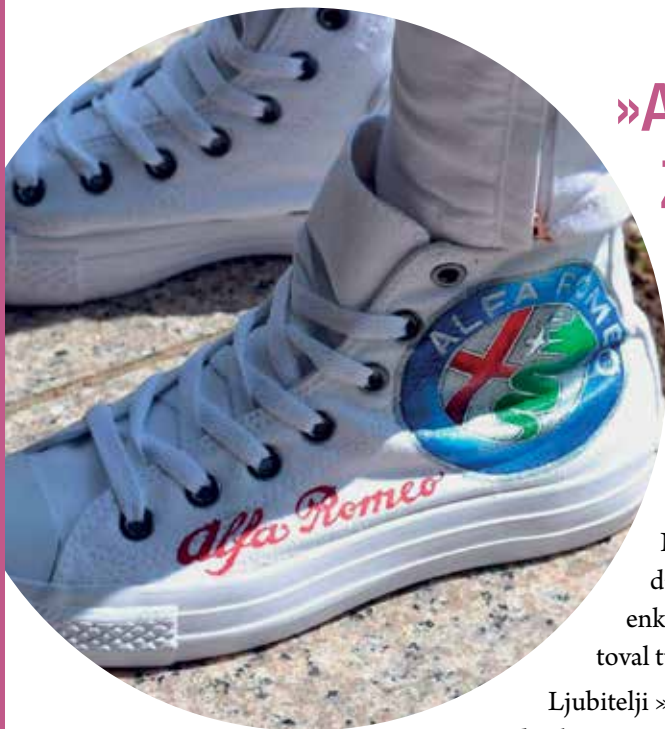
povezovati v skupnost. Verjamemo v pozitivno naravnost in v spoštljivo in iskreno besedo.

Strokovno podlago naših dejavnosti predstavlja nacionalni dokument *Kurikulum za vrtce*, ki obsega gibanje, jezik, umetnost, matematiko, naravo in družbo. Otrok razume svet celostno, zato vsa področja med sabo prepletamo. Poleg osnovnih dejavnosti vzgojiteljice za otroke pripravljajo lutkovne predstave, pevske urice, glasbene urice, urice ustvarjalnega plesa, ljudske igre in ples, gledališko dejavnost in veliko drugega, kar krepi in radosti otroško dušo.

Zadnja leta v naše delo vnašamo elemente gozdne pedagogike z rednimi obiski gozda, izleti in tabori v naravi, za kar so mlade generacije pogosto prikrajšane. Vrednote bivanja v naravi nas povezujejo s predhodnicami, vzgojiteljicami našega vrtca, ki so že pred desetletji z akcijo *Ciciban – planinec* postavile temelje predšolski planinski dejavnosti.

Ob vseh pisanih dogodkih pa smo vzgojiteljice najprej in predvsem tihe sopotnice drobčenih, nežnih glasov, ki potrebujejo podporo ob prvih korakih v svet, negotovih, previdnih, kasneje pa vedno bolj radovednih, odločnih in svet premika-jočih. ●

Ingrid Fatur,
Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica

»ALFA ROMEO JE NAČIN ŽIVLJENJA«

»Bistrški Alfisti« so v Ilirski Bistrici že šestič zaporedoma uspešno organizirali mednarodno druženje ljubiteljev italijanske znamke vozil in na Bistriško privabili kar 90 lepotic. Dvodnevno srečanje je bilo idealna priložnost za druženje in raziskovanje skritih kotičkov narave.

Nemčiji, na Češkem, Madžarskem, Nizozemskem, enkrat pa je na srečanje odpotoval tudi v Anglijo.

Ljubitelji »športnega srca« so se lahko letos že tretjič družili na dvodnev-

nem srečanju, saj so organizatorji tudi letos pripravili sobotni program, ki je bil namenjen vsem udeležencem iz oddaljenih krajev, ki na Bistriškem tudi prenočijo. *Bistrški Alfisti* so se letos odločili za spremembo osrednjega prizorišča

»Le z uživanjem v vožnji vozila Alfa Romeo lahko človek razume resnično povezanost s tovrstno znamko vozil. Alfa Romeo ni le avto, je način življenja,« je naklonjenost znamki opisal udeleženec Alfafesta Brkini Rodolfo Frausin iz tržaškega kluba Stile Alfa Romeo.

»Pri srečanju ljubiteljev vozil znamke Alfa Romeo lahko človek začuti skupinsko strast in posebno vrsto prijateljstva, saj smo vsi kot bratje in sestre, brez meja. Ni pomembno, če si bogat, ali če prihajaš iz druge države, vsi smo Alfisti. Družni nas nekakšna čarobna vez in ljubimo dizajn ter mehanske lastnosti avtomobila,« je pojasnil Rodolfo Frausin, ki se udeleži približno tridesetih srečanj letno v Srbiji, na Hrvaškem, v Sloveniji, Avstriji,

dogajanja, saj so za izhodišče in končni cilj srečanja izbrali Gostilno s prenočišči Potok. V okviru sobotnega programa so si po krajši panoramski vožnji pod vodstvom lokalnega vodnika Francija Malečkarja ogledali čudovit podzemni svet jame Dimnice, ki je prisotne prevzela s kraškimi votlinami in dihalnimi jamačnimi kapniki. Po zanimivem in poučnem izletu so si *Alfisti* vzeli čas za druženje ob večerji in priložnostni »afterparty« v Parku Seventeen. Nedelja je bila rezervirana za panoramsko vožnjo preko Jelšan in Zabič do Ilirske Bistrice, kjer so si ljubitelji jeklenih konjičkov ogledali Črne njive. Priljubljena izletniška točka Bistričanov je bila idealna priložnost

Klavdiju Šloslu za izvrstno organizacijo, ki nas vedno znova pritegne. Se že veselimo našega druženja na 7. Alfafestu Brkini, « je za zaključek dejal Tržačan Frausin. ●

za sprehode in družabne igre, najpogumnejši *Alfisti* pa so se preizkusili še v streljanju glinenih golobov. Za ovekovečenje druženja na Bistriškem so si izbrali grobo ozadje kamnoloma, kjer so prisotni ponosno pozirali v svojih bleščečih lepoticah. Dan so *Alfisti* zaključili s podelitvijo zahval in nagrad vsem udeležencem.

Alfafesta Brkini se je udeležilo kar 200 ljubiteljev te italijanske znamke, ki prihajajo iz osmih različnih klubov iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Italije, Nemčije in Slovenije, po bistrških ulicah in cestah pa je brnelo kar 90 vozil *Alfa Romeo*, ki so s svojo lepoto osvojila marsikaterega občudovalca.

Muhasto vreme s sončnimi obdobji in pogostimi plohami ni zmotilo udeležencev letošnjega *Alfafesta Brkini*, ki so bili zelo zadovoljni s tokratnim druženjem. »Vreme ni pomembno in nanj nimamo vpliva. To je izvrsten primer, da so *Alfisti* prisotni v soncu, dežju in snegu. Ekipa je odlično izpeljala čudovito druženje pri vas, v Ilirski Bistrici, in iskrene čestitke

SHOD JASEN 2019

Ansambel MODRIJANI

27.7.2019 ob 21:00

Plesišče pod vašim domom

Vstopnina: **5€**

Vabljeni!

Poletna muzejska noč na gradu Prem

sobota, 15. junij,

18.00 - Odprtje razstave z naslovom Pogled skozi objektiv - Razstava udeležencev foto delavnice v Večgeneracijskem centru Točka moči Dom na Vidmu Ilirska Bistrica pod mentorstvom Foto kluba Sušec

19.30 - Koncert Tržaškega baročnega orkestra Cum Jubilo

Vljudno vabljeni!

KRESNA NOČ NA PREMU

V soboto, 22. junija, vas vabimo na grad Prem od 17. do 19. ure, da skupaj praznujemo poletni sončni obrat.

Solsticij ali poletni sončni obrat je dan moči, ko so energije subtilne in je stik z naravo najbolj intenziven. Nekoč pomembno čaščenje narave, duhov, zdravja, sreče in ljubezni so naši predniki opravljali ob kresovih. Verjeli so, da bo ogenj ohranil soncu moč tudi v dnevih, ko dnevna svetloba pojema in se noč daljša.

To je tudi dan nabit z vrhuncem moči, ki nas podpira v nameri, da opustimo stvari, ki jih ne želimo in prikličemo nove.

Program prireditve:

- vodenje po muzejskih zbirkah,
- pripovedovanje ob kresni noči o vilah, štrigah in urokih s Sabino Stambulić Pugelj,
- zvočna kopel s tibetanskimi pojočimi posodami z Metko Hribar.

Zvok in vibracije pojočih posod nas bodo poneli v globoko sprostitiv. Dotaknili se bodo vsake celice naših teles, izboljšali pretok energije, povečali koncentracijo, sprostili um in po-

magali spustiti stare stvari ter priklicati nove. Zvočna kopel na dan solsticija na gradu Prem bo združena z energijami, ki nas podpirajo. Praznujmo skupaj ta poseben dan! Privoščimo sebi oddih in prijetno druženje!

Bodite v udobnih oblačilih in s seboj prinesite ležalke.

Predprijave sprejemamo na TIC Ilirska Bistrica v Domu na Vidmu do 16. junija po ceni 13 evrov, pozneje bo cena dogodka 15 evrov. ●

Prijazno vabljeni!

LETOŠNJO AKCIJO MBP SKLENILI V DOLINI GLINŠČICE

Zopet se bliža konec šolskega leta, s tem pa je prišel tudi čas, da zaključimo letošnjo akcijo »Mlad bist'rški planinc«. Vreme nam je bilo naklonjeno in tako smo se bist'rški planinci v soboto, 25. maja 2019, podali na zadnji – sedmi izlet te sezone.

smo staro železniško postajo Ex Stazione Draga, nato pa je sledil še zadnji vzpon. Po asfaltni cesti smo prešli skozi nekaj vasic in prispeli na naš cilj v Krva-
vem potoku.

Ker je bil to naš zadnji izlet v tem šolskem letu, so redni udeleženci izletov prejeli tudi praktično spominsko nagrado.

Kljub temu, da se šolsko leto zaključuje, se bodo aktivnosti za mlade planince

Zjutraj smo z dvema avtobusoma in kombijem krenili proti majhni italijanski vasi San Lorenzo, od koder smo pot nadaljevali peš. Steza nas je skozi zelenje kmalu pripeljala do prvega razgledišča, Vedetta di San Lorenzo, kjer smo si poleg čudovitega razgleda na dolino privoščili tudi prvo malico tega dne.

Polni novih moči smo si ponovno oprtali nahrbtnike in se, v nasprotju z drugimi izleti, kjer nas je najprej čakala hoja navkreber, začeli spuščati v dolino. Hodili smo skozi gozd, a nam je bilo kljub temu vroče, saj smo bili po tednih dežja nevajeni močnega sonca. Ko smo prišli na dno doline, smo nekaj časa hodili ob reki, nato pa smo se počasi začeli vzpenjati. Naslednji postanek smo izvedli ob cerkvi Santa Maria in Siaris, kjer je sledila druga malica, presenetil pa nas je tudi glasbeni vložek, saj je eden izmed planincev iz skupine s seboj prinesel flavto in nam priredil kratek koncert.

Poživljeni od hrane in glasbe smo se zopet odpravili na pot, ki nas je pripeljala na nekdanjo avstro-ogrsko železniško traso Trst-Hrpelje. Nekdanja železniška proga je danes preoblikovana v lepo rekreativno stezo, ki je bila tega dne dobro obiskana, saj so po njej švigali kolesarji, manjkalo pa ni niti pešcev, ki so sprehajali svoje štirinožne prijatelje. Videli

nadaljevale na že tradicionalnem poletnem gorniškem taboru v organizaciji PD Snežnik. Ta bo letos potekal med 7. in 14. julijem v Robanovem kotu. Vse informacije so na voljo na spletni strani društva.

Se vidimo! ●

Urša Strle

29.6. ob 14:00:
tekmovalje v kuhanju golaža in otroške delavnice

12. Festival
Bist'rških bendov
28.-29.6.2019

Kvartoriti, Southern pines,
Fair play, Black ivy, DJ Bogr, DioniZ,
Licence to hate, Svinc'n'Purfl, Baker street 4+,
Coloured sweat s Pihalnim orkestrom Ilirska Bistrica

30. OBLETNICA ZAKLJUČKA OSNOVNE ŠOLE

V soboto, 18. maja 2019, smo se bivše sošolke in sošolci znamenitega E-razreda skupaj z razredničarko Heleno Pirih Rosa v lepem številu zbrali v Gostilni pri Matetu na družabnem srečanju, polnem presenečenj, z namenom, da proslavimo 30. obletnico zaključka osnovne šole.

Elena Česnik

Najprej smo se spomnili preminule sošolke Katje in sošolca Petra ter na njuna grobova položili sveči in cvetje. Srečanje smo ovekovečili z gasilsko fotografijo, ki smo jo posneli po fotografiji iz 5. razreda. Sledil je kratek pozdravni nagovor, v katerem smo se spomnili dogodivščin in vragolij iz osnovnošolskih klopi. Gospa Helena nam je namenila nekaj prisrčnih misli, utrinkov in fotografij iz takratnega obdobja. V zahvalo za udeležbo na srečanju smo razredničarki izročili bogat šopek rumeno-belih cvetlic in leseno, ročno izdelano zapestnico. Ob dobri hrani in pijači smo si sošolke in sošolci izmenjali dosedanje življenjske izkušnje in dosežke. Ob zvokih harmonike smo glasno zapeli in veselo zaplesali. Pred koncem srečanja smo se posladkali s slastno torto, ki jo je nesebično pripra-

**Do specialista
že v sedmih
dneh.**

Specialisti
Specialisti+
Specialisti
Nezgoda

**Za zdravje,
za zmage.**

Preprečite, da bi se vam
zdravstveno stanje
poslabšalo zaradi
predolgega čakanja na
pregled specialista.

Dostopajte do pregleda,
diagnoze in zdravljenja
hitreje.

Povprečna čakalna doba z zavarovanji Specialisti v letu 2018 je bila 7 dni.

Vaš partner za zdravje.

triglavzdravje

www.triglavzdravje.si

JAVNO PODJETJE KOMUNALA ILIRSKA BISTRICA PREJELO CERTIFIKAT »VODA IZ PIPE«

Slovenija ima številne vodne vire in se po količini in kakovosti vode uvršča v sam evropski vrh. Kljub temu, da imamo v Sloveniji zdravo in kakovostno pitno vodo, se pogosto dogaja, da mnogi raje posegajo po predpakirani vodi – to je po vodi v plastenkah in drugi embalaži – ki okolje obremenjuje veliko bolj kot voda iz pipe.

Ob letošnjem Dnevu Zemlje so na Gospodarski zbornici Slovenije podelili certifikate *Voda iz pipe* prvim 30-tim organizacijam, ki izkazujejo skrb za okolje in spodbujajo pitje vode iz pipe. Med prejemniki je tudi Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o.. Zaveza in certifikat *Voda iz pipe* je iniciativa, s katero v podjetju prevzemamo odgovornost do okolja in pri tem poskušamo biti navdih tudi drugim. Iniciativa je nastala na pobudo Zbornice komunalnega gospodarstva in je del vseslovenske pobude Skupaj za boljšo družbo.

V podjetjih in drugih organizacijah je namreč pogosta praksa, da se na sestankih, srečanjih in drugih dogodkih

ponuja predpakirano vodo, ali pa imajo v svojih prostorih avtomate s predpakirano vodo. S podpisom zaveze certifikata *Voda iz pipe* se v podjetju zavežemo, da bomo v svojih prostorih in na dogodkih, ki jih organiziramo, ponujali pitno vodo iz pipe in k njenemu pitju spodbujali tudi zaposlene, partnerje in ostale deležnike. Obenem želimo širiti zavedanje, da je pitje pitne vode iz pipe bolj zdravo in okolju prijaznejše kot poseganje po predpakirani vodi.

S podpisom Zaveze certifikata *Voda iz pipe* se v podjetju zavežujemo, da:

- bomo v poslovnih prostorih in na dogodkih, ki jih organiziramo, ponujali pitno vodo iz pipe;

- bomo k pitju pitne vode iz pipe spodbujali svoje zaposlene, partnerje, podizvajalce in ostale deležnike;
- bomo zaposlene in ostale deležnike ozaveščali, da imamo v Sloveniji zdravo in kakovostno pitno vodo, in da je pitje pitne vode iz pipe bolj zdravo in okolju prijaznejše kot poseganje po predpakirani vodi;
- bomo pitno vodo iz pipe stregli v steklenih vrčih in kozarcih ter se bomo, kadar je le mogoče, izogibali ponujanju predpakirane vode.

Izjeme veljajo:

- za druge ponudnike gostinskih storitev v poslovnih prostorih organizacije,
- za ponudnike pijač in prigrizkov iz avtomatov v poslovnih prostorih organizacije,
- ob protokolarnih dogodkih, kjer ponujanje odprtih pijač ni dovoljeno,
- v primeru zdravstvene neustreznosti vode iz pipe,
- v primeru športnih ali podobnih prireditvev, kjer zagotavljanje pitne vode iz pipe ni možno,
- v drugih izjemnih primerih, kjer zaveze iz objektivnih razlogov ni mogoče izpolnjevati.

Kakšne so prednosti pridobitve certifikata za podjetje?

- Pokazali bomo, da nam skrb za okolje in ohranjanje naravnih virov ni samo vrednota temveč način delovanja.
- Prispevali bomo k zmanjševanju količine odpadkov in ogljičnega odtisa tako znotraj našega podjetja kot tudi na dogodkih, ki jih organiziramo.
- Prispevali bomo k zdravju in dobrobiti naših zaposlenih. ●

JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o.

LOČEVANJE ODPADKOV V VRTCU OŠ RUDOLFA UKOVIČA PODGRAD – SKUPINI ČEBELICE IN PIKAPOLONICE

V mesecu aprilu smo v vrtcu OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad v okviru »Svetovnega dneva Zemlje« izvedli delavnico ločeno zbiranje odpadkov v skupinah Čebelice in Pikapolonice.

Namen tovrstne delavnice je otrokom približati okoljsko problematiko na področju odpadkov na čim bolj zanimiv način. Otroci so spoznali različne vrste materialov odpadkov, sortiranje le-teh in vrsto zabojnikov, ki jih uporabljamo

za ločevanje odpadkov v gospodinjstvih. V vsaki skupini se je izvedla mini igra – pravilno ločevanje odpadkov, kjer je vsak posameznik prejel svoj odpadek in ga je moral pravilno sortirati v zabojnik. Spoznali so ločevanje papirja, ste-

kla, embalaže, biorazgradljivih odpadkov, ostanka komunalnih odpadkov in odpadnega jedilnega olja. Po uspešnem sortiranju odpadkov so znanje utrdili še s pobarvanko in povezovanko. ●

JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o.

VAŠ PARTNER, ZA VEČJO VARNOST NA CESTI Z NEVARNIM BLAGOM

ADR

- ▶ PREGLEDI VOZIL
- ▶ PREIZKUSI CISTERN
- ▶ USPOSABLJANJE VOZNIKOV
- ▶ VARNOSTNI SVETOVALEC
PRI PREVOZU NEVARNEGA BLAGA
- ▶ KONTROLA TAHO IN OH

- ▶ TEHNIČNI PREGLEDI
- ▶ REGISTRACIJA VOZIL
- ▶ ZAVAROVANJE VOZIL
- ▶ PREPISI VOZIL
- ▶ CEMT PREGLEDI

- ▶ PREGLEDI GASILNIKOV

modra številka

080 80 19

TIB STORITVE d.o.o., Šerčerjeva 17, 6250 Ilirska Bistrica

info@tib-storitve.si

www.tib-storitve.si

DRUŽI JIH PETJE

Mirno lahko trdimo, da to drži. V petek, natančneje 10. v mesecu, so to dokazali pevke in pevci upokojenskega MePZ Avgust Šuligoj na jubilejnim koncertu, ki so ga pripravili v čast 35-letnemu neprekinjenemu delovanju, ali bolje rečeno prepevanju. Preko 80 pevk in pevcev se je zvrstilo na odru v tem času, vrsta predsednikov zborov, med katerimi izstopa Breda Poljšak z 20-letnim predsedovanjem, pevovodja Dimitrij Grlj, ki je soustanovitelj zбора, vodil pa ga je 25 let, zborovodkinja Anamarija Surina, ki zbor vodi zadnje desetletje, in drugi, ki so z njim sodelovali.

Da so v vsem tem času stkali vrsto prijateljstev, so dokazali pevci *Mladinskega PZ OŠ Dragotina Ketteja* s zborovodkinjo Damjano Kinkela in pianistko Nino Volk, pevska skupina *Comodo* in *Vasovalci*, *Trio Dimitrij, Jožica in Marjanka*, *Mladinska banda* in učenci *GŠ Ilirska Bistrica*. V programu so prevladovali ljudske pesmi v različnih priredbah, pa tudi nekaj sodobnejših. Nad vse svečan je bil zaključek, ko so združeni pevci in

pevke s solisti: Damjano Kinkela, Moniko Šabec Dekleva, Borisom Ujčičem, Marjanko Stančič in Jožico Bubnič ob glasbeni spremljavi Kaje Kinkela, Martina Rojca, Anžeta Skoka, Tine Šajn in Polone Zadnik občuteno zapeli venček domačih.

Vodja Območne izpostave JSKD Igor Štemberger je v zahvalo za dolgoletno delo na glasbenem področju devetim

članom zborov podelil Gallusova priznanja, predsednik društva Jože Rolih pa je čestital zboru in nagrajencem, predsednici zborov Bredi Poljšak pa je podelil priznanje in zahvalo za 20 let vodenja zborov, zborovodkinji Anamariji Surina pa za vodenje zborov v zadnjem desetletju. Povezovalci programa Franc Gombač se je zboru, vsem nastopajočim in tistim, ki so zboru pomagali, ter zvesti publikii zahvalil in jim zaželel še mnogo lepih doživetij. ●

Za DU Ilirska Bistrica
Franc Gombač

ZAŠČITA PROTI OŠPICAM

Ošpice so nalezljiva bolezen, ki iz našega prostora še ni izginila. Zaradi slabe precepljenosti otrok proti ošpicam in drugim nalezljivim boleznim, ki so vključene v obvezni program cepljenja, smo v zadnjem času priča porastu vseh teh bolezni.

Staršem priporočamo, da zaupajo uradni medicini – zdravnikom in drugim zdravstvenim delavcem – in svoje otroke cepijo po priporočljivem programu cepljenja. Le, če je precepljenost populacije nad 97 %, lahko računamo na to, da bodo zaščiteni tudi tisti posamezniki, ki zaradi svojega zdravstvenega stanja ne smejo biti cepljeni.

Prav tako priporočamo odraslim, da preverijo svoj cepilni status v starih cepilnih knjižicah (beli kartončki). Za pričakovano uspešno zaščito proti ošpicam je potreben dokaz, da ste v življenju prejeli dve dozi cepiva ali pa je v vaši zdravstveni dokumentaciji zabeleženo, da ste ošpice preboleli. Po opravljenih raziskavah naj bi osebe, ki so rojene do 31. 12. 1959,

prebolele ošpice. Če tega dokaza nimate, vam svetujemo, da v našem laboratoriju samoplačniško opravite odvzem krvi za titer protiteles proti ošpicam. Na podlagi rezultata boste izvedeli, ali vas je potrebno docepiti. ●

Zasebni zavod Moja pot
psihoterapija in svetovanje

SREČANJA ZA LJUDI, KI SO DOŽIVELI IZGUBO

Vabimo vas, da se nam pridružite na srečanjih, ki so namenjena žalovanju, predelovanju žalosti, pogovoru o izgubi in bolečini, ki jo čutite ob tem. Mogoče vam bo lažje, če se boste o tem pogovorili z ljudmi, ki imajo podobno izkušnjo izgube kot vi.

Srečevali se bomo vsak prvi četrtek v mesecu ob 19. uri v prostorih *Zavoda Moja pot*, Šercerjeva 18, Ilirska Bistrica.

Srečanja so brezplačna.

Še enkrat vljudno vabljeni!

Kontaktne osebe:

Jerica: 040 835 678, penkoj@gmail.com

Judita: 041 707 602, judita.dso@gmail.com

USPEŠEN PREIZKUS SODELOVANJA SLOVENSКИH IN HRVAŠKIH ORGANOV OB KLICU NA POMOČ

V petek, 17. maja 2019, so na Centru za obveščanje ob 9.02 prejeli klic o srčnem infarktu na mejnem prehodu Jelšane. Telefon jim je zazvonil točno opoldan, ko so bili obveščeni o prometni nesreči pri pokopališču v Jelšanah. K sreči je šlo le za vnaprej dogovorjeni vaji, s katerima so udeleženci želeli preveriti učinkovitost obstoječih čezmejnih procedur med Slovenijo in Hrvaško.

Vaji sta bili organizirani v okviru projekta *Cross health*, ki se izvaja v okviru programa *Interreg V-A Slovenija-Hrvaška 2014-2020*, iz sredstev *Evropskega sklada za regionalni razvoj*. Kot partnerja v projektu meddržavnega sodelovanja v zdravstveni oskrbi sta Zdravstveni dom Ilirska Bistrica v sodelovanju z Zdravstvenim domom Primorsko-goranske županije z Reke s pomočjo policije in gasilcev organizirala pilotno testiranje izboljšanja dostopnosti do zdravstvenih storitev na obmejnem področju z dvema različnima vajama.

SCENARIJ 1: SRČNI INFARKT NA MEJNEM PREHODU JELŠANE

Tri prijateljice se odpravijo na izlet na morje. Ko prečkajo slovensko mejo, se ustavijo na parkirišču, kjer ena od njih občuti pekočo bolečino za prsnico. Po-

stane omotična, njen obraz je bled in težko diha. Prijateljici jo poležeta na tla, ob 9.02 pokličeta številko 112 in opišejo težavno situacijo. Dispečer istočasno obvesti prve posredovalce in Nujno medicinsko pomoč ZD Ilirska Bistrica. Iz Sušaka po osmih minutah na prizorišče prispeta prva posredovalca, ki s pomočjo AED pričneta z oživljanjem. Čez 4 minute na mejni prehod Jelšane prispe ekipa nujne medicinske pomoči. Posredovalca zdravnici posredujejo vse informacije in po uspešni stabilizaciji pacientke jo ekipa nujne medicinske pomoči z modro lučjo odpelje preko hrvaške meje v reško KBC Sušak.

»Pri reševanju življenj štejejo minute. Potrebna je zgodnja prepoznavna srčnega zastoja, takojšen začetek temeljnih postopkov oživljanja in defibrilacija. V teh členih verige preživetja nam pomagajo prvi posredovalci, izurjeni laiki, ki so aktivirani preko regijskega centra ob srčnem zastoju na terenu, hudih krvavitvah in zaporih dihalne poti s tujkom. Sistem prvih posredovalcev in mrežo avtomatskih defibrilatorjev bi želeli širiti tudi na območje onkraj meje, saj se je sistem v Sloveniji pokazal kot zelo učinkovit,« je pomen prvih posredovalcev poudarila Andreja Vinšek Grilj, dr. med., spec. druž. med.

Ekipa bistriške NMP je z ogroženo pacientko prispela v reško bolnišnico ob 9.36, kar pomeni, da je za vožnjo do najbližje bolnišnice potrebovala zgolj 16 minut. Pacientka je tako prejela ustrezno oskrbo uro prej, kot če bi jo ekipa NMP prepeljala v oddaljeno slovensko prestolnico. »Drugi aspekt testiranja čez-

mejnih procedur je bil prikazati, kako lahko pacientom na našem območju zagotovimo čim hitrejšo in kvalitetnejšo dokončno oskrbo. Glede na trenutne razmere bi v realnosti bolnico z infarktom ekipa NMP prepeljala na zdravljenje v Klinični center Ljubljana. Ob idealnih vremenskih in prometnih pogojih bi prišli na cilj ob 10.30, kar je skoraj eno uro kasneje, kot je bil izpeljan prihod v reško bolnišnico. Zamuda pri tako nujnem stanju, kot je srčni infarkt, je ogromna in pomembno vpliva na kvaliteto preživetja,« je poudarila zdravnica Andreja Vinšek Grilj.

SCENARIJ 2: PROMETNA NESREČA PRI POKOPALIŠČU V JELŠANAH

Tri prijateljice se vračajo iz službe, ko zaradi neprilagojene hitrosti vanje trči motoristka. Voznica in sopotnici ostanejo ukleščene v vozilu, motoristka pa obleži ob avtomobilu z zlomljeno stegnenico. Potnice v avtomobilu pokličejo na center za obveščanje, ki o prometni nezgodi v Jelšanah obvesti Nujno medicinsko pomoč ZD Ilirska Bistrica in PGD Ilirska Bistrica. Na kraj nesreče prispe prvo gasilsko vozilo, ki zavaruje kraj nesreče. Vozilo NMP prispe na kraj nesreče ob 12.11, za njim pa še drugo gasilsko vozilo. Ekipa nujne medicinske pomoči pregleda poškodovanko, ji pazljivo sname zaščitno čelado in ji namesti Schanzov ovrtnik. Medtem gasilci razbijejo obe stekli na voznikovi strani vozila in se s

pomočjo hidravličnih škarij prebijejo do ponesrečenk. Zdravni- ca pri njih ugotovi le manjše poškod- be in stanje šoka, zato jih napoti na odejo ob gasil- skem vozilu.

V tem času po- škodovani moto- ristki imobilizirajo levo nogo, jo polo- žijo na nosila in od- peljejo preko mejnih prehodov Rupa in Starod do Splošne bolnišnice Izo- la, ki po trenutno veljavni pra- ksi prevoza velja za najhitrejšo pot.

»Gasilci smo na kraju nesreče najprej po- magali oskrbeti poškodovano osebo, zava- rovali smo kraj nezgode, ga tudi požarno zavarovali in odklopili akumulator. Nato smo stabilizirali vozilo, da se avto ne pre- vrne in ne poškoduje gasilcev. Zatem smo razbili stekla in s pomočjo hidravličnega orodja odprli vrata, da smo ujetim osebam omogočili izstop iz vozila. Za to interven- cijo smo uporabili standardni izvoz: vozi- lo s hidravličnim orodjem in vozilo z vodo. Na kraj nesreče je prišel en oddelek, kar pomeni 6 do 11 gasilcev, ki po navadi po- sredujejo na tovrstnih zadevah in danes se je odzvalo maksimalno število gasilcev,« je potek gasilske intervencije podrobno razložil poveljnik PGD Ilirska Bistrica Klemen Škrab.

Vaji sta potekali pod budnim očesom osebja Zdravstvenega doma Ilirska Bi- strica, Zdravstvenega doma Primor- sko-goranske županije in pripadnikov Rdečega križa z obeh strani meje, vajo na mejnem prehodu Jelšane pa so spre- mljali tudi komandir Postaje mejne po- licije Jelšane Aleksander Moran, name- stnik načelnika Postaje mejne policije Rupa Jan Borković in namestnik načel- nika Postaje mejne policije Rupa Šime Matak.

OBE STRANI VAJI OCENJUJETA KOT ZELO USPEŠNI

»Danes smo bili priča dvema uspešnima vajama, ki sta bili zelo realistično prikaza- ni. Vse postopke, ki smo jih predvideli na

papirju, nam je uspelo izpeljati in pritegni- ti pozornost sodelujočih, pa tudi poglede številnih mimoidočih. Naš cilj je izboljšati čezmejno sodelovanje in omogočiti dostop- nejšo medicinsko oskrbo in čim hitrejšo intervencijo. Danes smo dokazali, da je čezmejno sodelovanje med Hrvaško in Slo- venijo občutno hitrejšo in učinkovitejšo, če smo oboji aktivni in angažirani, kot pa če bi se vsak od nas držal znotraj svojih meja. Zjutraj smo imeli priložnost videti primer odvoza ranjene osebe z mejnega področja v KBC Sušak, ki je občutno bliže od Splo- šne bolnišnice Izola, kamor po navadi od- peljejo poškodovance. Pri opoldanski vaji pa smo preizkušali čim hitrejšo prečkanje obeh strani meje z vozilom na nujni vožnji. Po mojem mnenju je bil današnji dan več kot uspešen,« je povedal Moreno Mu- šković iz Zdravstvenega doma Primor- sko-goranske županije.

S hrvaškim kolegom se je strinjal tudi direktor Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica Matej Rubelli Furman, ki je ocenil, da sta bili obe petkovi vaji zelo uspešni. »S prvo vajo smo dokazali, da se ob pomoči ustrezno usposobljenih laikov - prvih posredovalcev - skrajšajo inter- vencijski časi in se s tem občutno povečajo možnosti za preživetje samega pacienta. Poskusili smo dokazati, da če odpeljemo pacienta v reško bolnišnico, s tem tudi zvišamo možnost preživetja pacienta v primerjavi s klasičnim prevozom v Univer-

zitetni klinični center Ljubljana,« je jutra- njo vajo povzel Matej Rubelli Furman, dr. med., spec. urg. med. »Pri drugi vaji pa sta bila udeležena motorno vozilo in osebni avtomobil. Tudi pri tej vaji smo do- kazali, da je v primeru nenadne poškodbe oziroma hujše poškodbe pot mimo mejnih prehodov Rupa in Starod bistveno krajša za prihod v Splošno bolnišnico Izola, kot pa če bi poškodovance prepeljali mimo Ilir- ske Bistrice in Podgrada.«

Petkovi vaji sta dokazali, da se z dobrim in usklajenim medsosedskim sodelova- njem da premagati marsikatero oviro na poti k boljši zdravstveni oskrbi na obmejnem območju, ki bi posledično pomenila boljšo odzivnost ekip nujne medicinske pomoči ZD Ilirska Bistrica in občutno boljšo pokritost občine.

»Uradnih dogovorov še nimamo, a ta vaja je pokazala, da na podlagi skupnega čez- mejnega sodelovanja in s skupnimi močmi lahko zorganiziramo to pot in obenem izboljšamo pacientove možnosti za preži- vetje ter skrajšamo organizacijo dela. Ko namreč ekipa bistriške nujne medicinske pomoči odide na teren, je odsotna tudi po nekaj ur. Če bi skrajšali poti, bi bila eki- pa prej na razpolago in bi bila tako prej dostopna vsem občanom in občankam Občine Ilirska Bistrica,« je prednosti so- delovanja z reško bolnišnico izpostavil direktor Matej Rubelli Furman. ●

TUDI DOJENČKI TELOVADIJO

V telovadnici Doma na Vidmu od aprila poteka telovadba za dojenčke od rojstva dalje. Vadbo za dojenčke ob torkih in četrtkih dopoldne vodi diplomirana delovna terapevtka razvojno nevrološke obravnave Tjaša Pecman Poles, ki nam je prijazno odgovorila na nekaj vprašanj na to temo.

ZA KOGA JE VADBA PRIMERNA?

Namenjena je prav vsem dojenčkom, katerih gibalni razvoj poteka nemoteno, kot tudi tistim, pri katerih starši in pediater zaznajo nekatere nepravilne vzorce (iztegovanje, tortikolis, hipo- in hipertonijsko). Včasih pri takšnih otrocih priporočam raje individualno obravnavo, ki jo velikokrat kombiniram z Bownovo terapijo. Namenjena je tudi staršem, ki so mogoče zaskrbljeni, negotovi ali pa željni idej in napotkov o gibalnem razvoju dojenčkov.

KDAJ PA PRIPOROČATE ZAČETEK OZ. PRVI OBISK?

Zaželeno je, da starši pridejo čim prej, ponavadi po prvem mesecu starosti. Takrat je za otrokom že prva posvetovalnica in pregled zdravnika, mama in dojenček pa nekako že ujameta svoj ritem. Seveda pa se lahko vadbi priključite kadar koli med letom.

ALI SO DOJENČKI RAZDELJENI PO SKUPINAH?

Seveda, že pred prvim obiskom se s starši pogovorim, kje v gibalnem razvoju je njihov otrok. Skupine so razdeljene na 4 stopnje.

Prva stopnja je tja do 3. meseca starosti in je namenjena učenju pravilnega rokovanja z dojenčkom, krepitvi jedra telesa in vratnih mišic za dober nadzor glave. V prvi skupini je veliko masažnih prijemov, ki spodbujajo zavedanje telesa, cirkulacijo, blaženje kolik in pomiritev dojenčka.

Druga stopnja se začne po 3. mesecu starosti in vse do bočnega seda, ki ga dojenčki po navadi osvojijo okrog 7. meseca starosti. Tu so vaje namenjene predvsem razvoju in krepitvi ravnotežja. Otroku tu osvoji obračanje s hrbta na trebuh in obratno. Začnejo tudi pivotirati okrog svoje osi.

Pri tretji stopnji dojenčki začnejo sedeti, se plaziti in se gibati po prostoru. Na tej stopnji spodbujamo dojenčkovo gibanje. Dojenčki se srečajo s 1. poligoni in ovirami. Učijo se sestopati z višjega na nižje, kar lahko prepreči padce s postelje in kavča.

Pri zadnji stopnji srečamo »kobacalčke«, ki se že dvigujejo ob opori. Svojo koordinacijo krepijo na poligonih, klopcah in se urijo v prvih samostojnih korakih.

Poleg samega gibalnega razvoja krepijo tudi kognitivni razvoj, in sicer z uporabo raznih pesmic, igrice.

ZAKAJ SO TOVRSTNE URICE POMEMBNE?

Starši se dandanes v poplavi vseh informacij velikokrat znajdejo v stiski. Za dojenčka želijo le najboljše. Želijo mu zagotoviti optimalni razvoj, vendar se samo z branjem in gledanjem posnetkov izgubijo v vseh podanih informacijah. Poleg znanja o »handlingu« in drugih prijemih, ki spodbujajo dojenčkove še nerazvite možgane, na tovrstnih uricah dobijo še nekaj. Druženje, izmenjavo informacij, poleg tega pa so tudi dojenčki bolj prilagojeni na spremembe in novo okolje.

STARŠI SO VELIKOKRAT ZASKRBLJENI, ČE NJIHOV DOJENČEK JOKA NA URI IN NE ŽELI SODELOVATI. KAJ LAHKO STARŠEM SPOROČITE GLEDE TEGA?

Nekateri dojenčki so bolj občutljivi na spremembe in novo okolje. Takšni potrebujejo 2-3 srečanja in se nato po navadi prilagodijo. Če otrok med uro joka, lahko mama mirno zadovolji vse njegove potrebe. Dojenčki še nimajo ritma spanja, hranjenja ... Tudi če otrok pred uro zaspi, mu dovolimo, da še malo

odspi, potem pa ga počasi prebudimo in začnemo z vadbo.

KOLIKO ČASA PA TRAJA VADBA?

Sama ura je dolga 45 minut, s tem da je aktivnega dela 20 minut. Dojenčkova pozornost je kratkotrajna in hitro postanejo utrujeni, lačni, zaspani. Začetek je namenjen aktivaciji, masaži, jedro krepilnim vajam, zaključek pa umirjanju in vprašanjem.

Vljudno vabljeni vsi novopečeni starši! Predhodne prijave in dodatne informacije na tel. št. 040 473 161.

RUBRIKA Z NASVETI O GIBALNEM RAZVOJU DOJENČKOV

Svetuje Tjaša Pecman Poles (Terapevtski dotik Tjaša), dipl. delovna terapevtka, razvojno-nevrološke obravnave:

1. BOČNO DVIGOVANJE/ODLAGANJE

Dojenčka že od samega rojstva poskušajte dvigovati bočno. Bočno dvigovanje in odlaganje spodbujata zavedanje in povezavo telesa. Dojenček se sicer rodi kot celota, vendar sta leva in desna stran telesa in možganov še nepovezani. V prvem letu življenja ima dojenček v možganih na milijone nepovezanih nevronov (živčnih celic), ki jih s stimulacijo, preko »handlinga«, igre in izkušenj, ki mu jih podarimo, poveže in optimalno izkoristi.

Tovrstno dvigovanje zmanjšuje tudi iztegovanje in hkrati aktivira vratne in trebušne mišice. Že v samem začetku nakaže dojenčku pot do stranskega dviga in kasneje bočnega seda. Spodbuja aktivacijo mišic, ki so potrebne pri samostojnem obračanju do boka in trebuščka. ●

PRAZNOVANJE TEDNA RDEČEGA KRIŽA – OD 8. DO 15. MAJA

Davida iz Podgrada in družini namenili skupaj 27.477,41 EUR.

Na osnovnih šolah je potekala dobrodelna akcija *Kovanec za sošolca v stiski*. Zbrana sredstva bomo namenili za pomoč osnovnošolcem pri nakupu delovnih zvezkov.

V trgovinah Engrotuš in Mercator smo zbirali hrano in drugo blago, ki ga bomo namenili družinam iz socialno šibkega okolja.

Vsem, ki ste pomagali se pristrčno zahvaljujemo.

Tradicionalno smo 35 krvodajalcem in krvodajalkam, ki so prvič darovali kri, predali zahvale in simbolična darila. Zaokrožili smo obdaritev in predajo priznanj okrog 300 krvodajalcem v naši občini, ki so darovali kri v preteklem obdobju, in predvsem tistim, ki so dosegli okrogle jubileje, od 20-krat pa vse do 100-krat darovano kri. ●

Jožica Vidmar

Ekipa prve pomoči Osnovne šole Antona Žnideršiča se je po zmagi na lokalnem in pozneje na regijskem preverjanju usposobljenosti osnovnošolskih ekip primorske regije uvrstila na odlično peto mesto na 13. državnem preverjanju, ki je potekalo v soboto, 11. maja. Na njem je sodelovalo 12 ekip iz vse države.

Pod vodstvom mentoric krožkov Rdečega križa smo na Osnovni šoli Antona Žnideršiča in Dragotina Ketteja postavili dve razstavi na temo *Spoznajmo temeljna načela delovanja Rdečega križa* in *Kaj delamo na Rdečem križu*. Člani krožkov in osnovnošolskih ekip prve pomoči so učencem in učenkam prikazali temeljne postopke oživljanja in uporabo defibrilatorja.

Na sedežu RK smo v sodelovanju s člani *Društva invalidov*, *Društva Vezi*, prostovoljci in našimi uporabniki organizirali delavnice, na katerih so si udeleženci izmenjali bogate izkušnje na področju ročnih spretnosti in s skupnimi močmi naredili izdelke, ki jih bodo podarili ob različnih priložnostih.

Zaključili smo s humanitarno akcijo zbiranja sredstev in zamaškov za dečka

VEČGENERACIJSKI CENTER DOM NA VIDMU – MOŽNOST IN PRILOŽNOST

DEJAVNOSTI V MESECU JUNIJU 2019

Večgeneracijski center Dom na Vidmu je v aprilu in maju v sklopu sredinih delavnic ponudil priložnost spoznati demenco v vseh njenih pojavnih oblikah. Gospa Vesna Bizjak, delovna terapevtka v DSO Ilirska Bistrica, ki je vodila te delavnice, nas je seznanila z dejavniki, ki privedejo do bolezni, in poudarila zdrav način življenja kot enega pomembnejših dejavnikov, ki bolezen zavirajo. Tudi v zrejših letih je pomembno krepiti in trenirati možgane, in sicer s sprejemanjem novih izzivov, kot je učenje računalniških veščin pri npr. sedemdesetih in pozneje, saj nas to ohranja čuječe, odprte in nas krepi z znanji, brez katerih je danes težko delovati. Lepo in koristno je biti radoveden do te mere, da nam radovednost da odgovore na vprašanja, kako biti čim dlje »fit« tako telesno kot umsko, in da v to smer delujemo. Krepitvi tako umskega kot fizičnega zdravja bodo v mesecu juniju namenjene tudi druge delavnice. Večgeneracijski center bo tudi v poletnih mesecih aktiven na področju izdelovanja rož iz krep papirja, saj bo v sodelovanju s TIC-em prisoten na delavnicah, ki bodo vabile k učenju te stare ljudske obrti, rezultat le-teh pa bo viden na septembrski prireditvi na gradu Prem.

Šli bomo tudi na teren, in sicer na obisk po vaseh, z namenom, da bi starostnikom popestrili kakšno uro popoldneva.

Vsak ponedeljek 8.00–9.00 v VGC Dom na Vidmu	BANKA NEFORMALNE POMOČI: predstavitev in pomoč pri uporabi storitev banke, izvajalec Danijel Beletič
17.00–18.00 in 18.00–19.00 v VGC Dom na Vidmu	SREČEVANJE ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV: poteka v dveh skupinah, prijave na tel. št. 015 683 040, Jasmin Tomažič
19.00–22.00 v VGC Dom na Vidmu	ACCESS BARS IZMENJAVE: facilitatorji in praktiki, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času
17. 6. 2019 9.00–10.00 v VGC Dom na Vidmu	DELAVNICA TAPKANJA PO EFT METODI: izvajalka je Darija Adam
10. 6. 2019 in 24. 6. 2019 (vsakih 14 dni) 9.00–12.00 v VGC Dom na Vidmu	LIKOVNE DELAVNICE: izvajalec Erik Dovgan, prijave na 05 71 45 022 v dopoldanskem času

Vsak torek 9.00–11.11 na Kresnički, Prešernova 25a	KUHANJE: sodelovanje z VDC-jem, kontaktna oseba Jerica Strle, tel. št. 041 484 937
9.00–10.30 v VGC Domu na Vidmu	NADGRADIMO SVOJE ZNANJE: tečaj slovenščine za tujce, izvajalka Romana Morano, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času
14.00–17.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO: svetovanje, informiranje in motiviranje, prijave na tel. št.: 040 683 015, Jasmin Tomažič
Vsako sredo 9.00–11.00 različne lokacije v Občini Ilirska Bistrica	VGC NA OBISKU: izvajalka Jerica Strle
16.00–17.30 na OŠ Antona Žnidaršiča	RAČUNALNIŠKI TEČAJI: izvajalec Marjan Uljančič, prijave na 05 71 45 022 v dopoldanskem času
Vsako prvo sredo v mesecu od 18.00 dalje	MEDITACIJE IN ENERGIJSKE TERAPIJE: dodatne informacije na tel. št. 031 781 461, Martina Zorza, zaželen prostovoljni prispevek
Vsak četrtek 10.00–11.00 v VGC Dom na Vidmu	RAČUNALNIŠKI TEČAJ ZA ZAČETNIKE: delo z dvema tečajnikoma, predhodni dogovor z Jerico Strle na tel. št. 041 484 937
Vsak četrti četrtek v mesecu od 13.00 dalje v VGC Domu na Vidmu	DRUŠTVO INCA: informacije o vsebini in delovanju društva na tel. št. 05 62 73 824, Diana Pelosa ali na drustvo.inca-oso@siol.net
Vsak petek 9.00–12.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO: svetovanje, informiranje in motiviranje, prijave na tel. št. 040 683 015, Jasmin Tomažič
10.00–11.00 DSI Ilirska Bistrica	KDOR POJE, SLABO NE MISLI: sodelovanje z zborom v DSO (Vabljeni ljubitelji ljudskega načina petja.). Kontakt: Jerica Strle, tel. št. 041 484 937

od 15.30 dalje po predhodnem dogovoru z izvajalcem v VGC Dom na Vidmu	ENERGETSKO SVETOVANJE ZA OBČANE: energetski svetovalec Lucjan Batista, prijave na tel. št.: 05 71 12 300, 05 71 41 361.
Vsak tretji petek v mesecu od 8.00–9.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNO SREDIŠČE ZA INFORMIRANJE ODRASLIH: Ljudska univerza Ilirska Bistrica

Vsi programi VGC-ja so brezplačni, zato bi jih bilo škoda zamuditi. Cilji VGC-ja so: informiranost, socialna vključenost, znanje in aktivacija. Prisrčno vabljeni, da damo življenju več radovednosti, pestrosti, razigranosti, smeha in vedrine, da spletemo trdnjše socialne mreže in si podelimo znanje in izkušnje. Skupaj smo močnejši, ustvarjalnejši in uspešnejši!

PREDSTAVITEV POMEMBNEJŠIH DOGODKOV V JUNIJU

1. DELAVNICA ZA SAMOPOMOČ »TUDI VI SE LAHKO PRERODITE«

Torek, 11. 6. 2019, ob 19.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

V mesecu maju se bomo posvetili grleni čakri, ki nam pomaga pri izražanju občutkov, čustev, idej, znanj, prošenj ... Povezuje čustva in razum. Z njo so povezane sposobnost učenja, koncentracije in odprtost za mnenja drugih.

Ob premočnem delovanju se kaže v manipuliranju z močjo in obvladovanju sočloveka. Prešibko delujoča čakra se kaže v sramežljivosti, v strahu pred konflikti in javnim nastopanjem ...

Naučili se bomo osvobajati in krepiti grleno čakro z meditacijo, afirmacijami in fizičnimi vajami.

Hvaležni bomo za prostovoljne prispevke.

Izvajalka in prijave: **Jožica Ramšak**

2. HARMONIJA DUŠE IN TELESA, KI USTVARJA VITKO IN VITALNO TELO TER GIBČNO HRBTENICO

Četrtek, 13. 6. 2019 in 27. 6. 2019, ob 19.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Imate težave s hrbtenico? Vas bolijo sklepi? Čutite, da so vam odvečni kilogram breme?

Pod vodstvom Jožice bomo na podlagi njenih lastnih izkušenj osvobajali bolečine v hrbtenici, se učili vaj za sproščanje bolečin v hrbtenici in vaj za krepitev mišic, ki pripomorejo k preoblikovanju telesa. Nadaljevali bomo z vajami za rame in roke, s hojo in z gibanjem za krepitev in izgorevanje maščob. V lepem vremenu bo delavnica potekala v naravi (Črne njive).

Zaželen prostovoljni prispevek.

Prijave: Jožica Ramšak, 041 289 632; Tonjo Janežič, 040 188 533

Izvajalka: **Jožica Ramšak**

3. DELAVNICA TAPKANJA – »ODTAPKAJMO SLABE RAZVEDE IN STRES«

Ponedeljek, 17. 6. 2019, ob 9.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

V junijski delavnici bomo s tapkanjem reševali vprašanje škodljivih in slabih življenjskih navad ter vsakodnevnega stresa. Skupaj bomo spoznavali in odstranjevali vzgibe, zaradi katerih se teh navad držimo.

Z nami bo Darija Adam.

4. »ZA DOBRO POČUTJE IN IZGLED POMAGAJMO CELICAM V NAŠEM TELESU«

Petek, 14. 6. 2019, ob 19.00 v Mali dvorani Doma na Vidmu

Vsi si želimo zdravlja in dobrega počutja, da bi lahko v vsakdanjem življenju delovali polni energije in zadovoljni s seboj in okolico.

V sodelovanju s *Prerojen.si* in družbo *Neolife* pripravljamo mesečna predavanja, na katerih se bomo posvetili preprečevanju srčno-žilnih težav, ki nas zaradi stresa in preobremenitve ogrožajo. Bolezni srca in ožilja so pri nas še vedno na prvem mestu obolenosti in smrti.

Pridružite se nam od 18.30 dalje, preizkusite delovanje izdelkov *Neolife* in sodelujte v žrebanju!

Izvajalka in prijave: **Jožica Ramšak**, 041 289 632

5. CELODNEVNE IZKUSTVENE DELAVNICE

Sobota, 15. 6. 2019, in nedelja, 16. 6. 2019, od 9.00 do 17.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Junjska tema je energija Marsa. To je energija manifestacije, akcije v zunanjem svetu, ki se kaže kot kozmični ogenj, božanska prisotnost in volja v akciji. Na nižji ravni je lahko ogenj strasti in želja, ki jih poganja mali ego.

Vpliva na: žolčnik, prebavni trakt, bazalni metabolizem, encime, mišice, arterije, roke, glavo.

Bolezni, ki so povezane z energijo Marsa: šoki, travme, zlomi kosti, ureznine in rane, stres, visok krvni pritisk, bolezni srca, vnetja in vročine, slabokrvnost ...

Ob prijavi sporočite vaše rojstne podatke in uro rojstva, da preverimo, v kateri hiši in v katerem znamenju je vaš Mars. Podatki niso obvezni za sodelovanje na delavnici, lahko so vam v pomoč pri razreševanju negativnih kvalit in introvertirane energije.

Prijave in dodatne informacije na 041 289 632, **Jožica Ramšak**

6. »FALUN Dafa«

Sreda, 19. 6. 2019, ob 18.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Falun Dafa (imenovana tudi *Falun Gong*) je napredna praksa Buda šole za samokultivacijo. Prakso je ustanovil učitelj g. Li Hongzhi. To je disciplina, v kateri so »asimilirane najvišje kvalitete vesolja« – Zhen, Shan, Ren (Resničnost, sočutje, toleranca). Praksa je sestavljena iz petih vaj in moralnih principov. Izvajanje je primerno za vse starosti.

Prijave in več informacij so dostopne na tel. št. 040 487 078.

Ivajalec: **Društvo Falun Dafa**

**7. POČITNIŠKE DEJAVNOSTI JUNIJ: SREDA,
26. 6. 2019, IN ČETRTEK, 27. 6. 2019, OD 9.00
DO 11.30 V VGC TOČKA MOČI DOM NA VIDMU**

Mozaik je svojevrstna prastara umetnost, ki nas vedno znova očara. Najstarejši znani primerki so bili najdeni v Mezopotamiji. Egipčani so iz koščkov poldragih kamnov med drugim oblikovali tudi nakit. Mozaik, kakršnega poznamo kot umetnost, so razvili stari Grki in Rimljani.

Otroci, pridružite se nam pri izdelovanju mozaikov in krašenju glinenih loncev za rože!

Izvajalka: **Sanja Žgur**

JULIJ: ponedeljek, 1. 7. 2019, in sredo, 3. 7. 2019, od 9.00 do 11.30 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Slikanje na svilo ima prav poseben čar. Svoje ideje lahko preizkušamo na različne načine in nikoli ne bomo razočarani, kajti svila je že sama po sebi žlahten material, mehak in prijeten na otip, ki nežno boža našo kožo, v kombinaciji z barvami pa dobi pravljlično razsežnost.

Na delavnicah bomo sprostili domišljijo in poslikali svoj košček svile. Število otrok na delavnico je omejeno, zato so potrebne predhodne prijave.

Izvajalec: **Nataša Djekanovi**

JULIJ: od 8. 7. 2019 do 12. 7. 2019 od 9.00 do 11.30 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Vesele in igrive počitniške delavnice za vse nadobudneže.

Izvajalka: **Jerica Strle**

**8. ŠAH ZA VSE GENERACIJE OD 19. 8. 2019
DO 24. 8. 2019 OD 9.00 DO 12.00 V VGC TOČKA
MOČI DOM NA VIDMU**

Delavnice so namenjene vsem ljubiteljem kraljevske igre, ne glede na starost in šahovsko znanje. Pod mentorstvom FIDE mojstra Danijela Beletiča bodo začetniki ubirali prve korake, tisti pa, ki že imajo določeno znanje, bodo le-to poglobili.

Igra je primerna tako za otroke kot za odrasle, zato lepo vabljeni otroci, njihovi spremljevalci in vsi ostali odrasli, da se sprehodite po črnobelih poljih in odkrijete čarobni svet šaha tudi sami.

Delavnice so organizirane v sodelovanju s Šahovskim klubom Rimex Ilirska Bistrica.

Izvajalec: **Danijel Beletič** ●

TOČKA MOČI

VEČGENERACIJSKI CENTER VGC DOM NA VIDMU

IŠČE PROSTOVOLJCE

druženje, ročne spretnosti, pozitivnost, športni duh, predstavitve dejavnosti, računalništvo, veselje, fotografija, prijateljstvo, jeziki, zdravje

Društva in posameznike vabimo k sodelovanju.

Delite svoje znanje in prosti čas z drugimi.

Kontakt:
mail: vgc.ilbistrica@gmail.com
telefon: 05/71 45 022

EVROPSKA UNIJA
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŠTVO,
SOCIALNE ZADAVE IN ENAKE PLOŠNOSTI

»IZSANJANE PODOBE« V PAVLOVČEVI GALERIJ

Bistriški likovni hram je v mesecu maju gostil slikarsko razstavo z naslovom »Izsanjane podobe« slikarja Janeza Milkoviča iz Vodice, ki se je domači publiki predstavil z različnimi tehnikami likovnega izražanja.

»Lastna ustvarjalnost človeku daje občutek varnosti, gotovosti in mu omogoča, da zaupa svojim čustvom. Z ustvarjalnostjo je življenje lažje in predvsem kvalitetnejše. Likovno izražanje mi daje zelo velik razpon. Ko pa se likovno izražanje združi z glasbo in gibanjem, vsi trije elementi plemenitijo drug drugega. Ustvarjalnost ohranja človeka in mu daje razvoj. Človek tako vedno znova odkriva nove in nove načine. Na neki določeni točki ugotovi, da je vse zelo enostavno, saj je vse samo igra – igra z odgovornostjo, igra z veliko občutka in igra z iskrenostjo do sebe in do drugih,« je bistvo umetniške izpovedi predstavil slikar Janez Milkovič - Jano, ki je na Psihiatrični kliniki Ljubljana – Polje delal kot likovni terapevt in oral ledino na tem področju.

Obiskovalcem Pavlovčeve galerije se je predstavil z motivi, ki jih je srečeval v naravi, jih doživel in prenesel v podobe, ki se nas dotikajo na mnogo načinov. Sprehaja se od oljčnih cvetov, preko polj do gozdov in opazovalcu približa naravo v vsej njeni celoti. Janeza Milkoviča je očarala tudi pristna kraška pokrajina,

ki jo ponazori z barvnim prelivanjem beline kamna na eni strani in žareče rdečega ruja na drugi.

»Preizkušal se je v širokem likovnem spektru tehnik – od akvarelov, ki zahtevajo veliko veščino razlivanja barv po papirju in takrat mora avtor resnično obvladati to le navidezno lahko tehniko, do kolažiranja – sestavljanja mešanih tehnik, saj je apliciral tudi delčke drugih materialov na likovno polje. Govorimo predvsem o kolažih in o trgankah. Na razstavi pa vidimo tudi cikluse platen, kjer se je preizkušal tako z akrilnimi barvami kot tudi z oljnimi,« je tehnike avtorjevega izražanja predstavila likovna kritičarka Polona Škodič.

»Svet nam slikar prikazuje na zanimiv način, kot mnogoplastnega, globinskega, metafizičnega in nam da vedeti, kako pomemben je detajl. Jano je mojster detajla, saj znotraj njega odkriva življenjski utrip narave v vsaki pori in celici, ki bije in diha. Tako njegove slike po eni strani utripajo skozi svoje življenje, po drugi strani pa so

zelo umirjene, kontemplativne. Slika nas pokliče, ko jo opazujemo, se ob njej umirimo in skozi to bogastvo detajlov odkrivamo svetove, ki jih sestavlja,« je svojo misel zaključila Polona Škodič.

Otvoritev razstave, ki se je odvijala v petek, 10. maja, je vodil kustos galerije Rajko Kranjec za glasbeno popestritev programa pa je poskrbel kitarist Tevž Sirnik – učenec Glasbene šole Ilirska Bistrica.

»Ta razstava je v meni prebudila ogromno hvaležnosti. Vsakič doživljam svojo razstavo na drugačen način, saj vsak prostor ponudi nekaj drugačnega. Moja razstava v Pavlovčevi galeriji mi je zelo všeč in zato sem zelo hvaležen gospodu Rajku Kranjcu, saj smo se vsi trije z Andrejo čudovito ujeli,« je zadovoljno pripomnil Milkovič. ●

POTOVANJE PO TREH DEŽELAH: GORIČKO – PORABJE – GRADIŠČANSKO

V »Društvu računovodij, finančnikov in revizorjev Ilirska Bistrica« za naše člane vsako leto organiziramo izlete po naši domovini in po Evropi. Za letošnji spomladanski dvodnevni izlet v mesecu maju smo določili obisk krajev na drugem koncu Slovenije, in sicer na tromeji med Slovenijo, Madžarsko in Avstrijo.

Naše potovanje je sovpadalo z letošnjim praznovanjem 100-letnice priključitve Prekmurja k matični domovini. Oze mlje današnjega Prekmurja je bilo namreč pod Madžarsko vse do razpada Avstro-Ogrske monarhije, po prvi svetovni vojni pa se je Prekmurje združilo z matičnim narodom v novi državi Jugoslaviji.

Prvi postanek na naši poti je bila Murska Sobota, sicer središče slovenskega panonskega sveta ob Muri. Iz nekdanj odmaknjenega naselja na robu Ogrske se je mesto razvilo v eno od regionalnih središč v Sloveniji. Po osamosvojitvi Slovenije je tu stičišče Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije - štirih držav, jezikov in kultur. S sprehodom po centru mesta smo si ogledali park s spomenikom, cerkev idr..

Po kratki vožnji smo prispeli v Moravske Toplice, kjer nas je v Evangeličanski cerkvi dobrega pastirja Jezusa pričakal evangeličanski škof Geza Erniša in nam povedal nekaj več o evangeličanski veri in življenju tamkajšnjih ljudi, o cerkvi pa je povedal, da je ena najmlajših evangeličanskih cerkva v Sloveniji in je bila predana svojemu namenu leta 1962, sicer pa je bila leta 1893 v Moravcih ustanovljena samostojna evangeličanska cerkvena občina.

Nato smo se podali v središče Goriškega in obiskali Doživljajski park Vulkanija pri naselju Grad. Pri Gradu na Goriškem je namreč pred 3 milijoni let bruhal zadnji vulkan na območju današnje Slovenije. Najprej smo spoznali krtka Oli-

ja, ki nas je vodil skozi večji del parka, potem pa smo se z lokalno vodičko in s pomočjo interaktivne mize seznanili z glavnimi geološkimi značilnostmi zemlje, predvsem iz sveta vulkanov. Nato nas je pot vodila skozi lavino cev (seveda smo si prej nadeli čelade), ogledali smo si geode s kristali ametista in šli dalje do dvigala, ki nas je popeljalo v globino zemljine skorje, ter se sprehodili skozi vroče središče vulkana. V podzemlju smo se ob pomoči 3D stereoskopske tehnike popeljali skozi zgodovino vesolja, vse od velikega poka do izoblikovanja osončja in zemlje. Spoznali smo tudi, kaj se je v daljni preteklosti dogajalo na ozemlju, ki je danes na Goriškem, kako je bruhal vulkan v okolici Gradu in kakšne živali so lomstile tam okoli, ter kaj je prinesla ledena doba. Adrenalinska vožnja s 3D podzemnim vlakom nas je popeljala proti površju zemlje, kjer smo si ogledali še geološki muzej in razstavo mineralov. Tu je bilo največje zanimanje za mineral olivin, mineralno vodo in Olijevo kuhinjo, kjer nam je Oli ob pomoči kuharja predstavil, kako se na Zemlji »kuhajo« različne vrste kamnin.

Že smo pohiteli na turistični vlakec, ki nas je popeljal po vulkanski deželi do kamnoloma bazaltne tufa, in si ogledali kratek film o vulkanih in mineralu olivinu, ki nam ga je lokalni vodnik tudi pokazal.

Le nekaj sto metrov naprej se na strmem griču iz bazaltne tufa nahaja grad Grad. Grajsko poslopje, park in dvorišče predstavljajo največji baročni

grad na Slovenskem, saj naj bi imel 365 sob. Vodnica nam je na grajskem dvorišču predstavila njegovo zgodovino, nam povedala o obnovi gradu in nas popeljala po obnovljenih prostorih, ki so namenjeni predstavitvi narave in kulturne krajine ter zgodovinske in etnološke dediščine Goriškega. Arheološka izkopavanja dokazujejo obstoj gradu od 11. stoletja in po pripovedovanju naj bi grad začeli graditi vitezi templjarji. Vizija razvoja dejavnosti v gradu je obiskovalcem poleg doživetja njegove veličastne preteklosti ponuditi tudi kraj sprostitve in občutja najvišjih vrednot bivanja človeka.

V popoldanskih urah smo prestopili slovensko-madžarsko mejo in naš prvi postanek v Porabju je bil na Gornjem Seniku, kjer nas je sprejela predstavnica slovenske manjšine ga. Marijana Sukič. Najprej smo si ogledali Cerkev sv. Janeza Krstnika, ki je poslikana s freskami sv. Cirila in Metoda. Povedala nam je nekaj o porabskih Slovencih in življenju v tem skrajno zahodnem delu Madžarske. Ozemlje Slovenskega Porabja zavzema površino 94 km² in na popisu iz leta 2011 se je za porabske Slovence izreklo 2820 oseb, ki živijo v osmih vaseh. Ime so dobili po reki Rabi.

Nato smo se napotili do središča Porabja, mesta Monošter in obiskali Slovenski kulturno-informacijski center Lipa, ki je dejansko hotel, ki ga posedujejo porabski Slovenci. V njem deluje kar nekaj slovenskih organizacij, in sicer *Zveza Slovencev na Madžarskem*, uredništvo časopisa *Porabje* in *Radio Monošter*. Tu smo si ogledali film o delu in življenju porabskih Slovencev ter predstavitev vsake vasi, kjer Slovenci živijo kot večinsko prebivalstvo, posebej.

Po prenočevanju v sosednji Avstriji na Gradiščanskem smo se preko drugega maloobmejnega prehoda med Avstrijo in Madžarsko ponovno vrnili v Monošter, kjer nas je v hotelu Lipa na recepciji čakal še topel časopis *Porabje* - tednik porabskih Slovencev na Madžarskem, katerega glavna urednica je prav naša lokalna vodička, s katero smo nadaljevali naše ogled po Porabju.

Najprej smo se zapeljali v bližnjo vas Števanovci, kjer je življenje ob meji

zaznamovala »železna zavesa«, ki je vztrajala od druge polovice štiridesetih do konca osemdesetih let. Bila je sestavljena iz žičnate ograje, minskega polja, preoranega mejnega pasu in kontrolnih pasov znotraj države. Mine in žičnato ograjo so na madžarsko-jugoslovanski meji odstranili leta 1956, s čimer je meja postala manj varovana, 1. avgusta 1989 pa so jo odstranili. Vse to smo si ogledali v muzejski zbirki *Strážarji ob meji*, ki so jo uredili v nekdanji stražarnici in je edini takšen muzej na Madžarskem. Ob pripovedovanju naše vodnice o življenju domačinov ob tako zavarovani meji smo si v muzeju ogledali prostore mejnih strážarjev: kako so skrbeli za konje in vozila, njihov jedilni in dnevni prostor, uniforme, videli smo naprave, ki so služile za nadzor meje, maketo objektov železne zavesa in pripomočke, ki so jih begunci uporabljali za beg čez mejo.

Spet smo se napotili v Monošter, in sicer na ogled Muzeja slovenske narodnosti in lokalne zgodovine Avgust Pavel. Zgradba muzeja je t. i. »Štajerska hiša«, ki je bila sezidana za potrebe tujih delavcev in jo je leta 1902 ustanovil baron Wieser. Od leta 1983, torej od 800-letnice ustanovitve Monoštra, so tu prostori muzeja, kjer glavno zbirko ustanove predstavlja zbirka osnovnošolskega ravnatelja slovenske narodnosti Gaspa-

ra in druge razstave krajevne zgodovine, od šeg in običajev, črne kuhinje ipd..

Mesto Monošter (Szentgotthard) je gospodarsko in kulturno središče Slovenskega Porabja. Leta 1183 ga je ustanovil kralj Bela III., ki je v Monošter naselil cistercijske menihe.

Ogledali smo si tudi simbol mesta - Cerkev Marijinega vnebovzvetja, ki je tretja največja madžarska baročna cerkev. Krasijo jo freske, ki prikazujejo monoštrsko bitko, hrastove klopi s črnimi intarzijami in leseni kipi. V bližini je tudi samostan s knjižnico in opatijsko jedilnico, blizu pa tudi cerkev - kašča, v kateri je večnamenska dvorana. V mestu je tudi zelo lep baročni glavni trg.

Tu smo se tudi poslovili od naše ge. Marijane, ki nam je bila lokalna vodnica oba dni. V zahvalo za izčrpno razlago in vodenje smo njej oz. slovenski manjšini v Porabju podarili monografijo Ilirske Bistrice, ki jo je prispeval naš župan.

Zapustili smo Madžarsko in se spet podali v Avstrijo na Gradiščansko, da bi si ogledali grad v mestecu Güssing. Na ugaslem vulkanskem stožcu že od leta 1157 kraljuje najstarejši grad na Gradiščanskem. Nanj smo se povzpeli z vzpenjačo. Z gradu je čudovit razgled vse do Madžarske, ki smo ga bili deležni še posebej tisti, ki smo se povzpeli na vrh zvonika. Grad je v lasti družine Bat-

thyany že več kot 500 let in razstava o tej družini omogoča vpogled v zanimivo srednjeveško življenje, ki se odraža v grajskih prostorih, ki smo si jih z zanimanjem ogledali.

Med potjo po Avstriji smo se ustavili še v vasi Mogensdorf, kjer smo si v cerkvi ogledali fresko boja med Turki in združeno krščansko vojsko. V bližini tega kraja naj bi leta 1664 namreč potekala veličastna bitka med omenjenima stranema. Poveljnik združenih kristjanov z okoli 65 tisoč branilci krščanske Evrope je z briljantno strategijo in taktiko v meandru reke Rabe v sedmih urah premagal sto tisoč pripadnikov turške vojske, ki so nameravali ponovno napasti Dunaj.

Po prečkanju avstrijsko-slovenske meje smo se za kratek čas ustavili v Gornji Radgoni, kjer smo si nekateri ogledali še zunanost obnovljenega gradu in lepo urejen grajski park.

Potovanje smo izpeljali s pomočjo agencije *Astra turizem* iz Jelšan, našega dolgoletnega organizatorja, za ogromno zgodovinskih podatkov in opisovanje lepot krajev ob naši poti pa je poskrbel vodnik Rok Jarc. Kar se tiče kulinarike, darovane pijače in namestitve, pa tokrat vse pohvale. ●

*Predsednik DRFR Ilirska Bistrica
Branko Glažar*

150-LETNICA »TABORA NA KALCU«

9. maja so v kneškem Pumpa baru s fotografsko razstavo in kulturnim programom slovesno obeležili 150. obletnico »Tabora na Kalcu«. Dogodek so uspešno organizirali Foto klub Sušec, KŠTD Tabor Kalc 1869 in KD Tuščak Bač.

»TABOR KALC 1869«

9. maja 1869 so se od železniške postaje proti Zagorju in dalje Kalcu taborit odpravili peš, za kar naj bi porabili dobrih 45 minut hoje, na voljo pa so bile tudi konjske vprege z vozovi, ki so udeležence popeljale za plačilo 15 krajcarjev na osebo. Pred prihodom na tabor je vse zbrane pričakal slavalok z besedilom, ki ga je pripravil Miroslav Vilhar, graščak s Kalca: »Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo!« Po deževnem popoldnevu se je nebo nad Kalcem razjasnilo in okrog devet tisoč obiskovalcev se je razveselilo zborovanja, ki se ga je udeležil tudi Ljubljanski Sokol.

Zbrane je nagovoril odvetnik in poslanec kranjskega deželnega zbora dr. Etbin Henrik Costa in poudaril, da so se zbrali na taboru, »kakor so se zbirali naši predniki v starodavnih časih in se tako branili pred tesnimi sovražniki, zdaj pa so tabori pomenili duševno obrambo proti protivnikom narodnih pravic«. Dr. Costa je bil na funkcijo predsednika soglasno potrjen, njegov namestnik pa je postal dr. Karel Lavrič.

Iz zgoraj napisanega je mogoče sklepati, da je bilo aktivno politično in kultur-

no udeleževanje v organizaciji vezano predvsem na višji sloj prebivalstva, torej na posestnike, ki so bili tudi med odborniki *Tabora na Kalcu*, vsekakor pa je bil sam tabor pomemben prelomni trenutek, saj so se s tem ideje o politični zedinjenosti slovenskega naroda prenesle na širše množice, ki so tako postale soudeležene v političnem dogajanju.

Leta 2009, ob 140. obletnici tabora, je bila na istem mestu organizirana osrednja prireditev, ki so jo sorganizirale Občina Pivka, Občina Ilirska Bistrica in Občina Postojna.

Ob 150. obletnici *Tabora na Kalcu* so tri lokalna društva strnila moči in z željo po obeležitvi tega pomembnega dogodka v besedi, pesmi in sliki pripravila presek dogajanja na Kalcu. Vsi zbrani so si bili edini, da se znova srečajo čez deset let, ko bo *Tabor Kalc* praznoval svojo 160-letnico. ●

»Danes imam tri razloge, da sem vesel, saj praznujemo Dan Evrope, Dan zmage nad nacifašizmom in 150 let Tabora na Kalcu. Današnjo razstavo smo načrtovali že nekaj let nazaj, saj smo vedeli, da se bliža pomembna obletnica. Naš stolp Kalc, markantna stavba, je skupaj s svojo okolico navdušil vsakega, ki ga je videl od blizu. Na razstavi se letos predstavlja 9 avtorjev, fotografije pa so v glavnem novejšega datuma. Zelo sem ponosen na to, da nam je uspelo v tako kratkem času organizirati tako vsebinsko pestro prireditev, kot je današnja,« je ponosno dejal podpredsednik Foto kluba Sušec Stojan Spetič.

Kulturni program so obogatili člani MPZ Tabor Kalc 1869, ŽPS Jezerke iz Zagorja in ŽPS Tuščak Bač, Hana Fatur pa je navdušila s svojim vokalom. Sara Šircelj je občinstvo pritegnila z recitali, prireditev pa so vodile Lana Lenarčič, Nika Tomažinčič in Urška Strle.

»NOČ KNJIGE« – NAJBOLJ MNOŽIČNA PRIREDITEV ŠIRJENJA BRALNE KULTURE V SLOVENIJI

Gre za mednarodni projekt v okviru razvijajočega se projekta »Book Night International«, ki združuje kulture in jezike vsega sveta in poteka vsako leto ob svetovnem dnevu knjige, 23. aprila.

»Letošnja Noč knjige se je idejno naslanjala na dve pomembni zgodovinski obletnici: na 230. obletnico začetka francoske revolucije in 200. obletnico smrti razsvetljenskega misleca Valentina Vodnika. Moto francoske revolucije »liberté, égalité, fraternité – svoboda, enakost, bratstvo« – je postavil temelje razsvetljenstvu, bistveno vplival na duhovni in politični razvoj Evrope in danes sodi med temeljne pridobitve evropske identitete in evropskega humanizma,« so odločitev pojasnili na Založbi Sanje, ki je skupaj z Društvom festival Sanje nosilec projekta. (<https://www.sanje.si/blog/noc-knjige-2019/> Dostop: 13. 5. 2019)

Noč knjige se je letos v Sloveniji in zamejstvu odvijala že šestič, in to v več kot 150 krajih. Literarno društvo Ilirska

Bistrica se projektu pridružuje že pet let. K sodelovanju je že tradicionalno povabilo učence OŠ Antona Žnideršiča, letos pa se je povezalo tudi z Večgeneracijskim centrom Ilirska Bistrica.

Tako se je v mali dvorani Doma na Vidmu zbralo ducat in pol učencev od 6. do 9. razreda in osem odraslih – učiteljic in članic ter članov literarnega društva. Udeleženci smo se na srečanje pripravili tako, da smo s seboj prinesli bodisi lastno pesem ali zgodbo bodisi najljubšo knjigo z izbranim odlomkom. Učenke in učenci so samozavestno predstavili prinesene knjige, ena od njih pa je prebrala lastno pripoved.

Kljub temu, da imajo osnovnošolci veliko izvenšolskih dejavnosti, so si vzeli čas za lepo besedo in se ob tem lepo imeli, druženje več generacij pa je vzpodbudno vplivalo na vse, zato smo si obljubili, da se naslednje leto spet dobimo. ●

Helena Pirih Rosa

6 Tržaški baročni orkester Cum Jubilo

V soboto, 15. 6. 2019, ob 19.30 – grad Prem

TIC
ILIRSKA BISTRICA

Tržaški baročni orkester Cum Jubilo je začel delovati leta 2017, ko se je skupina glasbenikov odločila za izvajanje glasbe iz obdobja renesanse in baroka v stilu tedanjega časa. Cilj orkestra je približati poslušalcem lepote glasbe od začetka 16. do konca 18. stoletja, ki se redko izvaja na koncertnih odrih. Člani orkestra, med katerimi je učitelj klavirja Paolo Biancuzzi, na koncertih opišejo tudi obliko skladb in posebnosti svojih instrumentov. Baročni večer bo uvod v pestro »Poletje na gradu Prem«.

JEZIKOVNI NASVETI

GLAGOLA MORATI IN MOČI – KAKŠNA JE RAZLIKA?

Iz sobe se zaslišijo besede:

»Do treh moreš napisati domačo nalogo, ker bi mogla biti ob štirih pri zobozdravniku.«

»Žal ne moram takoj, saj morem prej poklicati sošolko, da se dogovoriva za jutrišnji govorni nastop pri zgodovini.«

Ste v zgornjih dveh povedih opazili kakšno napako? Ni jih malo. Glagola *morati* in *moči* nam grenita življenje, ker sta si precej podobna. Najpogosteje ju zamenjujemo v sedanjiku, pa tudi v prihodnjiku. V današnjih Jezikovnih nasvetih bom pojasnila, kako moramo uporabljati omenjena glagola, če se želimo izogniti nesporazumom.

GLAGOL MORATI

Glagol *morati* izraža nujnost, da osebek uresniči neko dejanje: *Simona mora študirati*, ker ima naslednji teden izpit.

GLAGOL MOČI

Glagol *moči* izraža sposobnost osebk, da dejanje uresniči: *Simona ne more študirati*, ker jo preveč boli glava.

GLAGOLA MORATI IN MOČI V SEDANJIKU, PRETEKLIKU IN PRIHODNJIKU

Glagol *morati* ima v sedanjiku obliko *moram*, kar je precej podobno glagolu *morem*, ki je sedanjiška oblika glagola *moči*. K sreči pa obstaja nekaj opaznejših razlik, ko glagola uporabljamo v različnih časih in oblikah.

	MORATI	MOČI
Preteklik	sem moral, si moral, je moral ...	sem mogel, si mogel, je mogel ...
Sedanjik	moram, moraš, mora, morava, morata, morata, moramo, morate, morajo	morem, moreš, more, moreva, moreta, moreta, moremo, morete, morejo
Prihodnjik	bom moral, boš moral, bo moral ...	bom mogel, boš mogel, bo mogel ...

KAKO ZANIKAMO GLAGOLA MORATI IN MOČI?

Glagol *moči* (*morem*) najpogosteje uporabljamo v zanikani obliki *ne morem*. V trdilni obliki glagol *moči* (*morem*) zamenjamo z *lahko*: *Piščanec lahko leti*. NE *Piščanec more leteti*.

Zanikane oblike glagola *morati* ne poznamo, ampak namesto njega uporabljamo glagol *treba*: *Mami ni treba v službo*. NE *Mama ne mora v službo*.

Posebej pazljivi bodite v naslednjih primerih: *Morala bom k zdravniku*. NE *Mogla bom k zdravniku*. – *To soboto moram delati*. NE *To soboto morem delati*.

KAKO SI PRAVILO LAŽJE ZAPOMNIMO?

Gotovo si boste pravilo lažje zapomnili, če vam namignem, da uporabite glagol z A, kadar je nekaj treba storiti: *sem moral, moram*. Če pa nekaj ni mogoče, uporabite glagol z E: *ne morem* in z G: *nisem mogel*.

Pišite mi na troj3@gmail.com. Vesela bom vaših vprašanj in komentarjev. ●

Tamara Rojc, profesorica slovenščine

SVET SKOZI OČI ŠESTNAJSTLETNICE

V maju je v Knjižnici Kozina razstavljala Staša Risservato, šestnajstletnica iz Tominj (Občina Ilirska Bistrica), ki ima »nonota« v Markovščini (Občina Hrpelje – Kozina) in obiskuje prvi letnik predšolske vzgoje v Ajdovščini.

O sebi pove naslednje: »Kljub temu da za poklicno pot nisem izbrala tiste fotografske, je to zame svet, v katerem sem lahko to, kar sem. Ni mi treba razmišljati, kako kaj storiti ali kaj bodo na to rekli drugi, le zamislim si sliko in jo skušam rea-

lizirati. Prve fotografije so začele nastajati, ko sem bila še majhna. Takrat sem tudi rada pozirala, nato pa sem postala sramežljiva in sem raje večkrat v roke prijela telefon in sama posnela kakšno zanimivo fotografijo. Prave fotografije, na katere sem

ponosna, so začele nastajati v osmem razredu, ko sem v roke prijela svoj prvi pravi fotoaparati. Navdih najdem v naravi, kjer lahko obenem uživam na svežem zraku.«

Staša nam je zaupala, da si vzame čas tudi zase in za prijatelje, s katerimi velikokrat posname kakšno zanimivo, noro, unikatno fotografijo za spomin. »Menim, da je vsak fotograf s svojimi fotografijami unikat zase. Hvaležna sem vsem, ki me pri fotografiranju podpirajo. Naj bodo solze ali nasmehi, vedno bo vsaka fotografija del mene in moje domišljije,« je povedala simpatična šestnajstletnica. Razstava je bila obiskovalcem Knjižnice Kozina na ogled do konca meseca. ●

Patricija Dodič

DRAGO KOLENC PREDSTAVIL SVOJO KNJIGO V BISTRIŠKI KNJIŽNICI

**Drago Kolenc, doma iz Po-
stojne, je svojo novo knjigo
»Grajška gospoda iz raja
na Krasu: pivški graščini
Ravne in Šilentabor«
predstavil tudi v knji-
žnici Makse Samsa. Po-
govor z njim je vodila
urednica knjige Dragi-
ca Jaksetič.**

zelo vplivnih plemiških
družin v nekdanji avstrijski
deželi Kranjski. Izpostavil je vi-
teza Bernardina, najslavnejšega iz
rodbine Raunachov, ki je bil tudi dvor-
ni svetnik, kranjski deželni upravnik in
eden od poveljnikov za obrambo vzhod-
nih mej cesarstva. V Ravnah so živeli
tudi grofje Hohenwarti. Med njimi je
najbolj znan naravoslovec Franc Jožef
Hanibal Hohenwart, ustanovitelj dana-
šnjega Narodnega muzeja Slovenije.

Avtor je na predstavitvi podrobneje
predstavil graščino Ravne, ki se nahaja
blizu glavne ceste Ilirska Bistrica – Pivka
med naseljem Kal in Šmihel in je bila v
17. stoletju sedež ene večjih plemiških
posesti na Slovenskem in domovanje

Avtor je predstavil tudi druge omembe
vredne lastnike dvorca Ravne in njihove
življenjske poti, ki so se dotikale tudi
krajev v Občini Ilirska Bistrica. Kdo pa
so sedanjí lastniki dvorca Ravne? Dvo-
rec Ravne s kaščo, grajskim vrtom in
okoliškim zemljiščem je v lasti Občine
Pivka, Kobilarna Lipica pa ima v lasti
hleva in v uporabi 35 hektarjev pašni-
kov.

Sama knjiga, kot je zapisal avtor v uvo-
du, naj bi z zaključnim prispevkom
Dragice Jaksetič pomenila tudi spod-
budo prizadevanjem za oživitve raven-
skega dvorca in dela njegove bivše po-
sesti. Dragica je v knjigi zapisala, da ima
Občina Pivka v načrtu dvorec in kaščo
preurediti v hotel višje kategorije, na
pašnikih in travnikih, ki obdajajo lipi-
ške pašnike in grajeno jedro posestva,
pa bi uredila golf igrišče.

Gospod Kolenc se je ob zaključku več-
era zahvalil med drugim tudi slušateljem
Kulturne klepetalnice z Univerze za
tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistri-
ca, saj so ga tudi oni s svojo zavzetostjo
in zanimanjem za njegova predavanja
navdihnili za nastanek predstavljene
knjige. ●

Katarina Škrab

Poletje
ILIRSKA BISTRICA
& GRAD PREM

GRAD PREM
12. 7. 2019 ob 20. uri

OTO PESTNERR

Poletje
ILIRSKA BISTRICA
& GRAD PREM

GRAD PREM
3. 8. 2019 ob 20. uri

NEISHA

PAR BESED O LEPOTI ...

Pravijo, da je lepota subjektivna stvar. Da vsak človek vidi stvari drugače, malo po svoje oziroma da »imajo vsake oči svojega malarja«. S to trditvijo bi se lahko delno strinjali, čeprav so neke norme oz. vzorci dojemanja zagotovo enaki pri vseh ljudeh.

Pa bi tokrat nekaj besed namenil zelo zanimivi in hkrati zelo zelo občutljivi tematiki – ženski lepoti. Baje je vsaka ženska po svoje lepa. To je delno res, čeprav je včasih igra »matere narave« malo prehuda. Sem se pa celo življenje spraševal, katera ženska je najlepša med najlepšimi. Odgovor je gotovo logičen in samoumeven. Najlepša je zagotovo blažena Marija, kajti bog kot predstavnik moškega spola je gotovo najprej sebi »brado ustvaril« in poskrbel zase! Žal pa se je v našem svetu ne da videti, tako

da za naše oči ostajajo zgolj te ženske, ki bivajo tukaj in zdaj. Punce, žene, dekleta ... kakor koli se izrazimo.

Tisto turobno in megleno jutro na severu Evrope mi je še danes v spominu. Andrej je razlagal to in ono; avtobus pa je počasi drobil kilometre skozi mestno jutranjo gnečo. Spala je poleg mene, žal samo na sedežu avtobusa. Njen fant je sedel zadaj. Bila je mlada kot pomlad in lepa kot Marija. Gledal sem njo in ne Andreja, kajti moja usmerjenost je še vedno zastarela.

Čudna so pota gospodova ob nastajanju pesmi in tudi tokrat ni bilo nič drugače. Še preden smo prispeli v Brugge, mi je prišel na misel začetek valčka. Ona pa je na sedežu spala spanje pravičnega in sploh ni slutila, da je s svojo lepoto sprožila nastajanje nove pesmi. Ko smo se

pozneje sprehajali skozi mestni park in si ogledovali staro pivovarno v samostanu, kjer so sto let nazaj nune varile svoje lastno pivo, sem jima povedal, kaj mi je prišlo na misel na avtobusu. Njen fant se je takrat nasmejal in mi rekel, da ni nič narobe, če sem mislil samo na pesem. Ah ja, na kaj drugega pa naj bi?! ☺

No kakor koli, zadevo sem doma dokončal in jo še tisti dan takoj »oženil« k nekemu ansamblu. Beti, hvala ti! Seveda pa je vprašanje ženske lepote »dvoplastno«. Tista druga lepota je žal očem nevidna. Baje pa dela vsako žensko mnogo lepšo, kot jo dela samo njen obraz. Hmmm ...! ●

MV

*»Sprehajam se po licu tvojem mlademu
zdaj dekle in se sprašujem, če tak
krasno tvoje je srce.*

*Ko tisoč zvezd na nebu v noči jasni
žari, poljub nariše sonce žarke zlate
v temi ... <*

TUDI KŠIBOVA STOJNICA NA LETOŠNJI »ŠKISOVI TRŽNICI«

»Pojdi v trgovino po vse potrebne stvari (kozarci, krožniki, serveti ...). Naroči pecivo pri Rihardu Baši. Lokalne kmete vprašaj za zelje, krompir in jabolka. Vse stvari pripelji v Ljubljano. Skuhaj »krompir u zjwnci«. Izberi ekipo, ki bo delala na stojnici / .../.« To je samo del zadolžitve, ki so čakale aktiviste KŠIB-a, da so tudi letos za obiskovalce 22. »Škisove tržnice« pripravili svojo stojnico.

Škisova tržnica je prireditev, namenjena študentom. Letos je potekala 9. maja na Kardeljevi ploščadi v Ljubljani. V

popoldanskem delu se na stojnicah z dobrotami in običaji iz domačih krajev predstavijo študentski klubi, v večernem programu pa nastopijo znani glasbeniki (letos izključno slovenski), med drugimi Vlado Kreslin, Jan Plestenjak, Siddharta, Pero Lovšin, Pop design ...

Na KŠIB-ovi stojnici smo letos obiskovalcem postregli s samimi domačimi stvarmi - z jabolčnim štrudljem, buhteljmi s slivovo marmelado, krompirjem v »zjwnci« z domačim zeljem in krompirjem ter s šnopcem in špricem.

Na stojnici ni manjkal niti zaboj z brkinskimi jabolki.

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili vsem, ki so poskrbeli, da je bla stojnica polna dobrot – Rihardu Baši, da je spekel štrudelj in buhtelje, in še posebej Urošu Janežiču iz Dobropolj, ki nam je dal domače in zelo okusno zelje, da smo lahko ostalim študentom predstavili »krompir u zjwnci«. Seveda pa hvala tudi vsem, ki so nas obiskali, poskusili naše jedi in nas podprli. ●

Aktivisti Kluba študentov Ilirska Bistrica

KLOBUKE DOL

Na OŠ Antona Žnideršiča so na letošnjo skupno prireditev vabili z verzi šestošolke Zarje Iskra: »Klobukom se lepo godi, sploh jim ni treba hoditi. Namesto njih hodijo ljudje, vendar se vedno nekam jim mudi.« Učenci, učitelji, starši in drugi obiskovalci so se zbrali v šolski telovadnici v soboto, 11. maja 2019, ko bi sicer potekal pouk.

Sedmošolka Hana Logar je odprla prireditev s pesmijo *Mesto na dlani* Ismeta Bekriča; učenci prvih razredov so nastopili s plesno točko *Veliki radovedneži*. Učenci 4. a so recitali pesmi

Kajetana Koviča, medtem ko so učenci 4. b napisali svojo pesem *Začarani razred*. S plesom so obiskovalce razveselile plesalke cele šole ob pop skladbi. Plesali in peli so tudi drugo- in tretješolci v točki *Do you know the muffin man*. Zapeli in zaigrali pa so pevke in pevci obeh otroških in mladinskega zbora. Osmošolec Matic Štemberger je ob 120. letnici smrti Dragotina Ketteja recital njegovo podoknico *Na trgu*. Petošolci 5. b so nastopili v plesni točki *Try everything* na skladbo Shakire; predstavil se je njihov razredni ansambel; zaigrali pa so tudi z orffovimi instrumenti. Prireditev so povezovala devetošolke Manca Muha, Maja Volk, Sara Počkaj in Eva Zevnik, ki je tudi recitala svojo pesem *Termometer*.

Izdano je bilo bogato šolsko glasilo *Satje*, ki sta ga uredili učiteljici Helena Pirih Rosa in Tatjana Vičič. V njem so zbrani literarni in likovni izdelki velike večine učencev šole.

Za šolo je v minulih letih nastajal čudovit šolski park, ki so ga na prireditvi tudi uradno odprli. Spregovorila sta predsednica šolskega sklada Darinka Dekleva in Andrej Bergoč, eden izmed staršev, ki je največ pripomogel k izgradnji.

Ravnateljica šole gospa Karmen Šepc je podelila priznanja in praktična darila kar trinajstim učenkam in učencem, ki so v tem šolskem letu dosegli srebrna in zlata priznanja na regijskih in državnih tekmovanjih v znanju različnih predmetov. Ob vseh uspehih bistrške osnovne šole dodajamo samo: »Klobuke dol!« ●

Anja Hofman, OŠ Antona Žnideršiča

»JANKO IN METKA«

Odkar so člani gledališkega krožka OŠ Knežak z igro »Božič v gozdu« decembra nastopili ob prihodu Dedka Mraza, so to leto ustvarjali že drugo igro, in sicer so zagrizli v igro za otroke »Janko in Metka«. Priredbo pravljice je v verzih zapisal pesniško-gledališki stari maček Andrej Rozman Roza.

Sara Fatur je nastopila v vlogi mačehe, Alina Kirn je bila zlobna čarovnica Žeraldal, oče je bil Miha Bolčina Ljubič, Janko Ažbe Pezdir, Metka pa Lea Pavlovčec. S klasično pravljico bratov Grimm so na šoli nastopili 22. maja 2019, in sicer za vse tri vrtčevske skupine in učence od 1. do 5. razreda. Nastop se je začel ob 9. uri in je trajal 35 minut. Za sceno so poskrbeli učenci izbirnega predmeta *Likovno snovanje*, pod mentorstvom Jožeta Knafelca. Scenografa sta bila Tadej Nuncijs in Matic Tomažinčič. Tako so otroci lažje spremljali zgodbo v domači hiši, gozdu in v Žeraldini hiši, v kateri

sta bili tudi kletka in peč. Vajo je Metka porinila čarovnico in tako je, kot se za srečen konec spodobi, dobro premagalo zlo. Gledališčnikom sta na pomoč priskočili tudi sedmošolki Teja Škrlj in Ema Hrovatin, ki sta z lastno koreografijo sodelovali v plesnem vložku. *Song o strahovih* je uglasbila Nives Pirih, posneli pa so ga učenci pri orffovem instrumentariju. Pod vodstvom Tanje Blažek so štirje osmo- in devetošolci (Tim Oblak, Aleks Damiš, Vid Blažek in Benjamin Nusdorfer) poskrbeli za ozvočenje in glasbo, ki so jo izbrali gledališčniki z mentorico.

Otroci in učenci so gledaliških dogodkov na šoli veseli, saj imajo igre radi in to vedno lepo popestri vrtčevski in šolski vsakdan. Verjetno bi ta igra lahko razveselila še mnogo drugih otrok. ●

Učenci
novinarskega krožka

»NISEM PEL ZAMAN« – PROSLAVA V SPOMIN NA DRAGOTINA KETTEJA

Učenci Osnovne šole Dragotina Ketteja so se poklonili spominu na našega rojaka Dragotina Ketteja. Slavnostna govornica na prireditvi je bila literarna zgodovinarica Urška Perenič, svoje misli pa je bistriški publiki namenil tudi profesor Silvo Fatur.

»Tu je korenine pognal najstarejši predstavnik moderne, ki je šel zgodaj v svet, a se simbolno vrača k nam skozi svojo pesem in ime. Z njim se poleg vaše šole ponaša tudi osnovna šola v Novem mestu, ki je ena od pomembnih postaj na Kettejevi kratki, a pestri in bogati življenjski poti. Ta gre s Prema do Zagorja pri Pivki in iz košanske doline do Trnovega, kjer je imel sorodnike po materi, v kranjsko prestolnico Ljubljano do Novega mesta in Trsta, od koder se ne vrne k sorodnikom na Bistriško, ampak ga pot nese nazaj v Ljubljano. Tja, kamor je leta 1887 prišel kot deček brez matere, star 11 let, da bi začel z uki, pravzaprav pa je naredil šolo za življenje. Kette se je leta 1888 v Ljubljani vpisal v 1. letnik gimnazije, obiskoval tudi drugega, se 1890/1891 vpisal na učiteljske, 3. in 4. letnik gimnazije pa je opravljal v letih 1891-1893, ko so ga doma začeli spodbujati za poklic duhovnika, za katerega

se očitno ni čutil poklicanega. V tako imenovani ljubljanski dobi je vstopil v tajno društvo »Zadruga«, kjer se začne njegovo formiranje v pesnika, vendar je ta čas njegovega življenja zanimiv tudi zato, ker je tedaj ob izgubi očeta, ki mu je bil velika duhovna opora, prekinil šolanje, izgubil tako rekoč vsakršno materialno in s tem moralno podporo širše družine in zaživel nekakšno boemsko življenje. Boemskost še zdaleč ne pomeni samo svobode, temveč pri Ketteju tudi revščino, pomanjkanje in nestanovitnost. Zares skromne in bedne malomestne razmere in vendar – tako Anton Aškerc, ki je bdel nad izdajo »Poezije« - je bilo to kratko življenje zanimivo, prezanimivo predvsem za pesnika samega, da je kljub neprijaznim razmeram zapel ne-zaman,« je Kettejevo življenjsko pot orisala izr. prof. dr. Urška Perenič s Filozofske fakultete v Ljubljani. Prof. Urška Perenič, ki je tudi sama nekoč gulila šolske klopi Osnovne šole Dragotina

Ketteja, je v svojem literarnem delu preučevala zapuščino Dragotina Ketteja, o njem pripravila strokovna srečanja in uredila zbornik o dveh premskih literatih, Dragotinu Ketteju in Bogomilu Faturju, z naslovom *Ljubezni pregoreče roža se razcveta*.

SPOMINI NA KETTEJA

Za razumevanje Kettejeve bogate literarne dediščine je pomembno dragoceno arhivsko gradivo, dokumenti in pričevanja njegovih sodobnikov in prijateljev, ki ga opisujejo kot čednega, skromnega in nadarjenega sogovornika. »V obraz je bil lep fant, v životu čokat in v hoji racav,« je zapisal Kettejev notranjski rojak Ivan Cankar, ki društvu »Zadruga« ni plačeval članarine, bil iz nje izključen in na ta način k izstopu kolegialno spodbudil tudi prijatelja Ketteja. V svojem stremljenju in mišljenju je bil med vso svojo družbo najgloblji in najvišji. Njegov duševni razvoj je bil tako nagel, krepak in naturen kot drugega nobenega. Bral je karkoli je dobil. Če je bila slovnica, se je začel učiti jezika in ni vprašal, kaj bi s tem znanjem. Najmanj se je ukvarjal s študijem za preizkušnjo, ki jo je pozneje delal in napravil v Novem mestu. Ko se je zvečerilo, sva se napotila v krčmo in sva posedala včasih pozno v noč. Kette je srebral vino v kratkih, naglih požirkih, kakor srebljejo kavo stare ženice. Nemirno in živo je bilo vse: oči, košati brki, roke in život. Vzel je s stene staro kitaro in je z mehkim, prijetnim baritonom zapel o

starčku,« je razmišljanje največjega slovenskega pisatelja predstavila profesorica Urška Perenič.

Po besedah sošolca Franca Jančigaja je Dragotin Kette v najhujši zimi in velikem snegu nosil prevelike sandale, ki so se mu pri vsakem koraku slačile in je šel vanje sneg, da je imel včasih mokre noge. Čeprav se je kakšen objesten sošolec za njegovim hrbtom znal ponorčevati iz njegovega pomanjkanja, pa iz njegovih ust ni bilo slišati bridke besede.

»V četrty šoli se je pojavil med nami Dragotin Kette. Sedel je v zadnji klopi. Bil je zmerom vesel in nasmejan, a strašno nemiren, živčen. Noge in roke in vse telo mu je bilo v nenehnem gibanju. A prav tako mu je bil silno gibčen duh. Kresal je domisleke, dovtipe, uganjal šale, stresal verze iz rokava in utrinjal pesmice kar mimogrede. Ozirali smo se k njemu kakor čudu božjemu, saj je bil po telesu in duhu daleč nekje pred nami. Vsi smo bili še negodni, skoraj mlečnozobi paglavci, on je bil že mož s košatimi, svetlimi brki. Pisal je pesmi, povesti in celo romane,« je zapis postojnskega rojaka, pisatelja in zdravnika Alojza Kraigherja prebrala profesorica Perenič in v nadaljevanju podala svoj pogled na velikega rojaka: »Prav takšna vesela, nasmejana, nekoliko nemirna in gibčna, temperamentna in živa je Kettejeva podoba tudi pri meni. Kette je pesnik izjemne človeške in filozofske globine, estetske dovršenosti in duhovno širokih obzorij.« Urška Perenič je svoje misli zaključila z verzi njegove pesmi za najmlajše Deček in cvet.

»BOJ PETEHOV«

Kljub mnogo prezgodnji smrti, se je Dragotin Kette s svojim pesniškim ustvarjanjem trajno zapisal med največje tvorce slovenske leposlovne književnosti,« je uvodne misli profesorja Silva Faturja, ki se proslave ni mogel udeležiti, prebrala ravnateljica šole Ester Juriševič, ki je v nadaljevanju predstavila Faturjeve misli o Kettejevi vedri plati: »Humoristična pesmica »Petelinji boj«, ki jo je Kette naslavljal tudi v narečju svojih rodnih krajev kot »Boj petehov«, je znana komaj komu. Ostala je zakopana v njegovi zapuščini. Z narečjem je v njej zaznamovano besedišče, skladnja in izgovor, priča pa tudi o Kettejevem humorju, ki je bil dolgo prezrt. V slovenskih glavah se je Kette pod šolskimi vplivi usidral kot usmiljenja vreden fant, ki mu ni bilo dano uresničiti svojih bogatih darov. Šola je njegovo podobo gradila na temelju njegove resnično tragične biografije in ob izpovednem sonetu »Na otčevem grobu« in vendar je Dragotin ustvaril tudi lepo število hudomušnih, veselih verzov. Tudi sicer je v spominih prijateljev ostal kot izredno radoživ mladenič.« »Kette je bil živ, vsaj na lice zmeraj vesel, poln dovtipov in prijaznih hudobij,« se ga je spominjal Cankar. »In ko sem pred leti to drobno pesmico odkril, sem jo nemudoma posredoval na Bistriško, kjer ima pesnik veliko častilcev, jaz pa prijatelj. Od tam je namreč izhajala pesnikova mati, tja se je kot srednješolec vračal na počitnice. Med mojimi elektronskimi naslovniki je tudi Dimitrij Grlj, šolnik in kulturni delavec. Že od otroških let razpet med glasbo in športom je oboje uresničeval vrhunsko. V mladih letih kot odličen košarkar, v zrelih letih pa kot neumorni pevovodja in odličen harmonikar, ki se zadnje čase uspešno

spoprijema tudi s skladateljstvom, in tako rekoč z obratno pošto sem dobil odgovor - note skladbe »Boj petehov«, ki jo še posebej mladi že veselo prepevajo.«

IZBRAN KULTURNI PROGRAM

Otroški pevski zbor OŠ Dragotina Ketteja se je predstavil z zgoraj omenjeno skladbo *Boj petehov*, Mladinski pevski zbor OŠ Dragotina Ketteja se je poklonil domovini s pesmijo *Moja dežela*, Moški pevski zbor Dragotin Kette je zapel pesnikovo *Na trgu*, združeni pevski zbori, ki nosijo ime po največjem bistrškem literatu, pa so svoj nastop zaključili z bistrško himno *Tječe, tječe bistra uoda*.

Glasbene točke so popestrili učenci Osnovne šole Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica, ki so občinstvu recitali izbrane Kettejeve pesmi, s kratkima dramskima igrama *Pri Kovačevih* in *Mravljjišče pred šolo* pa so ponazorili njegov vpliv v sedanosti. Posebno presenečenje popoldneva je bila *Valeta 2019*, med katero je voditeljica kviza, devetošolka Manca Frank, predstavnikoma osmih razredov Eneji Štemberger in Aljažu Vičiču postavila 8 vprašanj o pesnikovem življenju in delu. S pravilnimi odgovori sta si osmošolca prislužila ključ, ki jim odpira vrata v zadnji razred devetletke.

Osnovna šola Dragotina Ketteja se je 25. aprila 2019, na predvečer 120. obletnice smrti velikega Dragotina Ketteja, s programom dostojno poklonila spomenu na bistroumnega pesnika in še enkrat dokazala, da je njegova bogata dediščina neusahljiv vir modernistične poezije, in da poet naposled le ni pel zaman, saj njegovo petje pronicljivo odmeva še danes. ●

BISTRIŠKI MATURANTI ODPLESALI SVOJO ČETVORKO

Na dan »Maturantske parade 2019«, v petek, 17. maja, je bil šolski urnik za dijake četrtega letnika nekoliko prilagojen, saj so se vsi pripravljali na zaključek šolskega leta in tradicionalno parado.

Zaključna oddelka gimnazijskega programa in programa tehnik računalništva, 4. A in 4. R, sta imela tega dne prvo šolsko uro priprave na maturo, drugo šolsko uro pa so dijaki omenjenih oddelkov z razrednikoma Bojano Rosina Simonič in Vinkom Zbačnikom izdelovali maturantske kape. Med odmorom so dijaki v zbornici zapeli maturantsko himno *Gaudeamus*. Sledil je odhod v Postojno, kjer je na Titovem trgu potekala *Maturantska parada 2019*.

Točno ob 12. uri so se tako maturanti Gimnazije Ilirska Bistrica, Šolskega centra Postojna in Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna v belih in rdečih majicah na Titovem trgu v Postojni skupaj z maturanti na ulicah drugih sloven-

skih mest in mest v sosednjih državah združili in odplesali največji sinhroni ples na svetu, ki se je že večkrat zapisal v *Guinnessovo knjigo rekordov*.

Zrellostni ples bistriških in postojnskih maturantov sta s spodbudnimi besedami pospremili ravnateljici obeh postojnskih srednjih šol Helena Posega Dolenc in Cvetka Kernel ter župan Občine Postojna Igor Marentič. Maturantski ples četvork, ki tradicionalno združuje maturante po mnogih evropskih mestih, je bil tudi v letu 2019 dijakom 12. generacije gimnazijskih maturantov in dijakom 7. generacije, ki opravljajo poklicno maturo na Gimnaziji Ilirska Bistrica, razlog za veselje.

Zahvaljujemo se Plesni šoli Rebula, Občini Ilirska Bistrica in Občini Postojna za sodelovanje pri organizaciji in izvedbi *Maturantske parade 2019*, maturantom pa želimo, da bi čim bolj uspešno opravili izpite splošne in poklicne mature ter kar se da lepo preživeli najdaljše počitnice! ●

Gimnazija Ilirska Bistrica

BISTRIŠKI ODMEVI – MAJ 2019

MIINA NAGRAJENA PESEM »MALE VERONIKE 2019« SE SPRAŠUJE: »RESNICA ALI IZZIV?«

Organizator nagradnega pesniškega natečaja za srednješolce »Mala Veronika 2019« Fit media, d. o. o., je razglasil zmagovalko. Med petimi pesmimi, ki jih je nominirala strokovna žirija, je največ spletnih glasov občinstva prejela pesem z naslovom »Resnica ali izziv«, avtorice Mie Valenčič z Gimnazije Ilirska Bistrica, in tako postala zmagovalna pesem »Male Veronike 2019«.

Letos je četrtič zapored potekal pesniški natečaj za srednješolce *Mala Veronika*. Na natečaj za *Malo Veroniko 2019* je prispelo 37 pesmi iz slovenskih srednjih šol. Največ sodelujočih šol prihaja iz Osrednjeslovenske in Savinjske regije – iz vsake po osem šol. Sledita Podravska in Pomurska regija – iz vsake sodelujejo štiri šole; po tri šole sodelujejo iz Gorenjske, Jugovzhodne, Primorsko-notranjske in Obalno-kraške regije. Ena sodelujoča šola prihaja iz Goriške regije. Med vsemi prispelimi pesmimi je strokovna žirija v sestavi: dr. Zoran Pevec (predsednik), Tonja Jelen (pesnica in profesorica slovenščine) in Aleš Jelenko (magister menedžmenta, pesnik, prozaist in esejist) izbrala pet nominiranih pesmi, neodvisno od odločitve žirije pa je na spletni strani www.veronikini-veceri.si med 29. 3. 2019 od 9. ure in 25. 4. 2019 do 15. ure potekalo spletno glasovanje, kjer je lahko vsak oddal svoj glas za izbrano pesem. Vsak je lahko za posamezno pesem glasoval samo enkrat, glasoval pa je lahko za več različnih pesmi. Pravilno oddanih je bilo skupno 3.675 spletnih glasov. Med petimi nominiranimi pesmimi je zmagala tista, ki je prejela največ spletnih glasov.

Žirija je izbrala naslednjih pet nominiranih pesmi za *Malo Veroniko 2019* (pesmi so navedene po vrstnem redu prejema pesmi):

- *Resnica ali izziv*, Mia Valenčič, Gimnazija Ilirska Bistrica, mentorica mag. Mateja Rebec Hreščak, prof.,
- *Rdeč kuli*, Kaja Magovec, Gimnazija Kranj,
- *Plesniva jagodna marmelada*, Laura Papler Slana, Ekonomska gimnazija in srednja šola Radovljica, mentorica Lidija Brezavšek,
- *Razumeti*, Matija Petrovič, Gimnazija Bežigrad, mentorica Marjana Ivančič,
- *Izreči*, Tina Šajn, Gimnazija Vič, mentorica Marjetka Krapež.

PREJEMNICA »MALE VERONIKE 2019«

Med petimi nominiranimi pesmimi je največ glasov občinstva, 305, prejela pesem *Resnica ali izziv*, avtorice Mie Va-

lenčič z Gimnazije Ilirska Bistrica, ki je ustvarjala pod mentorstvom profesorice Mateje Rebec Hreščak.

KRATKA UTEMELJITEV ŽIRIJE

Žirija je kot vedno izbirala pesmi na temeljih metode natančnega branja in recepcijsko-percepcijske književne taktike. Med mnogimi kvalitetnimi pesmimi je po njihovem mnenju izstopalo izbranih pet pesmi. Pesem z naslovom *Resnica ali izziv* zaznamuje prepletenost intimne z delno ironično prezentacijo, samodoživljanje Jaza skozi drugega, odločna oziroma tako rekoč retorična skepsa in delno razpoloženska lirika, v kateri avtorica sopostavlja resnico in izziv v določeni situaciji – delno bolečem razhodu dekleta in fanta.

Dr. Zoran Pevec, predsednik strokovne žirije

NAGRADA

Zmagovalka *Male Veronike 2019* prejme denarno nagrado v vrednosti 400 EUR bruto s plaketo, monografijo *Portreti sodobne slovenske literature (1991–2016)* in vabilo na predstavitev zmagovalne pesmi na podelitvi *Veronikine nagrade*. Nagrada za *Malo Veroniko* bo podeljena na *Večeru poezije s podelitvijo Veronikine nagrade, Male Veronike in zlatnika poezije 2019*, ki bo zadnji torek v avgustu, to je 27. avgusta 2019, na Starem gradu Celje oziroma v primeru slabega vremena v Narodnem domu Celje.

Mii Valenčič, nagrajenki *Male Veronike 2019*, iskreno čestitamo za prestižno nagrado! ●

Gimnazija Ilirska Bistrica

MEDNARODNI TURNIR EKIP U13 IZ ŠTIRIH DRŽAV ODLIČNO USPEL

Celo nedeljo, 19. 5. 2019, je bila v telovadnici OŠ Antona Žnideršiča na sporedu košarka. Našima 2 ekipama U13 se je pridružila ekipa »Gladiatorjev« iz Oderza v Italiji, ekipa »Zalakerámia ZTE« iz Madžarske, ekipi »KK Cres« in »Sv. Matej Viškovo« iz Hrvaške. Ekipa so bile razdeljene v dve skupini.

V skupini A so se med seboj pomerile ekipe *Zalakerámia ZTE*, *KK Cres* in *KK Plama-pur Beli*. Prva tekma v tej skupini in hkrati prva tekma turnirja se je na koncu izkazala za najpomembnejšo, saj je našim fantom prinesla mesto v finalu. Košarkarji s Cresa so bili tokrat nerazpoloženi in so dvakrat visoko izgubili.

V skupini B so medsebojne tekme odigrali *Gladiatorji*, *KK Sv. Matej* in *KK Plama-pur Modri*. *Gladiatorji* so obe ekipi v skupini visoko nadigrali, zadnja tekma skupine pa je odločala o potniku v polfinale in naši fantje so kljub velikemu primanjkljaju v centimetrih in kilogramih zanesljivo zmagali.

Rezultati tekem:

Skupina A *KK Plama-pur WHITE* 30 : 29 *Zalakerámia ZTE*

Skupina B *KK Plama-pur BLUE* 6 : 59 *Gladiatorji Oderzo*

Skupina A *Zalakerámia ZTE* 49 : 16 *KK Cres*

Skupina B *KK Sv. Matej* 63 : 18 *Gladiatorji Oderzo*

Skupina A *KK Plama-pur WHITE* 41 : 16 *KK Cres*

Skupina B *KK Plama-pur BLUE* 38 : 22 *KK Sv. Matej*

Polfinale *KK Plama-pur WHITE* 31 : 30 *KK Plama-pur BLUE*

Polfinale *Zalakerámia ZTE* 21 : 56 *Gladiatorji Oderzo*

5. mesto *KK Cres* 35 : 21 *KK Sv. Matej*

3. mesto *KK Plama-pur BLUE* 35 : 49 *Zalakerámia ZTE*

1. mesto *KK Plama-pur WHITE* 28 : 53 *Gladiatorji Oderzo*

V prvem polfinalu smo bili priča presenečenju, saj so *Modri* skoraj izsilili podljšek. V zadnjih sekundah tekme je Jan Kre-

ševič z zadetim prostim metom odločil tekmo v korist *Belih*. V drugem polfinalu so *Gladiatorji* še enkrat več nadigrali nasprotnika. Tekma za 3. mesto je pokazala, da ti, če si pač za glavo ali dve nižji od nasprotnikov, niti prekomerna borba ne more pomagati do zmage. Glede na to, da so bili naši fantje v povprečju 2 leti mlajši od Madžarov, je poraz za 14 točk zelo dober izkupiček.

V finalu smo bili na začetku priča izenačenim 9 minutam, potem pa se je rezultat počasi prevesil na stran Italijanov. Z delnim izidom 6 : 0 so si v zadnjih 45 sekundah prve tretjine priigrali 7 točk naskoka in ga do konca tekme samo še višali. Roko na srce, ekipa *Belih* skozi celoten turnir ni bila prava. Če bi bili, bi mogoče lahko presenetili tudi boljše *Gladiatore*, izkupiček 2. in 4. mesto na mednarodnem odru pa vseeno ni mačji kašelj. Bravo fantje!

Končni vrstni red:

- 6. mesto *KK Sv. Matej Viškovo*
- 5. mesto *KK Cres*
- 4. mesto *KK Plama-pur BLUE*
- 3. mesto *Zalakerámia ZTE*
- 2. mesto *KK Plama-pur WHITE*
- 1. mesto *Gladiatorji Oderzo*

Najboljša petorka turnirja: Enrico Campaner (*Gladiatorji Oderzo*)
Benedek Torok - Papp (*Zalakerámia ZTE*)
Levente Toth (*Zalakerámia ZTE*)
Marko Sanabor (*KK Plama-pur WHITE*)
Dane Godec (*KK Plama-pur WHITE*)

Najboljši obrambni igralec: Enej Bubnić (*KK Plama-pur BLUE*)
Fair Play nagrada: Patrik Predović (*KK Sv. Matej*)
MVP: Enrico Campaner (*Gladiatorji Oderzo*)

Igralce obeh naših ekip moramo pohvaliti za njihov pristop, željo in igro, prav tako gredo pohvale in čestitke vsem štirim ekipam, ki so se odzvale povabilu. Največje čestitke gredo *Gladiatorjem* iz Oderza za osvojen turnir, saj so v povprečju zmagovali za kar 39 točk razlike. Posebna zahvala gre staršem igralcev, ki so veliko pripomogli k organizaciji turnirja. Na koncu so se celo sami angažirali in na turnirju pripravili zajtrk in večerjo. Zahvala gre tudi *Piceriji Park Seventeen*, ki je za glavni obrok prispevala 40 pic, skozi celoten turnir pa v kotičku telovadnice skrbela za žejna usta. Hvala tudi *Jasni Sanković* za ročno izdelane prečudovite medalje in pokale iz as materiala – gline. Zahvaljujemo se tudi družini *Penko*, ki je pripeljala 12 garnitur miz in klopi. ●

Marko Šircelj,
KK Plama-pur

PUME ZNOVA ODLIČNE V ZAGREBU

Pretekli vikend se je »Športno društvo Freia« s svojimi mladinskimi in članskimi plesalkami ob koncu sezone uspešno predstavilo na mednarodnem plesnem tekmovanju »International Dance Open«, ki je potekalo od 9. do 12. maja 2019 v Zagrebu.

Na letošnjem štiridnevem prvenstvu v Zagrebu je sodelovalo preko 12.000 plesalcev iz okrog 50 držav sveta. Bistriške Pume so se v petek, 10. maja, predstavile z devetimi plesnimi točkami v devetih različnih kategorijah in prav v vseh osvojile odlične rezultate. Tokrat se je najbolj izkazala mladinska *lyrical* skupina, ki je osvojila zavidljivo prvo mesto v konkurenci sedmih ekip. V društvu so na ta uspeh zelo ponosni, saj je to tudi prva zlata medalja mladink v zgodovini kluba. Naslov prvakinj so v *lyrical* kategoriji tudi letos ubranile članske Pume. V kategoriji plesnih parov sta se mladink

ki Lana Božič in Špela Čekada v *open* in *lyrical* kategoriji uvrstili na 1. in 2. mesto, prav tako tudi *open* in *modern* članici Eva Česnik in Klavdija Ujčič. V *lyrical* kategoriji sta članici Jasmina Arslanović in Katarina Šlosar osvojili zlato, mlajši mladinki Najla Ahmetašević in Taja Žunič pa srebrno medaljo. Lana Božič si je s solo točko v močni mladinski konkurenci priplesala odlično 6. mesto. Plesalke so se pod vodstvom trenerk Kristine Prosen, Janje Raspor, Daše Kocjančič in Jasmine Arslanović na mednarodno tekmovanje pripravljale od septembra z rednimi treningi in udeležbo na štirih

oz. nekatere celo na šestih prvenstvih v Sloveniji in enem v Italiji. Športno društvo Freia je tudi z letošnjimi uspehi svojih plesalcev izredno zadovoljno in se ob uspešnem zaključku sezone že veseli novih izzivov, med prvimi ponovnega sodelovanja z novogoriško ekipo Dolls, s katero se naša plesalka Lana konec junija odpravlja na evropsko prvenstvo v Rusiji.

Čestitke plesalcem in trenerjem za vse uvrstitve, Lani pa srečno v Rusiji! ●

Janja Raspor

SKUPNO 3. MESTO KK OLDERSI NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

Člani Karate kluba Oldersi smo se v nedeljo, 19. maja 2019, udeležili »16. državnega prvenstva Slovenske zveze tradicionalnega karateja« na Jesenicah. Gostitelj prvenstva Karate klub »Huda mravljica« z Jesenic se je v sodelovanju s Slovensko zvezo tradicionalnega karateja izkazal z vrhunsko organizacijo tekmovanja, ki je navdušila vse udeležence.

Kot pravimo v Karate klubu Oldersi je preizkušnja na državnem prvenstvu prelomnica za vsakega športnika oziroma tekmovalca, saj na tovrstnem tekmovanju lahko preizkuša sebe in svoje meje. Največja nagrada za športnika je, da opravi nastop po svojih najboljših močeh, premaga strah in stopi pogumno naprej. Članom našega kluba poguma res ni manjkalo, saj so dosegli izjemen uspeh s skupno osvo-

jenim 3. mestom, odlični pa so bili tudi posamično.

V kati posamično so slavili: Tjaž Fatur, Lana Križman, Sašo Križman, Lana Lenarčič, Aneja Vida Renner in Tibor Zadel. S srebrnim odličjem so se okitili: Manca Pavlovič, Natali Sedmak in Miha Vičič Šnajdar, tretje mesto pa so osvojili: Lea Križman, Matevž Počkaj in Jože Primc.

V jiyu ippon kumite sta se na prvi poziciji zavrteli Lea Križman in Manca Pavlovič, v kihon ippon kumite pa se je najžlahtnejše kovine razveselil Miha Vičič Šnajdar.

V kategoriji kata ekipno so 1. mesto osvojili: Lana Križman, Lea Križman in Tibor Zadel, prvega mesta pa so se razveselili tudi: Tjaž Fatur, Aljaž Počkaj in Matevž Počkaj.

Odličen nastop sta prikazala tudi Rebeka Mirković in Anej Donovan Renner, ki sta prav tako prispevala točke k odlični skupni uvrstitvi Karate kluba Oldersi.

Iskrene čestitke vsem! ●

KK Oldersi

KONČANA USPEŠNA SEZONA MLADIH STRELCEV »STRELSKEGA DRUŠTVA 4. JUNIJ ILIRSKA BISTRICA«

Strelci bistriškega »Strelskega društva 4. junij« so 5. maja 2019 dokaj uspešno zaključili strelsko sezono 2018/19. Tekmovali so v dveh ligah, in sicer v 2. državni ligi Zahod in v PNK ligi (Primorko-notranjsko-kraški ligi).

Člansko-mladinska ekipa v sestavi Vladimir Urh, Matjaž Možina in Stanislav Mahne je tekmovala v 2. državni ligi Zahod in zasedla 5. mesto. Zadnji turnir je bil aprila v Ilirski Bistrici. Ostale kategorije so tekmovala v PNK ligi (Primorsko-notranjsko-kraški ligi), kjer nastopajo vse kategorije, od najmlajših do najstarejših strelcev, ekipno in posamezno. Tu so zabeležili najboljše rezultate.

V zadnjem, 7. kolu, so se na domačem strelišču ekipno izkazali mlajši pionirji v sestavi Daša Bratović, Nina Ferlež in Miha Čekada z osvojitvijo 3. mesta. Posamezno je Daša Bratović osvojila zlato, Nina Ferlež pa bronasto odličje. V kategoriji starejši pionirji se je najbolj odrezal Nik Jenko Kariž z osvojenim zlato medaljo. V kategoriji veteranov je srebrno medaljo osvojil Tomislav Kosančič, bronasto pa Stanislav Mahne.

Vodstvo *Strelske zveze Zahod* je to tekmovanje izkoristilo za podelitev medalj in pokalov v 2. ligi zahod in skupni razvrstitvi v PNK ligi sezone 2018/19.

Tekmovanje sovпада s 50-letnico organiziranega obstoja in neprekinjenega delovanja *Strelskega društva 4. junij Ilirska Bistrica*. Leta 1969 je bilo registrirano kot *Strelska družina 4. junij*, spremembo naziva v društvo pa je zabeležilo leta 1981. Po

podatkih avtorja *Zgodovinskega pregleda športa na Bistriškem*, Dimitrija Grlja, segajo začetki strelskega športa v Ilirski Bistrici že v daljno 1891.

leto, vendar je društvo prvič začelo organizirano delovati po drugi svetovni vojni, in sicer pod okriljem *Telesno-vzgojnega*

društva Partizan Ilirska Bistrica.

Razglasitev in podelitev sta izvedla predstavnik *Strelske zveze Zahod* g. Jurij Čakardič in predstavnik *SD 4. junij Ilirska Bistrica*.

V kategoriji mlajše deklice PNK lige 2018/19 je prvo mesto in zlato medaljo osvojila Daša Bratović, tretje mesto in bronasto medaljo pa Nina Ferlež. Skupaj z Miho Čekado so v kategoriji mlajši pionirji ekipno osvojili tretje mesto.

V kategoriji starejših dečkov je Nik Kariž Jenko zasedel drugo mesto in s tem srebrno medaljo. Ekipa veteranov je zaradi odsotnosti dveh strelcev v enem krogu zasedla šesto mesto.

V celi sezoni so mlajši strelci na sedmih turnirjih osvojili 5 zlatih, 4 srebrne in 5 bronastih medalj, člani v kategoriji veteranov pa 2 srebrni in 4 bronaste medalje.

Na podelitvi obeh lig in zadnje tekme se je ob zakuski in v prijetni družbi ter dobri organizaciji domačega društva in *Strelske zveze Zahod* zbralo preko 160 strelcev iz celotne regije. ●

Jurij Štemberger

*Neverjetno, kako prazen je svet,
ko odide en sam človek.*

ZAHVALA

Tiho je odšla naša ljuba mama

ŠTEFANIJA GUSTINČIČ
(1928–2019)

Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in ste se v tako velikem številu poslovili od nje.

Žalujoci: hčeri Damjana in Sonja z družinama

Koledar dogodkov

15. 6. Poletna muzejska noč
ob 19.30 Tržaški baročni orkester Cum Jubilo, grad Prem

Shod Trpčane **15. 6.**
Ku Adn ob 15.00

15. 6. Zaključek košarkaške sezone
Park Nade Žagar

Kresna noč na gradu Prem **22. 6.**
grad Prem ob 17.00

22. 6. Dan bistriškega tenisa
ob 9.00 teniško igrišče pri OŠ Antona Žnideršiča

Festival bistr'skih bendov **26.-27. 6.**
MKNŽ ob 19.00

4. 7. Delavnice izdelovanja rož iz krep papirja
ob 18.00 Pavlovčeva galerija v Domu na Vidmu

Ana desetnica v Ilirski Bistrici **7. 7.**
Park Nade Žagar ob 15.00

12. 7. Oto Pestner
ob 20.00 grad Prem

11. Shod na Baču **27. 7.**
Siddharta in Big Foot Mama ob 21.00

27. 7. Shod Jasen
ob 21.00 Modrijani

Neisha **3. 8.**
grad Prem ob 20.00

16. 8. Dobimo se na Placu
ob 17.00 Titov trg (v primeru dežja dogodek odpade)

Gorsko hitrostne dirke Petrol Ilirska Bistrica **30. 8.-1. 9.**
ob 10.00 in 8.30

NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

						AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	NAŠ IGRALEC (PRIMOŽ)	JAPONSKA ALKOHOL- NA PIJAČA IZ RIŽA	TEORIJA IN ...	ENOTA ZA MERJENJE DOZE SEVANJA	ETBIN KRISTAN	NAŠ ŠPORTNI KOMEN- TATOR (ANDREJ)	SEDANJI ČAS	SKLADIŠČE OROŽJA IN VOJAŠKE OPREME
						EKSPRESNA KAVA								
						ZNAČAJ ČLOVEKA								
						GL. MESTO STARE BA- BILONIJE OBRAZNA ODPRTINA					GLASBENI PEDAGOG DARIAN GRM S TR- DIM LESOM			
KDOR SE POKLICNO UKVARJA Z ORGLANJEM ZLASTI PRI CERKVENIH VERSKIH OBREDIH	POSADKA, PERSONAL	NAŠ POPEVKAR (JANKO)	GREGOR ČUŠIN	... IN KATODA	ULIČNA JED Z NADEVOM GLASBENA OZNAKA						ČAR, MIKAVNOST ZVEZNA DRŽAVA ZDA			
								MORSKA DEKLICA						
								ZORANA ZEMLJA						
POLNOST, HRANIL- NOST							ŠERBED- ŽIJA MOJŠTER RISANK DISNEY					JULIA ROBERTS SOPROGA		
ELA PEROCI			GL. MESTO KANADE VISOKA, MOGOČNA GORA							DOPISNIK IZ BEOGRADA (BOŠTJAN) 4. MESEC				
VOZNIK BRODA, BRODNIK						MUSLI- MANSKI BOG NOVEJŠA TOYOTA					KOSTUMO- GRAFKA VOGELNIK MORALNA NAČELA			
ZAPOR, KEHA					PLETENINA OKOLI VRATU POTNA KAPLJA			TOČKA NAJVIŠJA GORA NA SVETU					TRIMESEČJE	SMERNI KAZALEC
SEDMA GRŠKA ČRKA				MOTOR Z MAJHNIMI KOLESI USAIN BOLT						TETOVAŽA STRELNO OKENCE				
POMOČ: ADO AKAD NANTES TERNA	REVNOST, SIROMAŠ- NOST	SEL MAJHNO PERO					PEVEC RESNIK					RENATA TEBALDI SMARAGD- NA REKA IZ TRENTE		
NADA, UPANJE			BABICA MESTO V FRANCIJI OB REKI LOARI				ČUDEŽNI NAPOJ BRITANSKA PEVKA (SADE)							
AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC AFFLECK				PIRAT DOBITEK PRI TOMBOLI					MANEKENKA CAMPBELL VSEOBSE- GAJOČI UM					
ORAČ, RATAR						DEKLE GORSKE REŠEVAL- NE SANI, AKI					ZAMAŠEK ZA SOD ZDRAVILNA TRAVNIŠKA RASTLINA			
AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC HACKMAN					NEMŠKI MATEMATIK S SLAVNO KRIVULJO RAŽENJ					LJUDJE ISTE VRSTE NEKDANJI TURŠKI BOGATAŠ				
LITERARNI JUNAK, PEPEJEVA LESENA LUTKA							TIM, MOŠTVO JURIJ VEGA					TOMMY LEE SERGEJ ILJUŠIN		
DRAMSKO BESEDILO Z OPISI IN DIALOGI								POGAŠENI DELCI PREMOGA						
IZDELO- VALEC OSTREŠIJ IN OPAŽEV						ALEŠ VALIČ		OLIKA						

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: **Bistriški odmevi**, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica s pripisom »Nagrada križanka«, **najkasneje do 24. junija 2019.**

Okrepčevalnica »Bistriški burger« poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: bistrški burger za dve osebi in pijača po izbiri
2. nagrada: mali bistriški burger za dve osebi in pijača po izbiri
3. nagrada: ameriški hot dog za dve osebi in pijača po izbiri

Geslo prejšnje križanke: **Ekološka turistična kmetija »Pri Požarju«**. Izžrebali smo tri nagrajence:

1. KOSILO ZA DVE OSEBI prejme **INES ŠESTAN**, Kuteževo 18, 6250 Ilirska Bistrica,
2. DOMAČI NAREZEK ZA DVE OSEBI prejme **ANTON PROSEN**, Jasen 13, 6250 Ilirska Bistrica,
3. ŠTRUKLJE ZA DVE OSEBI prejme **VOJKA CELIN**, Gubčeva 38, 6250 Ilirska Bistrica.